

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1932

MAI

SISUKS PEALE MUU:

Kohtute tegevus.

Nakkusehaigused 1931 a.

Enesetapped 1930-31 a.

Tööpäeva pikkus tööstuses 1931 a.

Alg- ja keskkooli õpperuumid ja tervishoidlikud tingimused 1930/31 õ/a.

Tööstuse tegevus 1931 a.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—32 a.

Nr. 126(5)

TALLINN

Nr. 126(5)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Kohtute tegevus — H. Reiman	261—271	<i>Justice criminelle et civile</i>	261—271
Nakkusehaigused 1931 a. — E. Lasberg	272—274	<i>Maladies contagieuses en 1931</i>	272—274
Enesetappid 1930-31 a. — H. Reiman	274—277	<i>Suicides en 1930—31</i>	274—277
Tööpäeva pikkus tööstuses 1931 a. — R. Sõrmus	277—286	<i>Durée du travail dans l'industrie en 1931</i>	277—286
Alg- ja keskkooli õpperuumid ja tervishoid- likud tingimused 1930/31 õ/a. — A. Lepp	286—303	<i>Locaux d'enseignement des écoles primaires et secondaires et conditions sanitaires en 1930/31</i>	286—303
Tööstörside tegevus 1931 a. — R. Sõrmus	303—305	<i>Activité des bourses du travail en 1931</i>	303—305
Pankade äriseis 1. I. 1932 a.	314—315	<i>Bilans des banques privées et princ. ban- ques coopér. au 1. I. 1932</i>	314—315
Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922-32 a.	320—323	<i>Données principales concernant la vie écono- mique et sociale de l'Estonie 1922—32</i>	320—323

ALALISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standart-
numerat-
sioon

(Numérotation
permanente)

Tab.	1. Väliskaubandus märtsis	306	Tab.	1. Commerce extérieur en mars	306
"	2. Väliskaubandus muude riikidega märtsis	308	"	2. Commerce extér. avec les autr. pays en mars	308
"	3. Tähtsamate ainete väliskaubandus märtsis	308	"	3. Commerce extér. des princip. artiel. en mars	308
"	4. Tollametite läbikäik	310	"	4. Activité des bureaux douaniers	310
"	5. Riihtingimused veebruaris	311	"	5. Chemins de fer en février	311
"	6. Tallinna sadama tegevus aprillis	312	"	6. Mouvement du port de Tallinn en avril	312
"	7. Eesti Panga äriseis 30. IV. 32	312	"	7. Bilans de la Banque d'Estonie le 30. IV. 32	312
"	8. Erapankade äriseis 1. II, 1. III ja 1. IV 32	313	"	8. Situat. financ. des bang. privées au 1. II, 1. III et 1. IV 32	313
"	9. Tähtsamate ühispankade äriseis 1. IV 32	313	"	9. Bilans des princip. banques coopér. au 1. IV 32	313
"	10. Riigi sissetulekud veebruaris	253*	"	10. Recettes de l'Etat en février	253*
"	11. Valuta hinnad Tallinna börsil märtsis	253*	"	11. Cours du change à Tallinn en mars	253*
"	12. Vabariigi piiridest füüsiliselt läinud märtsis ja aprillis	316	"	12. Nombre de personnes ayant passé les con- fins de la République en mars et avril	316
"	13. Linnade rahvastik aprillis	320	"	13. Mouv. de la populat. dans les villes en avril	316
"	Läikvel olev raha	320	"	14. Billets en circulation	320
"	Pankadevahelise arvekoja tegevus	320	"	Mouvement de la chambre de compensation	320
"	Protestitud vekslid	320	"	Effets protestés	320
"	Kapitali emissioonid	320	"	Emission des capitaux	320
"	Tööstustoodang	320	"	Production de quelques industries	320
"	Loomataundid	320	"	Epizooties	320
"	Tapamajade tegevus	320	"	Fonctionnement des abattoirs	320
"	24. Suur müügihinnad veebruaris ja märtsis	254*	"	24. Prix de gros en février et mars	254*
"	Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1926—32	320	"	Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—32	320
"	25. Turuhinnad aprillis	317	"	25. Prix de détail en mars	317
"	Elumaksumusindeksid	320	"	26. Nombres-indices du coût de la vie	320
"	Suurtüügiindeksid	320	"	27. Nombres-indices des prix de gros	320
"	28. Töösturg märtsis	318	"	28. Marché du travail en mars	318
"	29. Tööstusettevõtted ja tööloolu 1. aprilliks	319	"	29. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. avril	319
"	30. Tööstusettevõtte ja tööstusettevõtete märtsis	324	"	30. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en mars	324
"	31. Tööstusettevõtete arvu liikumise indekseid	324	"	31. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main- d'oeuvre dans les entrepr. industr.	324
"	32. Nakkusehaigused veebruaris ja märtsis	324	"	32. Maladies contagieuses en février et mars	324

* Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.

Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

KOHTUTE TEGEVUS. JUSTICE CRIMINELLE et CIVILE.

Sisu: Kriminaal-asjad: Kriminaal-asjade arv I astme kohtutes, lhk. 261. 2. Kohtulikud toimetused kriminaal-asjades, lhk. 262. 3. Eelasi-kaebused ja nende tagajärjed, lhk. 263. 4. Kohtualused kriminaal-asjus, lhk. 265. Tsiviil-asjad: 5. Tsiviil-asjade arv I astme kohtutes, lhk. 267. 6. Tsiviil-asjade lahendusviis I astme kohtutes, lhk. 268.7. Eelasi-kaebused tsiviil-asjades ja nende tagajärjed, lhk. 269. 8. Administratiiv-asjad, lhk. 270. 9. Kohtute koormatus ja asjade liikumine, lhk. 271.

Esimene statistiline ülevaade Eesti kohtute tegevusest 1920—1929 a. ilmus Eesti Statistika nr. 103 (lhk. 313—328). 1930 a. arvud, ilma tekstita, on avaldatud eriväljaandes Eesti 1920—1930 (lhk. 370—385). Siin toome ülevaate 1931 a. kohta kohtute poolt endisel kujul Kohtuministeeriumile esitatud aruannete järgi. Kuigi on osutunud vajalikeks neid täiendada, ei ole otstarbekohane seda

teostada enne uue kriminaal-asjandustiku ja seotises sellega uue kohtu- pidamiskorra maksamahakamist. Andmete hinnangud ja selgitused tabelites toodud % aluste kohta leiduvad Eesti Statistika nr. 103.

Erikohtute (sõja- ja vaestelaste) tegevus on ka seekord jäetud vaatlusest välja.

KRIMINAALASJAD. — JUSTICE CRIMINELLE.

1. Kriminaal-asjade arv I astme kohtutes.
Causes criminelles devant les tribunaux de I inst.

Nii kui esimeses ülevaates üksikasjalisemalt selgitatud, kriminaal-asjade arv I astme kohtutes võib iseloomustada rahva süütegevuse määra vaid teatud reservatsioonidega. Keelatud toimete ulatuse muutuvus seaduse- ja määruseandlusest, süütegevust jälgivate asutiste aktiivsus ja ka sama süüasja korduv registreerimine kohtuasutistes (näit. rahukohtunik-kude juures tagaselja otsuste teiskordsel arutusele võtmisel, varem seismapandud asjade uuesti algatamisel, teiste kohtunik-kude ülesandide ülekuulamistel) võivad tõsta I astme kohtutesse tulnud süütegude arvu. Mil määral, see jääb lahtiseks.

Teha seda kindlaks ei aita ka politsei poolt registreeritud süütegude arvud, sest mõlemat laadi arvude vahe on tingitud mitte üksnes eelmaintitud tegureist, vaid ka suurel määral kohtus kriminaal-asjade algatamisest ilma politsei vahetalitusest nii eraisikute kui paljude ametiasutiste (töökaitse inspektorite, kaitsevähingukonna ülemate, Tolli-, Aktsiisi-, Vee-teede-, Põllumajanduse-, Metsade- ja Maksudevalituse ning Piirivalve) poolt. Sellepärast võime vaid konstateerida, et politsei poolt registreeritud süütegude arv moodustab I astme kohtutesse tulnud kriminaal-asjade arvust keskmiselt 1920—24 a. 79,7% ja 1925—1929 a. 84,8%, kusjuures viimastel aastatel see % on siiski tunduvalt kahanenud — 1929 a. 79,4, 1930 a. 79,4. See oleneb osalt viimaseil aastail politsei poolt registreeritud süütegude arvu langusest — 1930 a. 63 582 : 1929 a. 66 930 ja 1928 a. 64 180 vastu, suurel määral siiski aga I astme kohtutesse sissetulnud kriminaal-asjade arvu kasvust (tab. 1).

See on olnud järjekindel, arvatud välja langus 1930 a. 1920 a. võrreldes on tõus ligi 100%, 1924 a.

Esimene astme kohtutesse tulnud kriminaal-asjade arv.
Nombre des causes criminelles portées devant les tribunaux de première instance.

1.	Rahukohtunik-kude juures	Rahukogudes I astme kohtuna	Kokku ¹⁾	Juges de paix	Assemblée de paix (en I inst.)	Total	Politsei poolt registreeritud süütegude % I astme kohtutesse tulnud kriminaal-asjades (üldarvust ²⁾)	
							1920—24	1925—29
	Asjade arv aastas <i>Nombre des causes</i>			1924 = 100				
1931	75 790	6 188	81 978	118,9	108,3	118,0
1930	74 054	5 036	79 090	116,2	98,9	114,8	79,9	79,9
1929	75 058	4 934	80 592	118,7	80,6	116,1	70,6	70,6
1928	71 746	4 770	76 516	112,6	83,7	110,2	83,9	83,9
1927	60 514	5 417	74 032	109,1	95,1	107,0	84,2	84,2
1926	69 510	5 065	74 576	109,0	88,9	107,4	87,4	87,4
1925	67 160	5 249	72 410	105,4	92,2	104,3	89,7	89,7
1924	63 744	5 696	69 440	100,0	100,0	100,0	92,2	92,2
1923	64 863	4 454	69 317	101,8	78,2	99,8	76,0	76,0
1922	59 031	3 498	62 529	92,6	61,4	90,0	71,0	71,0
1921	58 933	4 893	58 826	84,6	85,9	84,7	68,2	68,2
1920	38 499	3 627	42 126	60,4	63,7	60,7	92,8	92,8
	Keskmiselt — <i>Moyenne</i>			10 000 elaniku kohta — <i>Pour 10 000 habitants</i>				
1920-24	58 014	4 434	60 448	511	40	551	70,7	70,7
1925-29	70 717	5 087	75 805	634	46	679	84,8	84,8

võrreldes aga 18,0%, kusjuures suurem tõus oli 1929 ja 1931 a. Esimeses ülevaates (E. Stat. nr. 103) toodud arvudest selgus, et I astme kohtutesse tulnud krim. asjade arvu kasv oli seni pea paralleelne elumaksumuse tõusuga ja protestitud vekslite arvu kasvuga. 1931 a. on elumaksumus küll tunduvalt langenud — 104 : eelmise aasta 117 vastu, ja protestitud vekslite arv on ka natuke vähenenud — keskm. kuu kohta 7 429 : 7 690 vastu; kuid need muutused paremusele on tingitud mitte majanduselu tervenemisest, vaid pigemini teravaks kujunenud majandusliku kriisi tõttu, mis ühtlasi on suurendanud töötaolu ja viinud raskustesse ka ettevõtjaid. Just eeskätt viimase asjaolu arvele vast tulebki suuremal määral kirjutada kohtutes kriminaal-asjade arvu kasvu.

¹⁾ Sija on arvatud juure Riigikohtu kriminaal-osakonna I astme asjad 1925—1928, à üks asi aastas.
²⁾ Délits enregistrés par police en % aux causes criminelles entrées les tribunaux de I instance.

Eriti selgub see krim.-asjade iseloomust. Vastupidiselt eelmistele aastatele, mil järjest kasvas kriminaal-asjade arv peamiselt rahukohtunikku juures, on viimasel aastal selliste arv kasvanud peamiselt rahukogudes, s. t. suuremate süütegude alal: üldrest I astme kohtutesse tulnud asjade arvust moodustas sahkogude osa 1931 a. juba 7,5% eelmise aasta 7,1% ja 1925—1929 a. keskmise 6,7% vastu.

Arvutades 10 000 elaniku kohta on I astme kohtutesse tulnud krim.-asjade arv tõusnud 1931 a. 733 peale, kuna see oli 1930 a. 714, ja 1925—1929 a. keskmisena 679.

Kriminaal-asjade arv I astme kohtutes rahukogu ringkondade järgi.
Causes criminelles entrées dans les tribunaux de 1 instance.

	Rahukohtunikud Juges de paix	Rahukogude I aste Assemblée de paix (en 1 instance)	Kokku ¹⁾ Total
1931 a.	75 790	6 168	81 958
Sellest — Dont:			
Tallinna-Haapsalu	28 677	1 881	30 558
Rakvere-Paide	13 870	1 245	15 115
Tartu-Võru	24 309	1 929	26 238
Viljandi-Pärnu	8 934	1 113	10 047
Keskmine — Moyenne 1925—29	70 217	5 087	75 805
Sellest — Dont:			
Tallinna-Haapsalu	25 749	1 721	27 470
Rakvere-Paide	13 272	947	14 219
Tartu-Võru	21 776	1 579	23 355
Viljandi-Pärnu	9 920	840	10 761
	10 000 elan. kohta —		
	<i>Pour 10 000 habitants.</i>		
1931 a.	678	55	733
Sellest — Dont:			
Tallinna-Haapsalu	793	52	845
Rakvere-Paide	652	58	710
Tartu-Võru	660	52	712
Viljandi-Pärnu	510	63	573
Keskmine — Moyenne 1925—29	634	46	679
Sellest — Dont:			
Tallinna-Haapsalu	713	48	761
Rakvere-Paide	625	45	670
Tartu-Võru	592	43	635
Viljandi-Pärnu	567	48	615

Rahukogu ringkondade järgi (tab. 2) leiame samuti, kui eelmisel aastal, suurima sageduse Tallinna-Haapsalu ringkonnas ja väikseima Viljandi-Pärnu ringkonnas; Rakvere-Paide ja Tartu-Võru esinevad 1931 a. pea võrdsete arvudega, kuna varem esimeses leidsime kõrgemad arvud. Kuid ka siin peame toonitama, et kriminaal-asjade kõrgeim arv Tallinna-Haapsalu rahukogus on tingitud Tallinna mõjust. Võttes kriminaal-asjade arvu puht maa rahukohtunikku juures, leiame kõrgeima arvu Rakvere-Paide rahuk. ringkonnas — 580⁰/₀₀₀ ja selle järele Tartu-Võru rahuk. ringk. — 447⁰/₀₀₀, kuna Tallinna-Haapsalu — 400⁰/₀₀₀ ja Viljandi-Pärnu — 394⁰/₀₀₀ esinevad pea võrdselt väiksemate koeffitsientidega. 1925—29 a. keskmised andsid kahe esimese ringkonna kohta samad vahekorrad — 568⁰/₀₀₀ ja 514⁰/₀₀₀, väikse erinevuse leiame vaid kahe viimase suhtes, millistest esimene esines 385⁰/₀₀₀, teine 447⁰/₀₀₀. Järelduste tegemiseks aga on mõeldudvõimad viimasel viie aasta keskmised.

2. Kohtulikud toimetused kriminaal-asjades.
Décisions en causes criminelles.

Availiku süüdistuse põhjendatavuse ja süüdlase selgitamine algab eeluurimisega — rahukohtunikku alluvas asjus politsei juurdalusega, rahukogude I astmele alluvas asjus aga, peale politseilise eeljuurdaluse, kohtu-uurijate kaudu. Politsei juurdaluste statistiline käsitlus ei kuulu siia. Kohtu-uurijate poolt teostatud uurimistoimetuste kohta on ülevalde tab. 3.

Kohtu-uurijate poolt teostatud uurimistoimetused
Résultats de l'instruction par les juges d'instruction.

3.	Asjade üldarv Nombre des causes	Teostatud uurimiste üldarv Nombre des instructions terminées	Nest saadetud % Direction donnée (en %)				Täendamiseks tagasi saadetud asjade % % des causes renvoyées pour complément	Prokuröri saadetud asjadest ettepanekul lõpetamiseks % % des causes soumises au procureur pour suppression
			Prokuröri Au procureur	Rahukohtunikule Au juge de paix	Telistele asutistele Aux autres inst.	—		
1931 . . .	8 022	6 552	00,0	5,1	4,9	7,2	51,4	
Sellest — Dont:								
Tall.-Haapsalu rk.	2 737	2 162	90,9	5,7	4,3	6,2	45,4	
Rakv.-Paide „	1 554	1 223	89,6	6,0	5,4	9,4	52,0	
Tartu-Võru „	2 386	2 046	89,9	4,8	5,3	5,9	56,4	
Vilj.-Pärnu „	1 345	1 121	91,0	4,4	4,0	9,2	53,1	
1930 . . .	8 006	6 440	90,2	5,0	4,8	7,7	51,7	
1929 . . .	7 448	5 566	89,4	5,8	4,8	12,1	49,8	
Keskmine — Moyenne 1925—29	6 928	5 639	87,9	6,4	5,7	12,4	51,1	

Asjade üldarvuna on toodud kõigi vastaval aastal uurimisele kuuluvate, s. o. eelmisest aastast ülejäänud ja uuesti tulnud asjade arv. See ületab 1925—29 a. keskmise 1930 a. 16,9% ja 1931 a. 15,8% võrra.

Kohtu-uurijatele iga aasta tulnud ja eelmisest aastast ülejäänud asjade üldarvust suudetakse aasta jooksul teostada uurimistoimetusi umbes 80% ulatuses — ülejäänud osa läheb järjest järgmisse aastasse. Selliste arv oli 1930 a. 20,4% ja 1931 a. 18,3% : 1925—1929 a. keskmise 19,9% vastu.

Teostatud uurimistoimetustest läheb valdav osa prokuröri kätte. Selliste protsent viimasel kahel aastal ületab eelmised, peamiselt rahukohtunikele alluvuse järgi saadetavate asjade arvel. Samuti kohtu-uurijale täiendavaks juurdaluseks tagasisaadetud asjade % on langenud 1925—1929 a. keskmisena 12,4% pealt 7,2% peale 1931 a. Sellest võib järeldada tunduvalt paranemist eeluurimise alal. Parimate arvudega ses suhtes esinevad Tartu-Võru ja Tallinna-Haapsalu rahukogu.

Prokuröri saadetud asjadest on 1930 ja 1931 a. pandud ette lõpetamiseks 51,7% ja 51,4%, seega vähe rohkem kui 1925—29 a. keskmiselt (51,1%). Kuigi asjade lõpetamise ettepanek võib olla tingitud väga mitmesugustest põhjustest, kuid eeskätt siiski süüdistuse puudumisest, mis näitab põhjendamata süüdistuse algatamist.

Vastavalt kohtu-uurijate toimetuste tulemustele ka Rahukogu I astmesse tulnud asjadest (tab. 4) kaaluv osa kuulub lõpetamisele. Sisulisele arutamisele

¹⁾ Siia on arvatud juure Riigikohtu kriminaal-osakonna I astme asjad 1925—1928, 2 üles ast aastast.

Rahukogude I astmese tulnud asjad.

Causés portées devant les assemblées de paix (en I instance).

4.	Sisulisel otsustamisele kuuluvaid — Causés pour jugement au fond		Lõpetamisele kuuluvaid ja muud asju Causés pour suppression et autres
	Süüdistuse aktide järgi Dossiers d'accusés.	Erastühis- tuse korras Accusations privées	
	Absol. arv — Nombre		
1931	2 506	274	3 328
Sellest — Dont:			
Tallinna-Haapsalu	814	91	976
Rakvere-Paide	448	50	747
Tartu-Võru	754	48	1 127
Viljandi-Pärnu	550	85	478
	%		
1931	41,6	4,4	54,0
Sellest — Dont:			
Tallinna-Haapsalu	43,3	4,8	51,0
Rakvere-Paide	36,0	4,0	60,0
Tartu-Võru	39,1	2,5	58,4
Viljandi-Pärnu	49,4	7,0	43,0
1930	41,5	3,5	55,0
1929	40,7	3,6	55,7
Keskmine — Moyenne 1925—29	39,4	3,3	57,3

Kriminaalasjade lahenduseviis I astme kohtutes — Décisions prononcées en causes criminelles (inst. de I instance).

5.	Rahukohtunikkude juures — Par les juges de paix					Rahukogude I astmes Par les assemblées de paix					
	Otsustatud asjade arv Causés décidées (total)	%			Edasi antud ja seisma pandud Transmissées et suspen- dées	Otsustatud asjade arv Causés décidées (total)	%				
		Sisuliselt otsustatud Causés jugées	Ära- lõpetat- ud Causés supprimées	Ära- lõpetat- ud Causés supprimées			Sisuli- selt ot- sustatud Causés jugées au fond	Ära lõpetatud Supprimées	Üldse Total	§ 277 järgi	§ 523 järgi
1931	77 303	71,8	35,3	24,2	4,0	6 022	39,5	60,5	51,0	6,1	2,
Sellest — Dont:											
Tallinna-Haapsalu	29 076	77,6	42,5	17,6	4,8	1 531	42,6	57,4	48,0	6,6	1,9
Rakvere-Paide	13 942	71,0	31,0	25,0	3,4	1 241	43,6	56,4	48,7	5,0	1,8
Tartu-Võru	25 410	67,0	30,9	29,2	3,8	1 028	38,4	61,6	56,3	4,6	0,7
Viljandi-Pärnu	8 935	67,6	29,6	29,0	2,8	1 022	31,2	68,8	53,0	8,3	7,5
1930	74 567	73,1	36,6	23,8	3,1	5 530	43,3	56,7	49,0	6,2	1,5
1929	73 967	74,0	37,4	23,0	3,0	4 846	42,0	58,0	49,8	5,0	2,3
Keskmine 1925—29 — Moyenne	70 805	74,9	33,2	21,7	3,4	5 088	39,7	60,3	49,0	9,0	2,3

otsustatud asjades käskotsustega lahendatud asjade % (sisuliselt otsustatud asjadest) ka järjest langeb — 1930 a. 36,6% ja 1931 a. 35,3% : 1925—29 a. keskmise 38,2% vastu, siis tähtsama iseloomuga sisuliselt otsustatud asjade arv püsib pea endisel tasemel: 1925—29 a. 46,3%, 1930 a. 46,3% ja 1931 a. 46,5% otsustatud asjade üldarvust.

Rahukogude I astmes otsustatud asjade üldarvude juures (tab. 5) tuleb pidada silmas, et neis kohtuotsusega liidetud asjad esinevad ühe asjana ja seega toodud arvud on väiksemad, kui tõeline otsustatud asjade arv. Tab. toodud otsustatud asjade arvu sisuliselt otsustatud asjade % on peale suurema tõusu 1928—1930 a. uuesti langenud: 1931 a. 39,5% peale: 1930 a. 43,3% ja 1925—29 a. keskmise 39,7% vastu. Sellele vastavalt on lõpetatud asjade arv 1931 a. tõusnud 60,5% peale: 1930 a. 56,7% ja 1925—1929 a. keskmise 60,3% vastu. Kuna 1931 a. on tõusnud ka otsustatud asjade üldarv, siis on lõpetatud asjade arv tõusnud 3 643 peale: 1930 a. 3 136 ja 1925—29 a. keskmise 3 068 vastu.

Eriti suur on lõpetatud asjade % Viljandi-Pärnu ja Tartu-Võru rahukogu ringkonnas, nii kui vare-

kuuluvaid ja seega võimalikku süüd eeldavaid asju oli 1930 a. 45,0% ja 1931 a. 46,0% : 1925—1929 a. keskmise 42,7% vastu. Seega lõpetamisele kuuluvate asjade % on Rahukogude I astmes pea järjest vähenenud ja on 1931 a. madalam kõigist varemast aastast, arvatud välja 1928 a.

Rahukogudest suurima lõpetamisele kuuluvate kriminaalasjade % esineb Rakvere-Paide ja selle järele Tartu-Võru, seega Ida-Eesti, kuna L.-Eestis, eriti Viljandi-Pärnu rahukogus, leiame madalaima %.

Mil määral kriminaalasjad I astme kohtutes on läinud lõpetamisele, näitavad otsustatud asjade arvud (tab. 5). Rahukohtunikkude juures lõpetatud asjade % on viimaseil aastail järjest kasvanud: 1930 a. 23,8% ja 1931 a. 24,2% : 1925—1929 a. keskmise 21,7% vastu. Kuna samal ajal on kasvanud ka edasi antud ja seisma pandud asjade %, siis sisuliselt otsustatud asjade % on langenud 1930 a. 73,1% ja 1931 a. 71,8% : 1925—1929 a. keskmise 74,9% vastu. Kuna aga sisuliselt

mailgi aastail. Kuna sama nähtus esineb ka rahukoh-
tunikkude toimetustes, siis võib seda lugeda tingi-
tuses erinevusest rahvastikus — olgu majanduslikult
või psühholoogiliselt.

3. Edasikaebused ja nende tagajärjed.
Appellations et leurs résultats.

Mil määral I astme kohtutes tehtud otsused on asjaosaliste — eeskätt muidugi süüdistatavatele, kuid samuti ka süüdistajatele — vastuvõtmatud, seda näitavad edasikaebused (tab. 6). Eristada süüdistatavate ja süüdistajate edasikaebusi aruanded ei luba.

Edasikaebuste määr rahukohtunikkude otsuste peale langes varemil aastail järjest. 1930 ja eriti 1931 a. aga näitavad uut tõusu — nii appellatsioonide kui kassatsioonide alal. Madalaim oli selliste arv 1929 a. 1931 a. aga esinevad appellatsiooni korras edasikaebused 20,1%, seega 1926 a. tasemel, ületades vähe 1925—1929 a. keskmist; kassatsiooni korras edasikaebused on tõusnud siiski vähem ega ole jõudnud 1925—29 a. keskmiseni. Erakaebuste % püsib juba mõnda aastat ühel tasemel — 0,8%, seega alla 1925—29 a. keskmist.

Rahukogude I astme otsuste peale appellatsiooni korras edasikaebused esinevad 1930 ja 1931 a. mada-

Edasikaebused I astme kohtute otsuste peale (%) otsustatud asjade arvust).
Appellations sur les décisions des tribunaux de I inst. (% au n. des causes décidées).

6.	Edasikaebuste määr rahukohtunikude otsuste peale <i>Jugements des juges de paix portés en appel (en % au nombre total des jugements des juges de paix)</i>			Edasikaebused rahukogude I astme otsuste peale — <i>Appellations sur les décisions des assemblées de paix (en I inst.)</i>		
	Appellats. korras (% mitte lõplikult otsustatud asjadest) <i>En appel (% des causes décidées non finalement)</i>	Kassats. korras (% lõplikult otsustatud asjadest) <i>Pour cassation (% des causes décidées finalement)</i>	Erakaebused (%) lõpetatud ja edasi-saadetud asjadest <i>Plaintes privées (% aux causes supprimées ou transmises)</i>	Appellats. korras % otsust. asjadest <i>Appellations (en % au n. des causes jugées)</i>	Erakaebused ¹⁾ <i>Plaintes privées</i>	
	Absol. arv — Nombre					
1931	5 043	180	173	386	62	
Sellest — Dont:						
Tallinna-Haapsalu	1 080	59	70	122	16	
Rakvere-Paide	818	21	20	58	8	
Tartu-Võru	1 770	70	45	140	11	
Viljandi-Pärnu	763	30	20	66	27	
	%					
1931	20,1	5,8	0,8	10,2	1,7	
Sellest — Dont:						
Tallinna-Haapsalu	18,1	6,7	1,4	15,6	0,9	
Rakvere-Paide	18,3	2,1	0,5	10,7	0,7	
Tartu-Võru	21,5	7,4	0,6	18,9	0,6	
Viljandi-Pärnu	24,7	9,7	1,0	20,7	2,9	
1930	19,4	5,8	0,8	16,1	0,8	
1929	19,2	4,5	0,8	16,6	0,7	
Keskmine 1925—29 — Moyenne	20,0	6,3	0,9	19,0	0,8	

laima %, kui kunagi varem. Seevastu erakaebused on tõusnud 1931 a. 1927 a. tasemele ja ületavad 1925—1929 a. keskmise tunduvalt.

Rahukogu ringkondadest leiame suurimad edasikaebe % jällegi Viljandi-Pärnu ja Tartu-Võru ringkonnas ja väiksemad kahes Põhja-Eesti ringkonnas.

Edasikaebuste tagajärjed (tab. 7) rahukogude II astmes näitavad, et edasikaebuste määra kasv põhjuseta. Nimelt, appellatsioonid asjadest on I astme kinnitamine 1931 a. langenud 55,7% peale: eelmise aasta 57,5% ja 1925—29 a. keskmise 53,8% vastu. Vastavalt sellele on 1931 a. tõusnud I astme

otsuste tühistamised ja muutused — 30,5% : 29,4% ja 29,0% vastu, samuti ka asja lõpetamine 13,8% : 13,1% ja 11,8% vastu. Ka kassatsioonide alal pole tagajärjed rahukohtunikudele kõige paremad: I astme otsuste kinnitamise % on 1931, eriti aga 1930 a. eelmistest aastatest palju madalam — 62,5% ja 57,7% : 1925—29 a. keskmise 74,5% vastu. Ainult erakaebuste alal on rahukogu II astme otsused rahukohtunikudele soodsamad: rahuldumata kaebuste % on 1931 a. tõusnud 58,9% peale, ületades seega kõik eelmised aastad.

Rahukogu ringkondades on edasikaebused annud väiksemaid tagajärgi: appellatsioonide alal suurima

Edasikaebuste tagajärjed I astme kohtute otsuste peale rahukogu II astmes ja kohtupalatis %.
Résultats de l'appel sur les décisions des tribunaux de I inst. devant les tribunaux de II inst.

7.	Rahukogude II aste — <i>Assemblées de paix (en II inst.)</i>						Kohtupalat — <i>Cour d'appel.</i>							
	Appellatsioonid — <i>Appellations</i>			Erakaebused — <i>Plaintes privées</i>		Kassatsioonid — <i>Cassations</i>			Appellatsioonid asjus — <i>Appels</i>				Erakaebused — <i>Plaintes privées</i>	
	I astme kohtu otsusena kinnitatud — <i>Jugement de I inst. confirmé</i>	I astme kohtu otsusena tühistatud — <i>Jugement de I inst. infirmé en totalité</i>	Ära lõpetatud — <i>Instruct. supprimée</i>	Rahuldunud — <i>Satisfait</i>	Rahuldumata — <i>Non satisfait</i>	Jõudnud I inst. — <i>Jugement de I inst. confirmé</i>	Jõudnud I inst. — <i>Jugement de I inst. infirmé en totalité ou en partie</i>	Instruct. supprimée	Endine otsus kinnitatud — <i>Jug. précéd. confirmé</i>	Endine otsus osaliselt muudetud — <i>Jug. précéd. infirmé tot. ou partie</i>	Otsusekoostav otsus — <i>Acquittements</i>	Tagasi võetud ja ära lõpetatud — <i>Rétrécies et réconciliées</i>	Rahuldunud — <i>Plaintes prt. satisfaites</i>	Tagajärjeta jätud — <i>Plaintes prt. non satisfaites</i>
1931	3 238	1 770	803	109	156	125	70	5	255	82	33	81	11	88
Sellest — Dont:														
Tallinna-Haapsalu	948	671	267	48	49	40	28	2						
Rakvere-Paide	529	195	144	11	39	14	3							
Tartu-Võru	1 292	749	302	43	35	49	28	2						
Viljandi-Pärnu	469	155	90	7	33	22	11	1						
1931	55,7	30,5	13,8	41,1	58,9	62,5	35,0	2,5	56,5	18,2	7,3	18,0	11,1	88,9
Sellest — Dont:														
Tallinna-Haapsalu	50,3	35,6	14,1	40,5	50,5	57,1	40,0	2,9						
Rakvere-Paide	60,9	22,5	16,6	22,0	78,0	82,4	17,6							
Tartu-Võru	55,1	32,0	12,9	55,1	44,9	62,0	35,5	2,5						
Viljandi-Pärnu	65,7	21,7	12,0	17,5	82,5	64,7	32,4	2,9						
1930	57,5	29,4	13,1	43,7	56,3	57,7	36,2	6,1	64,0	18,0	6,7	10,7	14,3	85,7
1929	57,3	28,3	14,4	41,4	58,8	72,1	27,9		68,0	17,9	8,2	5,9	3,6	96,4
Keskmine 1925—29 — Moyenne	58,3	29,9	11,8	44,4	55,6	74,5	24,2	1,3	66,2	16,7	7,9	9,3	10,9	89,1

¹⁾ % tohtmetuses olnud asjadest, arvatud välja lõpetatud asjad kr. kp. s. § 852 alusel.

edasikaebuste arvuga Viljandi-Pärnu, kassatsioonide alal väikseima edasikaebustega Rakvere-Paide ja erakaebuste alal jällegi Viljandi-Pärnu.

Rahukogu I astme otsuste peale edasikaebuste tagajärjed Kohtupalatis on muutunud samuti I astme kahjuks. Endise otsuse kinnitamiste % on langenud nii 1930 — 64,6% kui eriti 1931 a. — 56,5% : 1929 a.

68,0% ja 1925—29 a. keskmise 66,2% vastu. Vastavalt sellele on tõusnud endise otsuse osaline muutus, eriti tagasivõetud ja lõpetatud asjade %; õigeksmõistvate otsuste % on madal 1930 a. — 6,7% ja ka 1931 a. (7,3%) jääb alla 1925—29 a. keskmisest — 7,9%.

Rahukogude II astme otsuste peale kassatsioonide arv Riigikohtusse (tab. 8) on viimaseil aastail

Edasikaebused kassatsiooni korras II astme kohtute otsuste peale ja nende tagajärjed Riigikohtus.
Pourvois en cassation portés devant le Cour Suprême et leur résultats.

S.	Rahukogude II astme otsuste peale (% otsustatud asjadest) Pourvois sur les jugem. de l'assemb. de paix (en II inst.)		Kohtupalati otsuste peale kaebused ja protestid (% otsustat. asjade arv.) Plaintes et protestes sur les jugements de la cour d'appel (en % au n. des jugements)	Riigikohtusse edasikaeb. tagajärjed. % otsustatud kass.-asjade arvust — Résultats des pourvois devant la Cour Suprême en % au nombre des affaires de cassation		
	Kaebused ¹⁾ Plaintes	Protestid ²⁾ Protestes		Endine otsus tühistatud või osaliselt muudetud—Jugem. précéd. infirmé en tot. ou en partie	Endine otsus kinnitatud Jugement précédant confirmé	Läbivaatamiselt kõrvaldatud Déclinés
	Absol. arv — Nombre absol.					
1931	856	1	128	181	903	18
Sellest — Dont:						
Kohtupalat — La cour d'appel	—	—	128	20	119	2
Tallinna-Haapsalu	373	—	—	67	287	6
Rakvere-Paide	137	—	—	19	119	5
Tartu-Võru	253	1	—	50	214	—
Viljandi-Pärnu	93	—	—	9	109	3
1931	14,3	0,0	28,4	16,4	82,0	1,6
Sellest — Dont:						
Kohtupalat — La cour d'appel	—	—	28,4	19,3	79,3	1,4
Tallinna-Haapsalu	19,3	—	—	18,6	79,7	1,7
Rakvere-Paide	15,1	—	—	13,3	88,2	3,5
Tartu-Võru	10,0	0,1	—	18,9	81,1	—
Viljandi-Pärnu	12,4	—	—	7,4	90,1	2,5
1930	14,4	0,2	26,7	16,7	81,7	1,6
1929	14,1	—	30,1	15,5	82,4	2,1
Keskmine 1925—29 — Moyenne	15,6	0,1	29,4	18,0	77,5	4,5

võrdlemisi püsiv (1931 a. vaid vähe tõusnud) ja hästi madalamal 1925—29 a. keskmisest. Samuti on vähenenud Kohtupalati otsuste peale kassatsioonide arv, eriti aga 1930 a., kuid ka sellest kõrgem 1931 a. % on 1925—29 a. keskmisest madalam.

Edasikaebuste tagajärjed Riigikohtus on jätkuvalt kõrgel määral eitavad: endine otsus on kinnitatud 1930 a. 81,7% ja 1931 a. 82,0% määral 1925—29 a. keskmise 77,5% vastu. Kuid need viimaste aastate % on siiski vähe madalamad 1928 ja 1929 a. omadest.

Rahukogude järgi leiame Riigikohtus suurimal määral endise otsuse muutmise Tartu-Võru ja Tallinna-Haapsalu rahukogu otsuste alal; läbivaatamisest kõrvaldatud aga on kõige enam Rakvere-Paide rahukogu II astme otsuste peale antud kassatsioonidest.

4. Kohtualused kriminaalasjus. Accusés en causes criminelles.

Kuna andmed kohtualuste kohta kriminaalasjus puuduvad rahukogude I astme, Kohtupalati ja Riigikohtu aruandis, piirduvad järgnevad (tab. 9) andmed vaid rahukohutega ja rahukogude II astmega.

Süüdistatavad kriminaalasjus — sendusejõusse astunud kohtuotsuste järgi.
Accusés dans les affaires criminelles d'après les jugements entrés en vigueur.

9.	Rahukohutunnikude juures Chez les juges de paix			Rahukogude II astmes Assemblées de paix (en II instance)					
	Üldse Total	%		Üldse Total	%			Seisma pandud asjus — Causes suspendues	
	Süüdi mõistetud	Õigeks mõistetud	Kohtu alt vabastat.		Con- dunnés	Acquit- tés	Libérés		
1931	67 788	70,2	17,5	12,3	6 807	57,9	28,2	13,9	0,2
Sellest — Dont:									
Tallinna-Haapsalu	24 810	76,0	15,0	9,0	2 380	62,7	29,4	7,9	0,4
Rakvere-Paide	12 244	75,4	14,4	10,2	1 043	67,0	18,5	14,5	—
Tartu-Võru	22 832	64,1	20,0	15,9	2 559	49,5	31,9	18,6	—
Viljandi-Pärnu	7 902	61,6	22,8	15,6	819	58,0	25,8	16,2	0,5
1930	66 049	71,2	16,2	12,6	4 647	60,4	28,6	11,0	0,2
1929	66 325	72,1	15,4	12,5	5 821	58,4	27,9	13,7	0,2
Keskmine 1925—29 — Moyenne	63 001	70,2	16,3	13,5	5 766	59,5	29,9	10,6	0,2

¹⁾ % kõigest appel. asjus I astme otsuste peale ja rahuldumata erakaebustest.

²⁾ % appel. asjus I astme otsuse tühist. ja muutm. ning asjade lõpetamisest.

Neist selgub, et rahukohtunikkude juures 1931 a. on üldisest süüaluste arvust — 67 788 vabastatud 12,3% ehk 8 338 in., õigeaks mõistetud 17,5% ehk 11 863 in., arvates neile arvudele juure vastavad arvud rahukogude II astme otsuste järgi — 946 ja 1 920 in., saame kokku 23 067 (1925—29 a. keskmisena 21 116 in.) süüalusena esinenud kuid süüdistusest vabanenud inimest. Arvates need maha rahukohtunikude juures vastutusele võetute üldarvust, saame süüdimõistetute arvu 1931 a. 44 721 : 1925—29 a. keskmise 41 885 vastu. Neist arvudest selgub nii

tõeline süütegevuse kasv — 1931 a. võrreldes 1925—1929 a. keskmisega 6,8%, kui ka süüteo kahtluse all olnute arvu tõus — 9,2%.

Rahukogu ringkondades leiame suurima arvu süüdistusest vabanenuid Viljandi-Pärnu ja Tartu-Võru ringkonnas, millest võiks vast järeldada neis mais suuremat pealekaebamiste sagedust, sest neid erinevusi politsei arvele üksi ei saa panna.

Üldkohtutes vastutusele võetud isikute arvu näitavad tab. 10 arvud. 1931 a. oli rahukogude I ast-

Takistusabinõud vastutusele võetud isikute suhtes.
Mesures de précaution prises à l'égard des personnes poursuivies en justice.

10.	Kohtu-uurijad — Juges d'instruction							Rahukogude I aste Assembl. de paix		
	Vastutusele võetud isikute arv Personnes poursuivies en justice	Nende suhtes tarvitusele võetud takistusabinõude % Mesures préventives prises à l'égard de ces personnes						Vastutusele võetud isikute arv Nombre des pers. suivies en justice	%	
		Isikuumiskustuste aravõt. ja poliit. seli vaive Retien des certifi. d'identité et surveill. de police	Käemestete vastutitus Engagement des parents	Kautsjoni võtmine Cautions	Vangistus (ka kodune arest) Arrestation	Keskmine vastutuse summa kr Montant moyen de l'engagement (kr)	Keskmine kautsjoni kr Montant moyen de caution (kr)		Vahi all Arrêtés	Vabastused Libres
1931	4 001	48,8	4,3	1,0	46,8	5 308	355	3 047	35,1	64,9
Sellest — Dont:										
Tallinna-Haapsalu	1 401	45,8	5,4	1,9	47,1	9 746	334	1 370	41,8	58,2
Rakvere-Paide	674	53,3	3,0	2,4	49,6	2 401	282	532	37,6	62,4
Tartu-Võru	1 251	52,0	4,2	1,7	43,3	994	521	1 104	40,0	60,0
Viljandi-Pärnu	675	44,7	3,4	2,1	42,1	3 248	225	935	18,2	81,8
1930	3 768	50,6	2,4	2,7	48,0	7 984	1 633	3 717	41,0	59,0
1929	3 447	50,7	3,0	2,9	47,2	6 436	601	2 838	41,2	58,8
Keskmine 1925—29 — Moyenne	3 262	54,4	3,8	3,3	43,5	5 179	886	3 405	32,8	67,2

mes vastutusele võetud 3 947 in. : 1930 a. 3 717 ja 1925—29 a. keskmise 3 405 in. vastu. Kuna rahukogu I astme otsuste järgi 1931 a. süüdimõistetuid võis olla umbes 1 560 in., siis üldine kohtu poolt süüdimõistetute arv 1931 a. võis olla ümmarguselt 46 000 1925—29 a. keskmise 44 000 vastu.

Varemail aastail vangistus takistusabinõuna kasvas järjest, jõudes kõrgeimale 1929 a., seega on 1931 a. süüaluste olukord uuesti pehmenenud.

Sama võime panna tähele ka kohtu-uurijate poolt tarvitusele võetud takistusabinõude valikus: ka siin vangistuse % on 1931 a., võrreldes 1929 ja 1930 a., langenud. Kuid ühes sellega on tõusnud käemestete vastutuse %, kuigi kahanevate vastutussummade. Samuti on langenud ka kautsjonisummad. Andmeid kohtualuste soo (tab. 11) kohta leiame vaid kohtu-

Takistusabinõuna vangistust üldkohtus kasutati 1931 a. 35,1% määral : eelmise 1930 a. 41,0% vastu.

Vastutusele võetud isikute sugu.
Sexe des personnes poursuivies en justice.

11.	Rahukogu I astmes Assembl. des juges de paix (en I inst.)		
	Kohtu-uurijate poolt-naiste % vangistatutest Juges d'instruction	Naiste % vastutusele võetutest % des femmes parmi les pers. acc.	Vangistatud naisi % % des femmes arrêtées au total
		Absol. arv — Nombre	
1931	170	620	138
Sellest — Dont:			
Tallinna-Haapsalu	85	182	60
Rakvere-Paide	19	80	19
Tartu-Võru	44	167	40
Viljandi-Pärnu	22	191	19
		%	
1931	9,4	15,7	9,0
Sellest — Dont:			
Tallinna-Haapsalu	13,1	13,2	10,4
Rakvere-Paide	6,1	15,0	9,5
Tartu-Võru	8,4	15,1	9,0
Viljandi-Pärnu	6,6	20,4	11,2
1930	11,3	16,8	9,3
1929	9,3	14,8	8,7
Keskmine — Moyenne 1925—29	11,0	16,0	13,2

Alaealiste (10—17 a.) % süüdimõistetute ja kohtualuste seas.
% des mineurs (de 10—17 ans) parmi les condamnés et poursuivis en justice.

12.	Rahukohtunikkude juures süüdimõis- tetud — Parmi les condamnés par les juges de paix				Rahukogude II ast- mes süüdimõistetud Parmi les condam- nés par l'assembl. de paix (en II inst.)				Kokku — Total	Kohtu-uurijate poolt vastutusele võetud Parmi les poursuivis en justice par les juges d'instruct.
	Absol. arv. — Nombre				Absol. arv. — Nombre					
	1931	030	39	969	107	030	39	969	107	
Sellest — Dont:										
Tallinna-Haapsalu	420	30	450	50	420	30	450	50		
Rakvere-Paide	140	3	143	13	140	3	143	13		
Tartu-Võru	285	—	285	30	285	—	285	30		
Viljandi-Pärnu	85	6	91	14	85	6	91	14		
		%				%				
1931	1,4	0,6	1,3	2,7	1,4	0,6	1,3	2,7		
Sellest — Dont:										
Tallinna-Haapsalu	1,7	1,3	1,7	3,6	1,7	1,3	1,7	3,6		
Rakvere-Paide	1,1	0,3	1,1	1,9	1,1	0,3	1,1	1,9		
Tartu-Võru	1,2	—	1,1	2,4	1,2	—	1,1	2,4		
Viljandi-Pärnu	1,1	0,7	1,0	2,1	1,1	0,7	1,0	2,1		
1930	2,1	0,7	2,0	2,4	2,1	0,7	2,0	2,4		
1929	1,9	0,5	1,8	4,1	1,9	0,5	1,8	4,1		
Keskmine — Moyenne 1925—29	2,0	0,6	1,9	3,4	2,0	0,6	1,9	3,4		

uurijate ja rahukogude I astme aruannetes. Neist selgub, et naiste osatähtsus süütegevuses viimasel aastail on jällegi pisut kasvanud. Kui lugeda mõõduandvaid eeskätt rahukogude I astme andmeid, siis 1930 a. ületab 16,8% kõik eelmised aastad peale 1927 a.; ka 1931 a. 15,7% on lähedane 1925—29 a. keskmisele. Ühenduses naissüüdistatavate osatähtsuse tõusuga on, peale 1928—1929 a. langusaastate, pisut tõusnud ka takistusabinõuna vangistatud naiste %.

Alaealiste süütegevusest pakub katkendlist ülevaadet tab. 12, mis koostatud rahukohtunike, rahukogude II astme ja kohtu-uurijate andmeil. Neist selgub, et üldise süütegevuse kasvu juures alaealiste süütegevus suhteliselt siiski on langenud. Kuigi rahu-

kohtutes ja rahukogude II astmes süüdistatavatenä esinevate alaealiste % 1930 a. on pisut kõrgem eelmisest paarist aastast ja 1925—29 a. keskmisest, on 1931 a. % tunduvalt madalam; samuti on kohtu-uurijate andmeil alaealiste % 1930 ja 1931 a. madalam kõigist eelmistest aastatest.

Kokkuvõttena võime konstateerida viimase aja kohta ühes süütegevuse kasvuga ka põhjendamata süüdistuste kasvu. Samuti, kas töoga ülekoormatuse või muil põhjusil, on rahukohtunikud otsuste vastu vaielduste arv kasvanud ja mitte ilma tagajärgedeta. Ainult kõrgemate kohtuasutiste tegevus on endiselt püsivaloomuline.

TSIVIILASJAD. — CAUSES CIVILES.

5. Tsviilasjade arv I astme kohtutes. Nombre des causes civiles devant les tribunaux de I inst.

Veel enam, kui kriminaal-asjade arvu, on viimaste aastate majanduslik kitsikus mõjutanud tsviilasjade arvu kasvu. Mida raskem olukord, seda enam, kas teadlikult või tahtmata, inimesed riivavad üksteise huvisid, milles kohus peab olema lahendajaks.

Kuigi I astme kohtuissse tuleb tsviilasju, millel puudub nõudeiseloorm, on ikkagi valdav osa selliseid, milles kodanikel (või asutustel) on teistelt midagi nõuda, või omi õigusi tagada. Kõige selle tõttu on I astme kohtutesse tulnud tsviilasjade arv (tab. 13) tõusnud enneolemata kõrgusele — alates suurema tõusuga juba 1929 a. — 44,5% ja 1930 a. — 21,5% võrra;

Tsviilasju I astme kohtute poole pöördumine — Causes civiles portées devant les tribunaux de I inst.

13.	Rahukohtunikud — Juges de paix					Rahukogude I astme — Assemblées de paix en I inst.					Üldse — Gr. tout
	Kokku Total	Nõude korras Affaires contentieuses	Sundtaite korras Procédure d'exécution	Hoiukorras Procédure particulière.	Muud asjad Autres	Kokku Total	Nõude korras Affaires contentieuses	Sundtaite korras Procédure d'exécution	Hoiukorras Procédure particulière.	Enkelaabused — Plaintes prises	
Asjade arv — Nombre des causes civiles.											
1931	88 310	30 302	40 083	4 743	4 182	7 381	2 734	1 778	2 738	131	95 091
1930	84 834	36 270	40 460	4 248	3 897	7 311	2 733	1 881	2 545	132	92 105
1929	69 287	30 305	30 406	5 020	3 457	6 608	2 527	1 700	2 254	121	75 895
Keskm. — Moyenne 1925—29	49 555	26 073	16 384	4 504	2 594	6 140	2 603	1 445	1 871	221	55 695
Asjade iseloom % — Caractère de cause en %.											
1931	100,0	44,5	45,4	5,4	4,7	100,0	37,0	24,1	37,1	1,8	—
1930	100,0	42,7	47,7	5,0	4,6	100,0	37,4	25,7	34,8	2,1	—
Keskm. — Moyenne 1925—29	100,0	52,6	33,1	9,1	5,2	100,0	42,4	23,5	30,5	3,6	—
10 000 elaniku kohta — Pour 10 000 hab.											
1931	790	351	350	43	37	66	25	16	24	1	856
1930	761	325	363	38	35	65	24	17	23	1	826
Keskm. — Moyenne 1925—29	444	234	147	40	23	55	23	13	17	2	499
Asjade arvu liikumine (1924 = 100) — Mouvement du nombre (1924 = 100).											
1931	256,7	175,5	567,6	149,0	234,8	99,6	90,0	70,1	181,3	40,3	228,8
1930	246,7	162,0	572,9	134,2	213,8	95,7	90,0	74,1	163,5	46,8	220,5
1929	201,4	135,3	431,8	158,0	194,1	89,2	82,2	67,2	149,3	37,2	181,5

ainult viimase 1931 a. tõus on juba jälle väiksem — 3,8%. Seda peamiselt selle tõttu, et seni sundtaite korras kohtusse pöördumise peategur — veksell oma levingus on vähenenud, nii kui seda osutab ka eelpool toodud protestitud vekslite arvu väike langus 1931 a. Nii rahukohtunikud kui rahukogude I astmes sundtaite korras nõudmist arvu kasv 1931 a. on jäänud seisma. Selle kõrval nõude korras esitatud tsviil-

asjade arvu tõus jätkub vaid rahukohtunikud juures; rahukogudes ka nende arv püsib eelmise aasta tasemel. Hoiukorras esitatud asjade arv on järjest tõusnud vaid üldkohtutes, kuna rahukohtunikud juures need on kahel viimasel aastal langenud 1927—1928 a. tasemele.

Suurima arvu tsviilasjadega esineb (tab. 14) Tartu-Võru rahukogu ringkond — üldse 10 000 elan.

¹⁾ Aktide, näit. vekslite, täitmise nõude korras.

²⁾ Õtuguste tagamise asjad, näit. päranduse asjad, adopteerimised j.n.e.

Tsiviilajajus I astme kohtute poole pöördumised rahukogude ringkondade järgi 1931 a.
Causés civiles portées devant les tribunaux de 1 inst. en 1931.

14.	Rahukohtunikud — Juges de paix					Rahukogud — Assemblées de paix en 1 inst.					Sellest — Dont			
	Kokku Total	Nõude korras Affaires content.	Sundriite korras Procéd. d'écéc.	Hõu korras Procéd. partie.	Muud Autres	Kokku Total	Nõude korras Affaires content.	Sundriite korras Procéd. d'écéc.	Hõu korras Procéd. partie.	Erakohelused Plaintes privées	Üldse Grand total	Sundriite korras — Procéd. d'écéc. obli.	Tihtiise korras Procéd. d'écéc.	Hõu korras Procéd. partie.
Absol. arvud — Nombre.														
Kokku — Total	88 310	39 302	40 083	4 743	4 182	7 381	2 734	1 778	2 738	131	95 691	42 036	41 861	7 481
Tallinna-Haapsalu	27 068	13 143	11 151	1 501	1 273	2 788	974	650	1 111	53	29 850	14 117	11 801	2 612
Rakvere-Paide	14 208	5 792	6 785	776	855	1 124	444	169	497	14	15 332	6 230	6 954	1 273
Tartu-Võru	35 855	15 458	17 148	1 793	1 450	2 191	857	583	706	45	38 046	16 315	17 731	2 400
Viljandi-Pärnu	11 179	4 909	4 990	673	598	1 278	459	370	424	19	12 457	5 368	5 375	1 097
10 000 elaniku kohta — Pour 10 000 habit.														
Kokku — Total	789,5	351,4	358,3	42,4	37,4	66,0	24,4	15,9	24,5	1,2	855,5	375,8	374,2	66,9
Tallinna-Haapsalu	748,2	363,3	308,2	41,5	35,2	77,1	26,9	18,0	30,7	1,5	825,3	390,2	326,2	72,2
Rakvere-Paide	667,8	272,2	318,9	36,5	40,2	52,9	20,9	8,0	23,3	0,7	720,7	293,1	326,9	59,8
Tartu-Võru	972,7	419,4	465,2	48,6	30,5	59,4	23,2	15,8	19,2	1,2	1 032,1	442,6	481,0	67,8
Viljandi-Pärnu	637,5	270,9	285,1	38,4	34,1	73,0	24,2	21,4	24,2	1,1	710,4	306,1	306,5	62,6
Asjade iseloomu % — Caractère des causes en %.														
Kokku — Total	100,0	44,5	45,4	5,4	4,7	100,0	37,0	24,1	37,1	1,8	100,0	43,9	43,8	7,8
Tallinna-Haapsalu	100,0	48,0	41,2	5,5	4,7	100,0	34,9	23,3	39,9	1,9	100,0	47,3	39,5	8,7
Rakvere-Paide	100,0	40,8	47,7	5,6	6,0	100,0	39,5	15,0	44,2	1,3	100,0	40,7	45,3	8,3
Tartu-Võru	100,0	43,1	47,8	5,0	4,1	100,0	39,1	28,6	32,2	2,1	100,0	42,9	46,6	6,6
Viljandi-Pärnu	100,0	43,9	44,7	6,0	5,4	100,0	35,0	29,4	33,2	1,5	100,0	43,1	43,1	8,8

kohta 1 032 asja, sellele järgneb Tallinna-Haapsalu rahuk. ringk. — 825 asjaga, siis Rakvere-Paide rahuk. ringkond 721 asjaga ja viimasel kohal asub Viljandi-Pärnu rahuk. ringk. 710 asjaga. Kuid ka siin linnad avaldavad oma mõju. Selle vältimiseks olgu toodud tsiviilajajus maa rahukohtunikude poole pööramised, arvatud 10 000 elaniku kohta.

Tsiviilajajus maa rahukohtunikude poole pöördumine 10 000 elaniku kohta 1931 a. — Causés civiles chez les juges de paix par 10 000 hab.

	Kokku — Total	Nõudmiskorras Actions	Sundriite korras Pour récitation	Hõukorras Pour conservation	Muud — Autres
Tallinna-Haapsalu rk. rg.	370,7	176,2	126,2	44,7	23,6
Rakvere-Paide	632,0	270,5	275,0	43,8	42,7
Tartu-Võru	632,7	315,4	254,2	38,9	24,2
Viljandi-Pärnu	580,5	279,1	233,1	37,3	31,0

Toodud arvude järgi väiksema suhtarvuga esineb Tall.-Haapsalu rahuk. ringkond, sellele järgneb Vil-

jandi-Pärnu, siis Rakvere-Paide ja sellele pea võrdse arvuga Tartu-Võru rahuk. ringkond. Kuna sellise järjekorra leiame ka 1925—1929 a. keskmisena (vt. E. Stat. nr. 103, lhk. 323), siis võib seda lugeda kindlaimeliseks.

6. Tsiviilajajade lahendusviis I astme kohtutes.
Justice en causes civiles (de 1 inst.).

Ühes I astme kohtutesse tulnud tsiviilajajade arvu kasvuga on viimasel aastail suuresti kasvanud ka otsustatud asjade arv (tab. 15), eriti rahukohtunikude juures, kus pealegi on püütud vähendada eelmistest aastatest ülejäänud asjade arvu (v. allpool). Kahjuks aga rahukohtunikudelt puuduvad andmed, missuguste tagajärgedega olid otsused ja seega kuivõrt põhjendatud olid kohtu kaudu nõudmised. Ainult sellest, et lõpetatud toimetuste % mõne aasta jooksul kahanemise järele on 1931 a. uuesti tõusnud, võiks vast oletada, et ka suurenenud nõudmiste arvus on rohkem nõrgalt põhjendatud nõud-

Tsiviilajajade lahendusviis I astme kohtutes — Traitement des causes civiles par les tribunaux de 1 instance.

15.	Rahukohtunikud Juges de paix				Rahukogude I aste — Assemblées de paix en 1 inst.				Kohtuotsusega otsustatud asju Causes jugées			
	Otsustatud asjade arv Causes traitées	%			Otsustatud asjade arv Causes traitées	%			Neist % — Dont			
		Sisuliselt otsustatud Décidées au fond	Toimetus lõpetatud Causes suspendues	Seisema pandud Suspendues		Lepituse teel Réconciliations	Sisuliselt otsustatud Décidées au fond	Toimetus lõpetatud Suspendues	% otsustatud asjadest Ép. % au n. des causes traitées	Nõudmine rahuldatud — Réclamation satisfait	Osaliselt rahuldatud — Satisfait en partie	Tagasi liikatud Demandes déclinées
1931	80 300	82,8	14,7	2,5	6 040	0,5	87,1	12,4	54,3	83,5	5,6	10,9
Sellest — Dont:												
Tallinna-Haapsalu	27 064	81,5	15,3	3,2	2 711	0,2	89,7	10,1	51,1	86,5	5,2	8,3
Rakvere-Paide	14 294	85,5	12,1	2,4	1 072	0,4	84,2	13,4	44,6	79,7	7,5	12,8
Tartu-Võru	36 918	81,4	16,2	2,4	2 019	0,4	82,1	17,5	57,3	81,4	6,3	12,3
Viljandi-Pärnu	11 024	87,1	11,1	1,8	1 147	1,4	90,6	8,0	65,6	83,8	3,7	12,5
1930	85 238	84,8	12,6	2,4	7 271	0,7	86,8	12,5	44,4	70,1	7,0	13,9
1929	67 494	83,4	13,6	3,0	6 734	1,0	86,5	12,5	41,9	74,0	6,2	18,0
Keskm. — Moyenne 1925—29	49 016	80,2	15,9	3,9	6 173	1,1	87,3	11,6	43,8	73,1	7,7	19,2

missi. Siiski, rahukogude andmeil on nõudmiste täielik rahuldamine koguni kasvanud — 1931 a. 83,5% : 1930 a. 79,1% ja 1925—29 a. keskmise 73,1% vastu. Selle kõrval on langenud nii osaline rahuldamine kui nõudmiste tagasilükkamiste arv. Samuti on vähenedud lepituse teel lõpetatud asjade arv. Toimetuste lõpetamine on pea eelmiste aastate tasemel.

7. Edasikaebused tsiviilasjades ja nende tagajärjed.

Appellations en causes civiles et leur résultats.

1930 a. 8,8% vastu. Tõsi, varem aastail oli kostja poolt edasikaebuste % veel suurem, kuid alanes jär-

Rahukogudes nõuete rahuldamise määra kasvuga käsikäes leiame ka suuremat edasikaebuste määra kasvu kostja poolt (tab. 16) 1931 a. 9,7% juhul : 1930 a. 8,8% vastu. Tõsi, varem aastail oli kostja poolt edasikaebuste % veel suurem, kuid alanes jär-

jest kuni 1930 aastani. Järelikult, peab oletama 1930 a. erilist edasikaebuste arvu tõstvat tegurit, seda enam, et asjade arv nõude korras, mis annab vaielda, 1930 a. rahukogudes pole tõusnud. Sellejuures pälvib tähelepanu, et ka seni järjest langenud erakaebuste % rahukogudes on 1931 a. uuesti tõusnud 16,4% peale : 1930 a. 14,1% vastu. Nõudja poolt esitatud edasikaebuste % on 1931 a. tõusnud vähe vaid 1930 a. võrreldes, jäädes alla eelmistest aastatest.

Rahukohtunikkude otsuste peale edasikaebuste sagedus on 1931 a. ka küll tõusnud, kuid vähemal määral ja erakaebuste % on koguni jätkuvalt langenud, vaatamata, et arvult kasvanud on, vastupidiselt

Edasikaebused tsiviilasjus I astme kohtute otsuste peale (% nende poolt otsustatud asjade arvust).
Appellations en causes civiles sur les jugements des tribunaux de I inst. (en % au nombre des causes traitées).

16.	Edasikaebused rahukohtuniku otsuste peale — Jugements des juges de paix portés en appel			Edasikaebused rahukogude I astme otsuste peale Jugements des assemblées de paix (en I inst.) portés en appel			
	Appellatsioon kaeb. % sisuliselt ots. asjadest au nombre des causes décidées au fond	Erakaebuste % lõpetatud asjadest % des plaintes privées au n. des causes, dont l'instruct. a été supprim.	Kokku Total	Nõudja poolt Par plaigneur	Kostja poolt Par le répondant	Erakaeb. Plaintes privées	Kokku Total
Absol. arv — Nombre absol.							
1931	4 536	760	5 305	215	194	274	683
Sellest — Dont:							
Tallinna-Haapsalu	1 365	272	1 637	59	64	40	163
Rakvere-Paide	611	121	732	31	35	55	121
Tartu-Võru	1 762	276	2 038	61	62	119	242
Viljandi-Pärnu	798	100	898	64	33	60	157
"							
1931	6,1	5,0	6,1	10,8	9,7	6,4	10,0
Sellest — Dont:							
Tallinna-Haapsalu	6,2	6,6	6,2	8,0	8,7	2,2	9,1
Rakvere-Paide	3,0	7,0	5,2	10,0	11,3	7,3	10,0
Tartu-Võru	5,9	4,0	5,7	10,7	10,9	11,1	22,7
Viljandi-Pärnu	8,3	8,2	8,3	17,0	8,8	9,0	23,7
1930	5,7	6,7	5,8	10,4	8,4	4,9	14,1
1929	5,9	7,3	6,1	11,0	8,6	3,7	13,8
Keskm. — Moyenne 1925—29	8,8	8,7	8,8	12,5	10,5	4,7	16,9

rahukogudele, just nõude korras esitatud asjad, mis annavad vaielda.

Edasikaebuste iseloomu võime hinnata nende tagajärgede alusel (tab. 17). Rahukohtunikkude otsuste peale edasikaebused on rahukogu II astmes

lõppenud endise otsuse kinnitamisega 1930 a. 57,8% määral; eelmise aasta 54,9% ja 1925—29 a. keskmise 57,6% vastu, seega kindlasti suureneval määral, samuti on tõusnud lõpetatud asjade arv; nii eelmise otsuse muutmised kui tühistamised on tunduvalt lan-

Edasikaebuste tagajärjed tsiviilasjus rahukogude II astmes ja Kohtupalatis.
Résultats des causes civiles portées en appel devant les tribunaux de II inst. et la cour d'appel.

17.	Rahukogude II aste Assemblées de paix (en II inst.)						Kohtupalat — La cour d'appel			
	Appellatsioon asjus Appellations			Erakaebustes En plaintes privées			Appellatsioon asjus otsus Appellations		Erakaebustes En plaintes privées	
	Beelmise otsus kinnitatud Jugement confirmé	Beelmise otsus muudet. ehk tühistatud Jug. mod. infirmé en tot. ou en partie	Asi lõpetatud Cause supprimée	Rahuldatud Satisfaites	Rahuldamata Non satisf.	Kinnitatud Jug. confirmés	Osaliselt muudetud Infirmés en partie	Tühistatud Infirmés en totalité	Rahuldatud Satisfaites	Rahuldamata Non satisf.
1931 a.	57,8	31,1	11,1	62,0	38,0	65,1	12,6	22,3	39,9	60,1
Sellest — Dont:										
Tallinna-Haapsalu	54,0	34,6	10,5	51,0	48,1	—	—	—	—	—
Rakvere-Paide	50,0	38,1	11,0	62,7	37,3	—	—	—	—	—
Tartu-Võru	61,5	24,8	13,7	64,7	35,3	—	—	—	—	—
Viljandi-Pärnu	62,0	20,9	8,1	66,1	33,9	—	—	—	—	—
1930	54,0	34,7	10,4	50,1	48,9	66,3	12,5	21,2	41,3	58,7
1929	58,1	33,8	8,1	54,5	45,5	61,2	10,2	23,6	33,7	66,3
Keskm. — Moyenne 1925—29	57,6	32,3	9,1	53,4	46,6	62,5	9,2	23,5	43,0	57,0

Kassatsiooni kaebused II astme kohtute otsuste peale ja nende tagajärjed Riigikohtus.
Proportion des pourvois en cassation portés devant la Cour Suprême et leurs résultats.

18.	Edasikaebused rahukogude II a. otsuste peale (% nende poolt ots. asiand. arvust) — Jugements de l'assemblée de paix (en II inst.) portés devant la Cour Suprême (en % au total des aff. traitées par ass. en II inst.)	Edasikaebused Kohtupalati otsuste peale (% Kohtupalatis ots. asiand. arvust) — Jugements de la cour d'appel portés devant le Cour Suprême (en % au total des causes trait. par cour d'appel)	Kassatsiooni-kaebuste tagajärjed <i>Décisions de la Cour Suprême</i>	
			Lõikatud tagasi <i>Demandes renvoyées</i>	Rahuldatud <i>Demandes satisfaites</i>
1931 a.	10,9	35,3	72,1	27,9
Sellest — Dont:				
Tallinna-Haapsalu	12,0	—	—	—
Rakvere-Paide	8,5	—	—	—
Tartu-Võru	9,6	—	—	—
Viljandi-Pärnu	13,2	—	—	—
1930	13,6	37,8	72,8	27,2
1929	20,4	44,7	70,5	29,5
Keskmine — Moyenne 1925—29	16,2	40,5	69,5	30,5

genud. Sellevastu Kohtupalatis rahukogude I astme otsuste kinnitamine on 1931 a. langenud 65,1% peale : eelmise 66,3% vastu, kusjuures endiste otsuste osaline

Administratiiviasjad I astme kohtutes — Causes administratives devant les tribunaux de I inst.

19.	Rahukohtunikku juures <i>Juges de paix</i>			Rahukogude I aste <i>Assemblées de paix (en I inst.)</i>			Riigikohtus <i>Cour Suprême</i>		
	Kohtu poole pöördumised <i>Nombre des causes entrées</i>	1924 = 100	Edasikaebuste % des jugements portés en appel	Kohtu poole pöördumised <i>Nombre des causes entrées</i>	1924 = 100	Edasikaebuste % des jugements portés en appel	I astme kohtu poole pöördumised <i>Causes entrées en I inst.</i>	1924 = 100	
1931	971	110,5	14,2	450	126,0	23,9	1 256	114,4	
1930	832	94,7	14,6	433	121,3	21,9	1 142	104,0	
1929	626	71,2	13,6	387	108,4	19,3	983	89,5	
Keskm. — Moyenne 1925—29	805	—	14,9	399	—	18,2	1 023	—	

kusest otse rippuvad ei võiks olla, on administratiiv-
 asjade arv 1930 ja eriti 1931 a. kasvanud kõigis I astme kohtutes (tab. 19). Protestid ja kaebused valla- ja alevivalitsuste tegevuse vastu rahukohtunikku juures on tõusnud, võrreldes eelmise aastaga, 1930 a. 32,9%, 1931 a. 16,7%, maa- ja linnavalitsuste tegevuse vastu rahukogu I astmes vastavalt 11,9% ja 3,0% ja riigiasutiste tegevuse vastu Riigikohtu I astmes — 16,2% ja 10,0%. Järelikult, kõige rohkem on viimaseil aastail tõusnud rahulolematust valla- ja alevivalitsuste ning nende järele riigiasutiste tegevuse vastu.

Ühes kaebustega on administratiiviasjades suhteliselt tõusnud ka edasikaebused — nii rahukohtunikku kui rahukogu otsuste peale. 1928—29 a. paiku oli edasikaebuste % administr. asjades jatkuva languse tulemusena kõige madalam; uus tõus aga osutab seda, et kohtuotsuste kvaliteet suurenenud töökoormatuse tõttu on viimasel aastal pisut langenud.

¹⁾ Mitmesugustel põhjustel lõpetatud.

muutmine on tõusnud vaid pisut, seda rohkem aga endiste otsuste tühistamine. Järelikult, rahukogude I astme otsuste peale edasikaebuste kasvu 1931 a. võib lugeda siiski osaliselt tingitult otsuste kvaliteedi langusest.

II astme kohtute otsuste peale Riigikohtusse edasikaebuste arv on jätkuvalt langenud mõlemal alal — nii rahukogude kui Kohtupalati otsuste juures, millest võiks vast järeldada tildist protsessimisinnu langust. Kassatsioonide tagajärjed (Riigikohtus) aga on 1931 a. muutunud pisut edasikaebajate kasuks: edasikaebusi on rahuldatud 29,9% määral: 1930 a. 27,2% vastu, kuid siiski vähemal määral kui oli 1925—1929 a. keskmine — 30,5%.

Kokkuvõttes võime konstateerida tsiviilasjus suuremaid muutusi vaid 1931 a., kuna eelmisel 1930 a. jätkusid varem aastail ilmsiks tulnud suunad. Üldise tsiviilasjade arvu tõusu juures on 1931 a. raugenud sunnitaite korras esitatud asjade arvu kasv. Vaeluslaadiliste nõudeasjade suhtelise kasvu juures on kasvanud ka I astme otsustega rahulolematuse määr, mis pidi, võrreldes eelmise aastaga, andma osalt ka edasikaebajale paremaid tulemusi.

**8. Administratiiv-
 asjad. — Causes administratives.**

Kuigi administratiiviasjadena kohtuis esinevad vaid protestid ja kaebused riiklikkude ja omavalitsuseasutiste ebaseaduslikkude korralduste ja toimete vastu ja need valitsevast majanduslikust kitsi-

Seda võiks vast järeldada ka revisjoni korras riigikohtusse edasikaebamise tagajärgedest (tab. 20).

Riigikohtu administratiivasekonna otsused.
Décisions du département administratif de Cour Suprême.

20.	I aste <i>En qualité de I instance</i>		II aste <i>En II instance</i>					
	Rahuldatud	Rahuldamata	Läbitvaatamiselt kõrvaldatud	Selsma pandud	Demandes satisfaites	Non satisfaites	Déclinées	Suspendues ¹⁾
1931	229	906	166	10	64	137	7	7
1931	17,4	69,1	12,7	0,8	29,7	63,7	3,3	3,3
1930	20,6	69,8	7,8	1,8	39,7	56,9	4,4	—
1929	22,7	63,8	11,6	1,9	32,5	62,5	3,7	1,3
Keskmine — Moyenne 1925—29	20,7	58,4	12,0	1,7	40,0	53,1	3,4	1,6

Kuigi need on aastate jooksul üldiselt kõikuvad, ega osuta kindlat suuna, võib siiski konstateerida 1930 a., võrreldes paari eelmise aastaga, rahuldatud edasi-kaebuste silmapaistvat tõusu; 1931 a. aga on need siiski jälle langenud.

9. Kohtute koormatus ja asjade liikumine. — *Charge des institutions judiciaires et mouvement des causes.*

Täieliku ülevaate kohtute töökoorma kasvust pakuvad tab. 21 ja 22. Peatumata alaliikide juures, juba asjade üldarvu liikumine näitab, et kohtute töökoorem, eriti rahukohtunikel, on viimasel kahel aastal kasvanud suuresti. Sellest koormast on püütud saada jagu ja mitte ilma tagajärgedeta, kuigi vast osalt

selle all on kannatanud otsuste kvaliteet. Eriiselt paisab silma otsustamata jäänud asjade % suurem langus rahukohtunikute juures; teistes kohtuasutistes on see vaid osaline: rahukogude II astmes otsustamata asjade % langes 1930 a., andes aga aset uuele tõusule 1931 a.; rahukogude II astmes on selliste % eriti kõrge 1930 a., kuid ka sellest madalam 1931 a. % ületab veel kõik eelmised aastad; samuti on lugu Kohtupalatiga — ka seal on otsustamata jäänud asjade arvu langus küsitav; riigikohtus aga esinevad järjest kolm viimast aastat kõrge otsustamata jäänud asjade %, kuigi nendest 1931 a. osutab uuesti väikest langust.

Kohtute tegevus 1929—31 a. (I ja II astme kohtud) — Activité des tribunaux de 1929—31 (Tribunaux de I et II instance).

21.	Juuretunud asjad <i>Causes nouvelles</i>				Otsustamisele kuuluvate asjade üldarv. (Eelmisest aastast ülejäänud + juuretunud asjad) <i>Causes à traiter (causes restant de l'an. préc. + causes nouvelles)</i>				Otsustamata jäänud asjade % üldarvust <i>% des causes restant à traiter au total</i>			
	Üldse	Kriminaal	Tävilil	Administ-ratiiv	Total	Criminelles	Civiles	Administr.	Üldse	Kriminaal	Tävilil	Administ-ratiiv
Rahukohtunikud — Juges de paix.												
1931	185 071	75 790	88 310	971	178 718	81 490	96 150	1 072	6,2	5,1	7,1	8,4
1930	159 770	74 054	84 884	832	174 295	80 273	93 078	944	7,8	7,1	8,4	10,7
1929	145 571	75 658	69 287	626	156 634	80 186	75 665	783	9,3	7,8	10,8	14,3
Rahukogude I aste — Assemblées de paix (en I inst.)												
1931	13 999	6 168	7 381	450	18 656	6 793	11 293	570	28,3	11,3	38,5	27,4
1930	13 380	5 036	7 311	433	17 924	6 155	11 183	586	26,0	10,2	35,0	20,5
1929	11 920	4 934	6 608	387	16 487	5 365	10 607	515	27,6	9,7	36,5	20,7
Rahukogude II aste — Assemblées de paix (en II inst.)												
1931	12 985	5 892	7 093	—	17 705	8 158	9 547	—	28,2	22,9	32,8	—
1930	11 587	5 497	6 090	—	14 639	6 950	7 689	—	32,2	32,0	31,9	—
1929	10 449	5 274	5 175	—	13 536	6 760	6 776	—	22,5	21,5	28,6	—
Kohtupalat — La cour d'appel.												
1931	1 538	600	938	—	2 358	766	1 592	—	35,3	26,0	40,5	—
1930	1 490	596	894	—	2 169	705	1 464	—	37,8	23,5	44,7	—
1929	1 287	503	734	—	2 114	679	1 435	—	32,1	16,1	39,7	—

Riigikohtu tegevus 1929—1931 — Activité de la Cour Suprême de 1929—31.

22.	Juuretunud asjad <i>Causes nouvelles</i>					Otsustamisele kuuluvate asjade üldarv (Eelm. aast. üle jäänud + juure tulnud asjad) — <i>Causes à traiter (causes restant de l'an. préc. + causes nouvelles)</i>					Otsustamata jäänud asjade % üldarvust <i>% des causes restant à traiter au total</i>				
	Üldse	Kriminaal-os.	Tävilil	Administra-tiivlos. 1)	Üldkogus	Total	Criminelles	Civiles	Administr.	Réunion gén.	Üldse	Kriminaal-os.	Tävilil	Administra-tiivlos. 1)	Üldkogus
1931	3 870	1 132	1 096	1 551	91	5 692	1 211	2 002	2 380	93	32,1	9,0	42,3	36,0	11,8
1930	3 524	892	1 145	1 427	60	5 244	940	2 043	2 172	80	34,7	8,3	44,3	38,4	2,5
1929	3 531	984	1 256	1 214	77	5 104	1 171	1 966	1 880	87	33,7	4,9	45,7	39,6	23,0

1) I ja revisjoni aste koos.

Kohtute tegevuse kohta enim keskbüroo väljaandeks ilmunud artiklid ja andmed. Kohtute tegevus 1920—29 a., H. Reiman, Eesti Statistika nr. 103(6), 1930 a. lk. 313—328.

NAKKUSEHAIGUSED 1931 a.
MALADIES CONTAGIEUSES en 1931.

1931 a. registreeriti alaliselt teadustatavaid nakkusehaigusi (missuguste hulka kuuluvad: typhus abdominalis, paratyphus, typhus exanthematicus, typhus recurrens, malaria, variola, morbilli, scarlatina, diphtheria, cholera asiatica, dysenteria, pestis, lepra, encephalitis lethargica, meningitis cerebrospinalis epi-

demica, trachoma) 3 245 juhu, mis annab haigestumuse koefitsiendi iga 10 000 elaniku kohta 29,0. Võrreldes eelmise — 1930 a. — on saadud koefitsient enam kui kaks korda väiksem (29,0: 68,8), mis näitab suurt haigestumuse langust 1931 a.

Nakkusehaigused 1919—31 a. — Maladies contagieuses enregistrées de 1919—31.

L.	Haigusjuhtude üldarv — Nombre générale des maladies enregistrées		Tähtsamad nakkusehaigused 10000 elaniku kohta ²⁾ Maladies principales pour 10 000 habit.											
	Arv (Nombre)	10000 el. kohta (Pour 10 000 habit.)	Typhus exanthematicus	Typhus recurrens	Typhus abdominalis	Paratyphus	Morbilli	Scarlatina	Diphtheria	Dysenteria	Variola	Meningitis cerebrospinalis epidemica	Lepra	Trachoma
1931	3 245	29,0	—	—	2,0	1,3	7,7	8,1	6,8	0,1	—	0,1	0,1	1,9
1930	7 078	68,8	—	—	3,2	1,5	45,8	8,7	7,5	—	—	0,1	0,1	1,8
1929	7 278	65,2	—	—	4,2	1,8	33,2	19,5	3,6	0,1	—	0,2	0,2	2,4
1928	5 040	45,3	—	0,0	4,4	1,5	5,8	26,4	2,8	0,1	0,0	0,5	0,2	2,5
1927	10 066	90,3	0,2	0,0	5,9	1,3	27,1	47,9	4,0	0,0	0,0	0,1	0,1	3,7
1926	9 575	85,7	0,2	—	4,0	1,2	42,4	28,0	4,2	0,1	0,1	0,0	0,1	3,6
1925	3 034	27,2	0,2	0,0	7,2	2,2	0,7	7,0	4,0	0,3	0,0	0,1	0,3	4,2
1924	2 938	26,3	0,4	0,01	8,4	1,5	1,8	4,0	4,1	1,1	0,03	0,1	0,1	4,7
1923	4 418	39,8	0,6	0,1	5,6	0,7	17,4	6,1	3,7	0,6	0,1	0,1	0,3	4,6
1922	6 004	54,5	2,2	0,9	6,5	1,0	25,5	5,3	4,7	3,2	0,5	0,1	0,3	4,2
1921	7 579	69,7	3,3	1,1	10,1	0,7	16,4	13,2	7,6	11,0	1,2	0,1	0,5	4,5
1920	15 168	142,1	38,6	9,1	10,2	0,5	9,7	23,9	11,3	32,4	4,1	0,1	0,4	1,7
1919	10 420	97,9	11,6	1,5	5,2	0,3	16,5	19,7	7,6	30,9	2,6	0,02	0,3	1,7

Vaadeldes üksikuid tähtsamaid nakkusehaigusi, selgub et väga suurel määral on vähenenud 1931 a.

Haigestumus nakkusehaigustesse soo järgi 1929—1931 a.
Maladies contagieuses d'après le sexe des malades de 1929—1931.

2.	1931		1930		1929	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Kõhutüüfus	155	174	183	175	230	241
Paratüüfus	72	71	92	74	101	101
Plekitüüfus	—	—	—	—	—	—
Korduv palavik	—	—	—	—	—	—
Rõuged	—	—	—	—	—	—
Leetrid	447	412	2582	2550	1910	1795
Sarlakid	417	484	474	493	1032	1147
Difteeria	368	394	416	426	190	215
Verine kõhutõbi	5	11	—	—	3	8
Situmamarjad	82	128	94	109	100	164
10 000 elaniku kohta — Par 10 000 habitants.						
Typhus abdominalis	2,9	2,9	3,5	3,0	4,4	4,1
Paratyphus	1,4	1,2	1,8	1,3	1,9	1,7
Typhus exanthematicus	—	—	—	—	—	—
Typhus recurrens	—	—	—	—	—	—
Variola	—	—	—	—	—	—
Morbilli	8,5	8,0	48,8	43,1	36,4	30,4
Scarlatina	7,9	8,2	9,0	8,3	19,7	19,4
Diphtheria	7,0	6,6	7,9	7,2	3,6	3,0
Dysenteria	0,1	0,2	—	—	0,1	0,1
Trachoma	1,6	2,2	1,8	1,8	1,9	2,8

haigestumus leetritesse, nimelt 38,1 punkti võrra (7,7: 45,8). Samuti näeme haigusjuhtude arvu vähenemist kõhutüüfuse ja paratüüfuse, sarlakite ja difteeria juures.

Kõige kardetavamatest nakkusehaigustest, nagu: plekitüüfus ühes korduva palavikuga, rõuged ja düsenteeria ehk verine kõhutõbi, registreeriti vaid viimast 16 juhu.

Seega on sunduslikult registreeritavate nakkusehaiguste arvu vähenemine 1931 a. tingitud peaaeglikult leetrite haigusjuhtude arvu vähenemisest, milline haigus eelmisel aastal võttis laialdase taudina maad.

Tab. 2 eritleb nakkusehaigusi soo järgi. Tab. 3 on toodud tähtsamaid jaotusi vanuserühmade järgi. Territoriaalse jaotuse järgi registreeriti nakkusehaigusi linnades 1 649 juhtu ehk 50,8 % haiguste üldarvust, maades 1 597 juhtu ehk 49,2%.

Linnades oli nakkusehaigusi arviliselt kõige rohkem Tallinnas (566 juhtu), Pärnus (484) ja Tartus (284). Selle järgi, olgugi palju väiksemas ulatuses, Nõmmel (62), Narvas (55), Valgas (46), Rak-

¹⁾ Ilma malaariata ja encephalitis leth.

²⁾ Koefitsiendid on võetud iga aasta kohta 1. VII. kindlakstehtud elanikkude arvu alusel (vaata Eesti Statistika nr. 101(4), 112(3) ja 124(3)).

veres (39), Viljandis (37), Haapsalus (18), Tapal (16), Petseris (15), Võrus (12). Kuressaares, Paides, Tõrvas ja Türiil kõikus 1931 a. jooksul registreeritud nakkusehaiguste arv 1—7, kuna Paides ja Põltsamaal ühtki haigusjuhtu ei registreeritud.

Maades langeb kõrgeim nakkusehaiguste arv Pärnu- (303), Tartu- (258), Lääne- (214), Viru- (197),

Võru- (184) ja Petserimaale (156), kuna kõigis teistes nimetatud maades aasta jooksul registreeritud haigusjuhtude arv kõigub 32—88.

Registreerimisaja järgi esinevad kõrgeima haigestumusega veebruar ja märts (vastavalt 427 ja 404 haigusjuhtu), madalaima haigestumusega — juuli (125 juhtu).

Nakkusehaigused vanuse järgi 1931 a. — *Maladies contagieuses d'après l'âge des malades en 1931.*

3.	Kuni 1 a.		1-4 a.		5-9 a.		10-14 a.		15-19 a.		20-30 a.		40-50 a.		60 ja vanem. 60 a. et plus.		Teadmata		Kokku		Üldse
	Matus d'après														Inconnus		Total		Gr. total		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.			
Typhus abdominalis	—	—	4	2	7	9	12	11	26	22	85	80	18	38	2	4	6	2	155	174	329
Paratyphus	—	—	7	4	4	5	5	4	9	11	38	34	7	11	—	1	2	73	71	143	
Typhus exanthematicus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Febris recurrens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	8	8	60	58	214	172	112	134	31	29	21	9	—	—	—	—	—	447	412	859	
Scarlatina	7	6	120	127	163	218	78	85	21	17	23	26	2	3	—	—	—	417	484	901	
Diphtheria	11	6	96	101	176	166	64	69	11	21	10	25	—	—	—	—	—	368	394	762	
Dysentaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	5	11	16	
Lepra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	3	1	—	—	—	7	6	13	
Encephalitis lethar.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Mening. cerebr. ep.	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	6	6	12	
Trachoma	—	—	—	1	8	9	11	17	10	13	29	36	15	41	9	11	—	82	138	210	
Kokku — Total	37	21	289	295	574	589	383	321	110	115	212	218	40	101	13	29	13	61560	1686	3246	

Sunduslikult registreeritavad nakkusehaigused 1931 a. — *Maladies contagieuses soumises à l'enregistrement obligatoire en 1931.*

4.	Kohatüüfus		Paratüüfus		Plekkitüüfus — Typhus exanthematicus	Korduv palavik Febris recurrens	Soopalaavik Malaria	Rõuged — Variola	Leetrid		Sarlakid		Difteeria		Verine kõhutõbi		Pradaltõbi		Venehaigus		Epideem. ajukelme meningit — Mening. cerebrosp. epid.		Silmamarjad		Kokku		Üldse	
	Typhus abdominalis		Paratyphus						Morbilli		Scarlatina		Diphtheria		Dysenteria		Lepra		Encephalitis lethar.		Trachoma		Total		Gr. total			
	M.	N.	M.	N.					M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.				
Linnad — Villes	98	123	59	49	—	—	—	235	216	168	196	181	226	4	10	1	1	—	—	3	4	31	44	780	869	1649		
Tallinn	39	40	40	34	—	—	—	16	5	68	64	95	98	—	—	—	—	—	—	2	—	29	38	289	277	566		
Haapsalu	4	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	6	18		
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1		
Narva	5	5	—	3	—	—	—	—	—	9	12	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	33	55		
Nõmme	—	2	2	1	—	—	—	—	1	15	27	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	38	62		
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1		
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	7	15	
Petseri	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pärnu	5	14	1	—	—	—	—	205	203	7	13	17	16	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	236	248	484		
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rakvere	5	4	2	5	—	—	—	—	2	4	4	7	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	21	39	
Tapa	2	2	3	1	—	—	—	—	1	3	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	7	16	
Tartu	18	27	6	2	—	—	—	5	1	40	45	39	34	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113	171	284	
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Türi	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	7
Valga	10	18	—	—	—	—	—	—	—	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	30	46	
Viljandi	3	4	3	3	—	—	—	4	1	6	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	20	37	
Võru	3	2	2	3	—	—	—	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	3	12	
Maad — Arrond.	57	51	13	22	—	—	—	212	196	249	288	187	168	1	1	6	5	1	—	3	2	51	84	780	817	1597		
Viru	14	17	1	2	—	—	—	6	5	19	35	40	40	1	1	1	—	—	—	—	—	9	5	91	106	197		
Järva	2	—	—	—	—	—	—	13	11	6	5	14	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	36	31	67
Harju	2	1	4	4	—	—	—	10	6	4	7	14	12	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11	46	42	88		
Lääne	5	12	—	2	—	—	—	56	64	26	31	8	4	—	—	1	1	—	—	—	—	1	3	97	117	214		
Saare	—	—	—	—	—	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	19	42
Pärnu	19	6	2	—	—	—	—	102	93	37	18	6	9	—	—	—	—	—	—	—	—	3	13	163	140	303		
Viljandi	1	1	—	—	—	—	—	13	5	6	10	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27	29	56		
Tartu	10	6	—	—	—	—	—	3	4	54	54	52	43	—	—	—	—	—	—	—	—	6	19	129	139	258		
Valga	2	—	—	—	—	—	—	2	3	11	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16	16	
Võru	6	6	1	—	—	—	—	1	2	45	60	22	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	79	105	184
Petseri	2	2	—	—	—	—	—	—	—	41	50	14	13	—	—	—	—	—	—	—	—	15	18	73	83	156		
Kokku — Total	155	174	72	71	—	—	—	447	412	417	484	368	394	5	10	7	6	1	—	6	6	82	128	1560	1686	3246		

Nakkushaigused kuu järgi 1931 a. — Maladies contagieuses d'après les mois en 1931.

5.	Jaanuar		Veebruar		Märts		Aprill		Mai		Juuni		Juuli		August		September		Oktoober		November		Detsember		Kokku		Üldse
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
	Typhus abdom.	15	23	9	8	6	14	10	14	12	10	7	18	16	12	20	15	21	20	14	11	11	9	14	20	155	
Paratyphus . . .	5	4	1	4	—	1	3	1	6	2	4	5	5	8	18	24	10	13	12	7	3	1	5	1	72	71	143
Typhus exanth.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Febris recurrens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	49	42	124	112	117	109	77	58	40	58	18	10	5	3	2	2	5	1	2	—	4	4	4	5	447	412	859
Scarlatina	61	56	41	55	40	38	37	38	37	41	26	32	17	28	17	22	32	41	35	42	44	48	80	43	417	484	901
Diphtheria	52	51	29	26	26	26	26	29	19	20	15	11	6	7	14	9	45	48	50	71	38	52	48	44	368	394	762
Dysenteria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lepa	1	1	1	2	—	—	—	—	—	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Encephalitis te- tharg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mening. cerebr. epid.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trachoma	8	18	3	12	11	14	5	16	9	2	9	11	5	10	5	11	8	13	5	9	11	8	3	4	82	128	210
Kokku — Total	191	205	208	219	201	203	159	156	124	134	81	90	57	68	80	93	122	137	120	140	112	123	105	118	1560	1686	3246

Nakkushaiguste kohta varem Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid;

Nakkushaigused 1930 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 115(6), 1931 a., lhk. 357—359.
 Nakkushaigused 1929 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 103(11), 1930 a., lhk. 616—618.
 Nakkushaigused, E. Lasberg, Rahvastik ja tervishoid Eestis, 1930 a., E. demograafia v. IV.
 Nakkushaigused 1928 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 92(7)—93(8) 1929 a., lhk. 427—429.
 Nakkushaigused 1927 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 83(10), 1928 a., lhk. 587—588.
 Nakkushaigused 1925 ja 1926 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 67(6), 1927 a., lhk. 351—353.
 Eriväljaanne: Tervishoid Eestis, 1925 a., seeria „Eesti demograafia“, v. III.
 Tervishoidlik seisukord Eestis 1924—26 a., E. Lasberg, E. Statistika nr. 58(13), 1926 a., lhk. 3—5.

H. Reiman.

ENESETAPPED 1930—31 a.
 SUICIDES en 1930—31.

1. Enesetapete sa- Viimases ülevaates enesetape-
 gedus. test (E. Stat. 109) konstateerisime Eestis enesetapete järjekindlat kasvu; sama võib järeldada ka kahe viimase aasta arvudest (tab. 1). 1930 a. oli enesetappejuhte 337, 1931 a. — 326; viimane arv võrdub küll 1929 a. arvule, kuid arvestades ka enesetappe katseid, leiame 1931 a. kõiki celmisi aastaid ületava arvu — 409, 1930 a. — 405, 1929 a. — 397, 1928 a. — 400, 1927 a. — 391, 1926 a. — 393, 1925 a. — 331 ja 1924 a. — 314. Kuna aga teada- saadud katsete arv jääb tõelikkusest ikka taha ja olulisem on surmasaanute arv, peatume üksikasjalisemalt vaid viimaste juures. Arvutades selliste arvu 100 000 elan. kohta saame 1931 a. 29,1, 1930 a. 30,2 ja 1929 a. 29,2 vastu. Seega oleks tõeline enesetapete

Enesetapped Eestis 1922—31 a. (ühes kaitsväelastoga).
 Suicides en Estonie de 1922—31 (y compris militaires).

1.	Enesetapped Suicides		Enesetappe- katsed Tentatives de suicide
	Arv Nombre	100 000 elan. kohta Par 100 000 habitants	
1931	326	29,1	83
1930	337	30,2	68
1929	326	29,2	71
1928	318	28,5	82
1927	304	27,2	87
1926	320	28,6	73
1925	258	23,1	63
1924	247	22,2	67
1923	186	16,7	...
1922	184	16,7	...

sagedus 1931 a. siiski vähe madalam kahest eelmisest aastast, millise nähtuse põhjused selguvad allpool. Surmapõhjuste statistika andmeil oli enesetapete arv 1930 a. 321, 1929 a. 291, ja 1928 a. 276 juhu vastu. Kuid need arvud pole enesetapete sageduse hinnanguks mõeldud, sest osa enesetappeid läheb surmapõhjuste statistikas teadmatute rühma, põhjuse varjamise tõttu.

Eritledes enesetapete sagedust linnas ja maal (tab. 2), võime kahe viimase aasta andmeil konstateerida linnades madalamat taset mitte üksnes 1929 a., vaid ka 1926 ja 1927 a., kuna maal seni kõikudes kasvavas enesetapete sageduses kõrgeima arvu leiame 1930 a. ja ka 1931 a. arv, kuigi madalam eelmisest aastast, ületab kõik varasemad aastad, arvatud välja 1928 a. Järelikult viimaste aastate kõrge enesetapete arv on tingitud suurel määral enesetapmise kasvust maal. Selgituse sellele nähtusele leiame jälgides enesetapete põhjusi ühes enesetapjate koostisega.

Enesetappid linnas ja maal.
Suicides dans les villes et arrondissements.

2.	Arv — Nombre			100 000 el. kohta Par 100 000 habit.		
	Linnas Villes	Maal Arrondisse- ments	Teadm. Inconnu	Linnas Villes	Maal Arrond.	
1931 . . .	139 ¹⁾	183	4	45,3	22,5	
1930 . . .	137 ¹⁾	194	4	45,2	23,9	
1929 . . .	150 ¹⁾	174	2	49,6	21,4	
1928 . . .	119 ¹⁾	192	7	39,6	23,5	
1927 . . .	137 ¹⁾	161	6	47,0	19,5	
1926 . . .	147	103	5	51,8	20,6	
1925 . . .	129	129	—	45,1	15,6	
1924 . . .	120	119	8	42,7	14,0	
1923 . . .	88	97	1	31,4	11,6	
1922 . . .	76	104	4	26,4	12,6	

2. Enesetapete põhjused. Oleme ikka rõhutanud, et enesetapete registreerimislehtedele järelejäädud dokumentide ja omaste üteluste järgi märgitud põhjusi võib käsitada paremal juhul vaid teo psühholoogiliste motiividena, mitte aga algpõhjuna. Eriti on see maksev moodsakssaanud „elutüdumuse“ kohta, mille % on viimaseil aastail järjest tõusnud: 1930 a. — 28,7% ja 1931 a. — 27,7% peale: 1925—29 a. keskmise 24,9% vastu. Kindlasti aga on „elutüdumuse“ põhjustajaks sagedasti nii majanduslik kitsikus kui kehv tervis — kas kehaline või eriti vaimline. Viimased põhjused esinevad ka registreerimislehtedel suure osatähtsusega: mõlemad koos 1931 a. 28,1% ja 1930 a. 27,8%, 1929 a. 33,8%, 1928 a. 32,6% ja 1927 a. 25,3%. Osatähtsusest kolmandal kohal leiame hingelise vapustuse: 1931 a. 14,7% ja 1930 a. 12,5%, ja alles neljandal otsekohe osutuse viletsale majanduslikule seisule, mis esineb, kuigi kõikudes, võrdlemisi püsival %-määral: 1931 a. 12,5%, 1930 a. 11,6%, 1929 a. 12,0%, 1928 a. 12,5% ja 1927 a. 11,4%, ainult 1926 a. esines see kõrgema arvuga — 17,6%, mistõttu 1926—30 a. keskmine

esineb 13,4%. Õnnetu armastus ja perekondlikud põhjused seisavad rea viimases otsas, kuigi koos omavad küllalt suure osatähtsuse: 1931 a. 17,0% ja 1930 a. 19,4%.

Enesetappe põhjused — Causes des suicides.

3.	Arv — Nombre			%		
	1931	1930	keskm. 1926-30	1931	1930	5 a. keskm. 1926-30
Mehed — Hommes.						
Elutüdumuse	40	48	38	26,0	30,6	24,4
Kehaline haigus	24	18	22	14,0	11,5	14,1
Vaimu- ja närvahaigused	21	25	23	12,3	15,9	14,7
Hingel. vapustus	20	20	25	15,2	12,7	16,0
Vilets majand. seisukord	24	18	24	14,0	11,5	13,4
Õnnetu armastus	11	15	12	6,5	9,5	7,7
Perekondl. põhjus	19	13	12	11,1	8,3	7,7
Kokku	171	157	156	100,0	100,0	100,0
Selguseta	84	99	87	23,7	37,7	35,8
Naised — Femmes.						
Dégoût de la vie	16	14	17	30,2	23,7	27,9
Souffrances physiques	11	2	0	20,8	3,4	9,8
Malad. cérébrales, nerrosité	7	15	12	13,2	25,4	19,7
Angoisse de l'âme	7	7	6	13,2	11,0	9,8
Misère	4	7	5	7,5	11,0	8,2
Amour contrarié	5	8	8	9,4	13,5	13,1
Chagrins de famille	3	0	7	5,7	10,2	11,5
Total	53	59	61	100,0	100,0	100,0
Inconnu	18	22	17	25,4	27,2	21,8
Kokku — Total.						
Elutüdumuse	62	62	55	27,7	27,3	25,3
Kehaline haigus	35	20	28	15,6	9,3	12,9
Vaimu- ja närvahaig.	28	40	35	12,5	18,5	16,1
Hingel. vapustus	33	27	31	14,7	12,5	14,3
Vilets majand. seisukord	28	25	20	12,5	11,6	13,4
Õnnetu armastus	16	23	20	7,2	10,6	9,2
Perekondl. põhj.	22	19	19	9,8	8,8	8,8
Kokku	224	216	217	100,0	100,0	100,0
Selguseta	102	121	104	31,3	35,9	32,4

Kuid nende, tihti ebamääraselt kõikevate, arvude käsitlusel peab pidama silmas peale põhjuste märkimise asjaolude ka võrdlemisi suurt selguseta põhjuste rühma. Selles esinevad ligi kolmandiku määral — 1931 a. 29,4% ja 1930 a. 27,3% — alkoholi tarvitamine, mida siin käsitleme enesetapete mõjutava kaastegurina ja mis esineb sellisena ka ühenduses teiste registreeritud põhjustega. Toodud arvudest selgub, et enesetapjatest on märgitud alkoholi tarvitajaina 1926—30 a. keskmisena: üldse 15,0%, „elutüdinute“ rühmas 14,5%, viletsa majand. seisukorra rühmas 17,2% ja perek. põhjuste rühmas 10,5%. Seega võiks pidada alkoholi kaasmõju enesetapete juures ilmseks ja selle mõju kasvavasti tähelepanu pälvivaks. Ent siiski jääb alkoholile vaid kõrvaltegi tähtsus. Peapõhjuste otsingul leiame eeltoodud tab. 3 arvudest vaid niipalju selgust, et neist üheks tähtsamaks tuleb lugeda haigusi, eriti närvi- ja vaimuhaigusi, mis võivad kas otse või kaudselt olla lähteks kõigile teisile eelmainitud põhjustele. Mil määral Eestis enesetapete arvu kasv on tingitud majanduslikest oludest, mida peetakse tähtsaimaks enesetapmise põhjuseks, seda eeltoodud arvud ei näita; seda enam aga pakuvad ses suhtes huvi järgnevad enesetapjate koostise andmed.

¹⁾ Linnade arvud võetud ilma nute linnadeta, mis arvatud vastavate maade juure.

3. Enesetapjate koostis. Composition des suicidés.

Sooliselt enesetapjate koostises huvitab meid naiste osatähtsuse kasv, mille põhjuseks tuleb pidada naise raskenevat võitlust majanduse alal. Kuigi kõikides (tab. 4) on Eestis naiste arv 1 000 meesenesetapja kohta tõusnud, esinedes kõrgeima arvuga 1929 a. Võrreldes sellega 1930 a. osutab juba langust, mis jätkub ka 1931 a., andes arvu 278 — madalama kõigist eelmistest aastatest, arvatud välja 1923 a.

Enesetapjate sugu — Suicidés d'après le sexe.

4.	Mehed Hommes	Naised Femmes	1 000 mehe kohta naise — Pour 1 000 hommes n. de femmes
1931	255	71	278
1930	256	81	316
1929	243	83	342
1928	246	72	293
1927	224	80	357
1926	246	74	301
1925	196	62	316
1924	183	64	301
1923	146	40	274
1922	146	47	322

Ühiskondliku kihiluse andmeist (tab. 5) näeme, et enesetapjate arv on tõusnud põllupidajate seas vaid meestel, kuna naiste osa on 1931 a. tunduvalt langenud; samuti isetöötajate väikeettevõtjate rühmas osutus tõus langeb meeste arvele; seevastu viimasel kahel aastal arvu rikkas langeva enesetapmisega töölise ja teenijate rühmas naiste arv siiski vähe tõuseb. Kui selle juures veel peame silmas, et enesetapjate arv viimasel aastal on langenud kontoriametnikkude ja muude rühmas, siis on selge, et meil on siin tegemist majandusliku konjunktuuri mõjudega. Valitseva majandusliku kriisi mõjud põllumajanduses peegelduvad põllupidajate seas enesetapete kasvuga; linnades aga, vaatamata kasvavale tööpudusele, on elumaksumuse languse mõjul enesetapete arv palgateenijate seas langenud; maatöölise juures, seevastu, on elumaksumuse languse mõju väiksem, sest sellega koos on ka palgad langenud ja sellele vastavalt ka enesetapete arv maatöölise seas on langenud vähem.

Enesetapjate ühiskondlik kihitus — Répartition des suicidés d'après la situation sociale.

5.	Põllupidajad Agriculteurs	Ettevõtjad palgat. tööl. listega (tööst. ja kaub.) Entrepreneurs industr. et commerc.	Isetöötajad väikeettevõtjad kaub.-tööst. alal Petits entrepreneurs industr. et commerc.	Töölised ja teenijad Ouvriers et service			Vabakutselised Professions libérales	Kontoriametn. ja riigim. teen.—Employés	Muud (ka kaitsesväelased) Autres (saes militaires)	Kokku—Total	Teadmata—Inconnu
				Üldse Total	Sellest — Dont						
					Linnas Villes	Maal Arrond.					
Mehed — Hommes.											
1931	64	5	24	95	45	50	4	12	27	231	24
1930	54	7	16	108	55	53	3	16	32	230	20
1927—1930	61	6	16	103	51	52	1	19	25	221	21
Naised — Femmes.											
1931	14	—	3	21	12	9	—	3	—	43	23
1930	17	2	3	20	10	10	3	6	5	55	26
1927—1930	10	2	3	24	13	11	2	4	4	55	24
Kokku — Total.											
1931	78	5	27	116	57	59	6	15	27	274	52
1930	71	9	19	128	65	63	6	21	37	261	46
1927—1930	67	8	19	127	64	63	3	23	29	276	45

Vanuselt (tab. 6) enesetapjate koostise muutused jätkuvad alla 20 a. kasuks — nende osatähtsus

100 enesetapja jagunemine vanusrühmade järgi.
Répartition de 100 suicidés d'après l'âge.

6.	Kuni 20 a. moins	20—24	25—49	50 ja üle et plus	
Mehed — Hommes:					
1931	7,1	20,5	44,5	27,9	100,0
1930	7,5	24,6	42,1	25,8	100,0
1926—1930	7,7	19,4	43,2	29,7	100,0
Naised — Femmes:					
1931	8,5	16,9	39,4	35,2	100,0
1930	11,2	21,3	50,0	17,5	100,0
1926—1930	11,5	18,2	46,4	23,9	100,0
Kokku — Total:					
1931	7,4	19,7	43,4	29,5	100,0
1930	8,4	23,8	44,0	23,8	100,0
1926—1930	8,0	19,3	43,8	28,9	100,0

on varematest aastatega võrreldes ikkagi vähenemas, kuigi 1930 ja 1931 a. % ületab 1929 a. oma. Seda ei või aga öelda noorte 20—25 a. kohta — nende % 1930 a. võrdus kõrgeimale 1925 a. ja ka 1931 a. % ületab 1928—29 a. Seevastu keskealiste enesetapjate % on, võrreldes 1929—30 a. tasemega, langenud, kuna raukade % tugevasti võnkudes püsis endisel tasemel.

Perekonnaseisult (tab. 7) leiame 1930 ja 1931 a. enesetapjate koostises vallaliste osatähtsuse, võrreldes eelmise kahe aastaga, jällegi tõusnud, abielulistel püsiva, leskedel langenud, lahutatul kõikides püsiva ja lahuselavail uuesti langeva.

Enesetapjate perekonnaseis — État civil des suicidés.

7.	Alla 14 a. Moins de 15 a. ja van.) — Célibataires	Abielus Marriés	Lesed Veet ou reuse	Lahutatud Divorcés	Lahuselav. Vtand osapar.	Kokku Total	Teadmata Inconnus	
Mehed — Hommes.								
1931	0,8	50,2	40,6	4,8	1,2	2,4	100,0	1,6
1930	0,4	52,6	38,2	4,4	0,4	4,0	100,0	2,0
1927—30 (4 a. keskm.)	0,7	51,4	37,2	6,0	0,9	3,8	100,0	1,9
Kesk. — Mojen.								
100 000 el. k. — pour 100 000 h.	1,2	76,8	43,9	88,5	252,5	...	45,7	—
Naised — Femmes.								
1931	—	52,2	24,6	15,9	4,4	2,9	100,0	2,8
1930	—	50,7	20,1	13,9	2,5	3,8	100,0	2,5
1927—30	0,0	47,4	32,4	14,4	1,6	3,6	100,0	3,2
Kesk. — Mojen.								
100 000 el. k. — pour 100 000 h.	0,4	21,0	12,1	14,4	116,5	...	13,1	—
Kokku — Total.								
1931	0,0	50,6	37,2	7,2	1,9	2,5	100,0	1,8
1930	0,3	52,1	36,1	6,7	0,9	3,9	100,0	2,1
1927—30	0,7	50,5	36,1	8,0	1,0	3,7	100,0	2,2
Kesk. 100 000 el. kohta	1,2	48,9	27,9	27,3	174,3	...	28,4	—

Hariduselt (tab. 8) leiame enesetapjate koostises kõrgema hariduse osatähtsuse tõusu; keskharidus esineb 1931 a. vahepealse tõusu järgi jällegi madalama %; kirjaoskajate % kõikudes püsib üldiselt endisel tasemel; kirjaoskamatu te % aga on uuesti langenud.

Enesetapjate haridus. Degré de l'éducation des suicidés.

8.	Kõrgem Instr. supérieure	Kesk. Instr. moyenne	Kirjaoskaja Lettres	Kirjaoskamata Illétrés	Kokku Total	Teadmata Inconnus
Mehed — Hommes.						
1931	3,3	6,7	80,6	0,4	100,0	5,9
1930	2,5	8,6	87,7	1,2	100,0	5,1
1927—1930	1,2	7,6	89,0	2,2	100,0	5,9
Naised — Femmes.						
1931	—	9,5	81,0	9,5	100,0	11,3
1930	2,7	20,0	76,0	1,3	100,0	7,4
1927—1930	0,7	12,6	80,3	6,4	100,0	7,0
Kokku — Total.						
1931	2,0	7,3	87,8	2,3	100,0	7,1
1930	2,5	11,3	84,9	1,3	100,0	5,6
1927—1930	1,1	8,8	86,9	3,2	100,0	6,1

Enesetapete kohta varem Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid ja andmed:

Enesetapped 1929 a., H. Reiman, Eesti Statistika nr. 109(12), 1930 a., lhk. 604—697.
 Enesetapped 1928 a., H. Reiman, Eesti Demograafia v. IV, 1930 a., lhk. 239—249.
 Enesetapped Eestis 1925—26 a., H. Reiman, Eesti Statistika 1927 a., lhk. 306—208.

TÖÖPÄEVA PIKKUS TÖÖSTUSES 1931 a.

DURÉE du TRAVAIL dans L'INDUSTRIE en 1931.

Sisu: Andmestiku iseloom ja ulatus, lhk. 277. 1. Tööjõu maht ja töötamine lühendatud tööajaga, lhk. 277. 2. Tööpäeva pikkus suur- ja kesktööstuses, lhk. 279. 3. Tööpäeva pikkus ja ületunnitöö ettevõtete suuruse ja tööliste soo järgi, lhk. 280. 4. Tööpäeva pikkus tööstuseharude järgi, lhk. 281. 5. Kasutamata nädala puhkepäevad, lhk. 282. 6. Tööliste jaotus tööpäeva pikkuse järgi 1931 a. juulis, lhk. 283.

Andmestiku iseloom ja ulatus. — Caractère des données.

Andmestiku iseloom ja ulatus. — Caractère des données. Tööstuses teotsevate palgaliste tööaja kohta Keskbüroo peab tegeliku tööaja — tööpäeva pikkuse ja ületunnitöö ulatuse statistikat. See vajadus jääb alati püsima, sest igasuguse tööpäeva pikkusenormi juures tööpäeva pikkus on üksikutele töö- ja kutsealadele tegelikult väga mitmekesine, normist tunduvalt lahkumisev ja ajas kõikum. Vajadus sellise andmestiku järele oli siiani, kus tööpäeva pikkus ulatus üldiselt tunduvalt üle normi, eriti suur.

Tööaja statistika jaoks kogutakse tööspektorite kaudu ettevõtete koostatud tööliste palgaarve- ja raamatute määritud tööajaandmete kokkuvõtteid. Neid andmeid koguti 1931 a., nagu eelmistel aastatelgi, suur- ja kesktööstuse ettevõtetele poolaastate viisi kaks korda aastas. Poole selle koguti veel juuli töötajate andmeid erilise küsimislehega eraldi iga palgalise kohta. Lühendatud küsimustikuga koguti juuli kohta ka väiketööstuses teotsevate palgaliste töötajate andmeid — ühes palgaandmetega.

Ulatuselt suur- ja kesktööstuse andmestik on küllaldane. Ettevõtetele on saadud ja Keskbürosos läbitöötatud töötajate andmeid töö-

liste arvu järgi veidi alla 100% kohta üldse tööl olnute arvust. Väiketööstuse andmed on aga ulatuselt väga piiratud. Ka sisult jäetavad nad veel palju soovida. Suurematas ettevõttes, kus peetakse rohkem kinni tööspeksiooni poolt kinnitatud sisekorraäärustest ja kus nii töötaja kui palgasummade kohta peetakse korraldult raamatuid, on töötajate andmed täpsuse poolest enam-vähem rahuldavad.

1. Tööjõu maht ja töötamine lühendatud tööajaga.

Capacité de l'emploi et travail à la durée raccourcie.

Käsitades tööpäeva pikkuse ja ületunnitöö ulatuse küsimust, tuleb esijoones paratamata puutuda kokku töömahu küsimusega tööstusliku tegevuse konjunktuuri seisukohalt, millest suurel määral on mõjutatud tööstustööliste töötingimused töötajate suhtes. Suurtööstuse ettevõtetes tööle rakendatud inimitööjõu ulatusest annab selge kujutluse järgnev tabel.

Tööliste töötundide arv suurtootustuses 1927—31 a. (milj.)

Nombre des heures de travail effectuées par des ouvriers dans les grandes entreprises industrielles de 1927—31 (millions).

1.	Poolaastad — semestres		Kokku Total
	I	II	
1927	28,7	30,4	59,1
1928	31,6	33,0	64,6
1929	30,4	32,3	62,7
1930	30,4	30,0	60,4
1931	27,0	26,2	53,2

Suurtootustuse töötamisnäide indeks 1927—31 a. (Alus — tööliste poolt tehtud töötundide arv.)

Nombres-indices de l'emploi dans la grande industrie de 1927—31 (Base — nombre des heures de travail effectuées par les ouvriers).

2.	1927 1928 1929 1930 1931									
	Poolaastad — Semestres									
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
I. Murrud ja kaevandused	100	93	93	103	108	127	112	106	101	99
Sell.: 2. Põlevkivitööstus	100	89	90	99	99	112	92	105	99	95
II. Määrakivide ümbertöötamine	100	130	107	135	109	113	86	86	74	79
Sell.: { 1. Tsemend-, lubjatööst. j.n.e.	100	113	107	110	112	109	87	78	65	67
{ 2. Savitööstus ja keraamika	100	205	124	211	78	113	69	75	44	76
{ 3. Klaasitööstus	100	102	93	102	126	119	95	107	114	101
III. Metallitööstus	100	115	111	114	108	119	111	118	110	106
IV. Keemiatööstus	100	90	90	90	87	72	57	69	78	100
Sell.: 1. Tulekitööstus	100	77	61	59	44	49	33	40	22	21
V. Nahatööstus	100	119	117	129	109	114	108	97	61	71
VI. Tekstiilitööstus	100	106	114	115	109	116	109	103	91	79
Sell.: { 1. Puvillatööstus	100	104	120	112	106	116	103	90	76	57
{ 2. Villatööstus	100	120	109	124	98	98	83	100	78	71
{ 3. Linatööstus	100	98	100	108	121	118	131	123	131	131
VII. Puitööstus	100	97	117	106	96	89	93	77	70	67
Sell.: 1. Saeveskid	100	85	117	89	84	67	85	60	63	60
VIII. Pabertööstus	100	102	100	120	103	103	107	114	90	91
IX. Polügraafiatööstus	100	112	103	123	120	122	118	125	108	108
X. Toidu-, jookide- ja maitseainete tööstus	100	110	111	123	107	121	110	120	105	118
Sell.: 3. Šokoladi-, kompvõi- ja biskviiditööstus	100	122	133	167	128	178	146	176	156	206
XI. Kehakattetööstus	100	121	122	137	132	167	178	196	201	213
Sell.: { 1. Riievalmistus	100	142	148	149	171	205	241	269	266	272
{ 2. Pudu- ja moekaupade valmistus	100	98	92	104	87	90	106	102	83	104
XIII. Elektri- ja gaasijaamad	100	116	111	134	130	162	140	126	121	124
XIV. Puhastustööstus	100	103	105	107	104	111	104	100	89	88
Kokku — Total	100	106	110	115	106	113	106	105	94	91

Loomulikult sellise ulatusega muutused on tugevasti mõjutanud tööstusetöölise tööolusid tööaja

Siit näeme, et 1931 a. esimesel pooltel töölistel suurtootustuses tehtud töötundide üldarv oli 2,6 milj. ehk 12% võrra madalam, kui eelmise aasta samal poolaastal. Aasta teisel pooltel oli tagasimineku veel suurem, nimelt 3,8 milj. töötundi ehk 13% eelmise aasta sama poolaastaga võrreldes. Võrreldes 1928 a. II poolaastaga, mil tööjõu maht suurtootustuses koguselt oli haripunktil, võib tagasimineku hinnata 1931 a. II poolaastal 6,8 milj. töötundi ehk ümmarguselt 20% peale. Üksikasjalise ülevaate tööstuseharude järgi annab tab. 2.

suhtes. Et mitte vallandada töölisti suuremal arvul jättes osa töölistkonnast täiesti teenistusetu, on ette-

Tööliste jaotus ettevõtete tööpikkuse järgi novembris 1931 a. Répartition des ouvriers d'après la durée de fonctionnement des entreprises pendant le mois, en novembre 1931.

3.	Suurtootus — Grandes entreprises								Kesktootus — Entreprises moyennes									
	Tundide arv, mil ettevõtteid on kuu jooksul töötanud — N. des heures de fonctionnement de l'entreprise pendant le mois																	
	Alta 100 Moins de 100		100 — 125		126 — 150		151 — 175		176 — 191		192 — 200		Üle 200 Plus de 200		Kokku Total			
I. Murrud ja kaevandused	—	—	18	180	83	1 900	—	2 230	—	—	—	—	—	15	—	15		
II. Määrakivide ümbertöötamine	—	—	—	37	85	320	417	805	—	—	—	—	—	16	112	6	134	
III. Metallitööstus	—	—	75	56	571	2 397	135	3 234	—	—	12	10	—	00	24	207	13	416
IV. Keemiatööstus	—	—	—	38	—	95	480	212	854	—	—	—	—	11	27	70	15	120
V. Nahatööstus	—	—	—	—	—	189	—	189	—	—	—	—	—	—	—	161	—	161
VI. Tekstiilitööstus	—	4	1 795	—	136	2 028	2 644	25	6 632	—	—	—	—	29	32	305	10	376
VII. Puitööstus	355	—	200	—	—	80	1 988	39	2 662	—	—	—	—	3	61	280	73	402
VIII. Pabertööstus	—	—	—	—	—	26	830	973	1 820	—	—	—	—	—	—	70	—	70
IX. Polügraafiatööstus	—	—	—	—	9	183	774	—	900	—	—	—	—	15	60	268	—	343
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	22	10	93	16	253	1 704	47	2 154	25	14	17	7	39	405	103	610	—	610
XI. Kehakatte ja pudukaupade tööstus	—	25	—	—	98	203	1 234	82	1 642	—	0	31	—	14	114	270	13	451
XII. Ehitusetööstus	—	—	347	22	—	371	32	772	—	—	—	—	—	—	—	42	—	42
XIII. Elektri- ja gaasijaamad ja veevarustus	—	—	—	—	—	177	—	405	582	—	—	—	—	—	—	10	27	37
XIV. Puhastustööstus	—	—	24	—	—	—	27	—	51	—	—	—	—	—	—	40	—	40
Kokku — Total	406	2 038	616	554	3 607	15080	2 367	24668	34	57	27	139	373	2 331	265	3 226	—	3 226
%	1,6	8,3	2,5	2,2	14,6	61,2	9,6	100	1,1	1,8	0,8	4,3	11,6	72,2	8,2	100	—	100

võtetes püütud jaotada olemasolevat tööd kõigi ettevõtte töölise vahel, vähendades selleks nädala-tööpäevade arvu; tööpäeva lühendamise teel on tõmmatud töömahtu kokku vähemal määral.

Läbilõikeliselt 1931 a. lõpust sobivama kuu — novembri kohta tehtud kokkuvõtte näitab, et suurtööstuse ettevõtetes töötatakse lühendatud tööajaga palju suuremal määral kui kesktööstuses. Arvates novembri kohta 25 tööpäeva ja nende kestel 200 normaal-töötundi ja ettevõtetes, kus laupäeviti töötati 7 tundi, vähemalt 195 normaal-töötundi, on suurtööstuses ümmarguselt ligi $\frac{1}{3}$ tööllistest töötanud alla normaalse töötundide arvuga. Sealjuures 1,6% tööllistest on töötanud kuus alla 100 töötundi, 8,3% töötas vaid 100—125 t., 2,5% — 126 kuni 150 t., 2,2% — 151 kuni 175 t. ja 14,0% on töötanud juba normile ligema töötundide arvuga (176—194 tundi). Raskeim oli seisukord novembris tekstiiltööstuses, kus üksipäini Kreenholmi Manufaktuuri vabrikus 1791 tööllist töötas kuu kohta vaid 112 töötundi.

Kesktööstuses ei olnud seisukord nii raske, ega pole seda, arvata vasti, ka praegu. Kuid ka siin alla normaalse töötundide arvuga töötanud arv tõusis ligi 20% peale. Seisukord on siin ses mõttes tunduvalt kergem, et suuresti kärbitud tööajaga töötanud on üsna vähe ja kaugelt vähem kui suurtööstuses. Suur

Tööaja pikkus töölise kohta — *Durée du travail par ouvrier.*

4.	Keskmiselt töölise kohta poolaasta arvestes tehtud <i>Durée total du travail par ouvrier et par semestre</i>		Keskmiselt kalendri-tööpäeva kohta töölises tehtud*) <i>Durée moyenne du travail par jour calendrier et par ouvrier</i>		
	tööpäevi	töö-tunde	Journées du travail	Heures du travail	%
Suurtööstus <i>Grandes entreprises</i>					
Mehed— <i>Hommes</i> :					
1930 a., I poolaasta	127,2	1 060	0,90	7,5	100
1930 a., II semestre	138,4	1 145	0,89	7,3	97
1931 a., I poolaasta	122,3	1 011	0,87	7,2	96
1931 a., II semestre	130,9	1 060	0,84	6,8	91
Naised — <i>Femmes</i> :					
1930 a., I poolaasta	120,4	955	0,85	6,8	100
1930 a., II	140,5	1 184	0,96	7,6	112
1931 a., I	120,0	944	0,85	6,7	90
1931 a., II	122,4	958	0,79	6,2	91
Sellest— <i>Dont</i> :					
Ettevõtted 50 ja enam töötajaga¹⁾					
Mehed— <i>Hommes</i> :					
1930 a., I poolaasta	130,7	1 089	0,93	7,7	100
1930 a., II semestre	140,0	1 104	0,90	7,5	97
1931 a., I poolaasta	124,5	1 031	0,88	7,3	95
1931 a., II	132,1	1 070	0,85	5,9	90
Naised— <i>Femmes</i> :					
1930 a., I poolaasta	122,5	970	0,87	6,9	100
1930 a., II	153,3	1 215	0,98	7,8	113
1931 a., I	122,2	969	0,87	6,8	90
1931 a., II	122,8	961	0,79	6,2	90
Ettevõtted 20—49 töötajaga²⁾					
Mehed— <i>Hommes</i> :					
1930 a., I poolaasta	113,8	945	0,81	6,7	100
1930 a., II semestre	129,3	1 067	0,83	6,8	101
1931 a., I	110,3	901	0,78	6,4	96
1931 a., II	125,0	1 008	0,81	6,5	97
Naised— <i>Femmes</i> :					
1930 a., I poolaasta	103,2	868	0,77	6,2	100
1930 a., II	124,0	982	0,80	6,3	102
1931 a., I	103,8	833	0,74	5,9	95
1931 a., II	119,6	936	0,77	6,0	97

¹⁾ *Entrepr., ayant 50 travail. et plus.* ²⁾ *Entrepr., ayant 20—49 travailleurs.* ³⁾ II semestre. ⁴⁾ I semestre.

^{*} Kalendritööpäevi on I poolaasta kohta 140, II p. a. kohta 155.

osa (11,6% töölise üldarvust) alla normaalse töötundide arvuga töötanud töötas lähedalt normaalse töötundide arvuga (novembris 176 kuni 194 töötundi). Olgu selgituseks märgitud, et tööaeg on arvatud siin tundide arvu järgi, mil on töötanud ettevõtte või üksikud ettevõtte osad.

Selline olukord oli kujunenud aasta lõpuks. Tab. 4 näeme töömahu kokkutõmbumist 1931 a. kahel poolaastal, võrreldes eelmise aastaga. Tabeli viimase lahtri andmed näitavad, et töölolevate töölise tööjõu mahutamise võime ulatus vaid 91% normaalsest töömahust, milleks on loetud kõik nädala-tööpäevad 8 tundi päevas. Tööaja kaotus on eriti suur (—10%), nii meestel kui naistel, suuremates ettevõtetes (50 ja enam töötajaga), kuna vahepealse suurusega B rühma ettevõtetes tööaja kaotus on vaid 3%. Sama tabeli esimesest ja teisest lahtrist näeme, et aasta teisel poolel tavaliselt avaldub hooaja iseloomuga tõus on põoletava majanduse kriisi mõjutusel 1931 a. vaevalt nähtav.

2. Tööpäeva pikkus suur- ja kesktööstuses — *Durée de la journée du travail dans les entreprises grandes et moyennes.*

Suurtööstuse töölise tööpäeva pikkuse suhtes vaadeldavad 9 aastat (1923—31 a.), mis aja kohta on kogutud andmeid, võib jagada kahte ajajärku. Esimene, võrdlemisi pika töö-

päevaga ajajärk (1923—28 a.), mil keskmine tööpäeva pikkus kõikus ümmarguselt 8.25—8.40 tundi, enamjaolt aga püsis 8.40 tunni ümber, lõppes 1928 a. 1929 a. peale näitab aga tööpäeva pikkus järjekindlalt vähenemist. Neil viimastel aastatel keskmine tööpäeva pikkus on ulatunud üle 8 tunni vähem kui $\frac{1}{4}$ tunni võrra.

Keskmine tööpäeva pikkus ja ületundide arvu % normaal-töötundide arvust 1923—31 a. *Durée moyenne de la journée du travail et % des heures supplémentaires aux heures ordinaires de 1923—31.*

5.	Suurtööstus <i>Grandes entreprises</i>		Kesktööstus <i>Entreprises moyennes</i>	
	Keskmine tööpäeva pikkus (tundides)	Ületundide arvu % normaal-töötundi arvust	<i>Durée moyenne de la journée du travail</i>	% des heures supplémentaires aux heures ordinaires
1923 ³⁾	8,40	7,1
1924	8,35	6,3
1925	8,30	6,7
1926 ⁴⁾	8,37	6,3
1927, I poolaasta—semestre	8,28	7,3	8,31	6,3
1927, II	8,35	8,3	8,29	6,1
1928, I	8,42	8,8	8,55	6,6
1928, II	8,43	8,1	8,21	5,1
1929, I	8,17	5,3	8,13	4,8
1929, II	8,20	5,5	8,07	3,5
1930, I	8,17	5,9	8,08	3,2
1930, II	8,13	5,0	7,97	3,0
1931, I	8,11	4,9	7,99	2,4
1931, II	8,00	2,4	7,92	1,5

1931 a. oli suurtööstuses tööpäeva pikkus madalam kui ühelt eelmisel aastal. Aasta teisel poolel tööpäeva pikkus ei ületanud enam keskmiselt

tööpäeva pikkuse normi (8 tundi), kusjuures ületundide % langes 2,4 peale normaal-töötundide arvust. Kuna osa tööliisi üldiselt mitte kõrge tööpäeva pikkuse juures on teinud ka ületunnitööd, siis järgneb sellest, et osal töölistel tööpäeva pikkus on olnud teatud määral alla normaalse.

Kui vaadelda 1927—29 a. andmeid, siis selgub sealt, et tööpäeva pikkuse kõikumine normaaloluhes kannab sesoonset iseloomu. Nimelt, tööstuslik tegevus on, hinnates tööpäeva pikkuse järgi, tavaliselt II poolaastal aktiivsem, kui I poolaastal. Osalt on see põhjustatud asjaolust, et suvesesoonitööd, mis aladel tööpäev on pikem, langevad suuremal määral II poolaasta kuudele.

1930 ja 1931 a. on aga tegemist juba kriisi mõjutusega. Tööpäeva pikkus on neil kahel aastal järjekindlalt vähenenud, ilma et sesoonne II poolaasta töus oleks pääsnud mõjule.

Tuleks tähendada veel asjaolule, mis 1931 a. II poolaastal tunduvalt mõjutas keskmise tööpäeva pikkuse määra. Teatavasti Riigikogu võttis vastu tööstusliikude käitiste tööaja seaduse — lühidalt, 8-tunnilise tööpäeva seaduse, mis hakkas maksma 1. septembrist 1931 a. (vt. RT 61—1931). Selle seadusega ületunnitöö ulatus on tunduvalt piiratud. Seaduse maksmahakkamise järele on keskmine tööpäeva pikkus enamjaos ettevõtetes langenud. Mitme-

tes ettevõtetes, kus ennem tehti ületunnitööd, on see jäänud 1931 a. viimastel kuudel hoopis ära.

Kesk-tööstuses on tööpäeva pikkuse suhtes tendents sama, mis suurtööstuses, selle vahega vaid, et kogutud andmeil siin tööpäev üldiselt on veidi lühem kui suurtööstuses. Mil määral see vastab tõele, on täpsamate andmete puudusel raske öelda. Võib aga siiski kaudsete andmete põhjal kinnitada, et suure osas kesktööstuse ettevõtetes ületundide arvestamine on olnud alati puudulik. Nii ei tohiks tööpäeva pikkuse vahe olla tegelikult nii suur, kui seda näeme tab. 5 andmetest.

Tööpäeva pikkuse vahekorras ületunnitöö ulatusest annavad üldise pildi ettevõtetate suuruse ja tööliste soo järgi tab. 6 toodud andmed. Neist näeme, et tööpäeva pikkus on naistel tunduvalt lühem kui meestel.

3. Tööpäeva pikkus ja ületunnitöö ettevõtete suuruse ja tööliste soo järgi.
Durée de la journée du travail et le travail supplémentaire d'après la grandeur des entreprises et le sexe des ouvriers.

Nii, suurtööstuses ettevõtete A rühmas meeste ja naiste tööpäeva pikkuse suhe oli 1931 a. II poolaastal 8.10 tundi pro 7.82 t. ehk 100:96,7, B rühmas 8.06 t. pro 7.82 t. ehk 100:97,0 ning kesktööstuses 7.93 t. pro 7.89 ehk 100:99,5. Mida suuremad on ettevõtted, seda suurem on mees- ja naistöolisti tööpäeva pikkuse vahe. Suurtööstuses ulatub see ümmarguselt 3—4%, kesktööstuses on aga vaevalt märgatav.

Tööpäeva pikkus ja ületunnitöö tööliste soo ja ettevõtete suuruse järgi 1929—31 a.
Durée du travail et heures du travail supplémentaire de 1929—31.

6.	Keskmine tööpäeva pikkus <i>Durée moyenne de la journée du travail</i>			Ületundide arvu % normaal-töötundide arvust <i>% des heures du travail supplémentaire aux heures du travail ordinaire</i>						Ületunnitööd teinud tööliste arvu % <i>% des ouvriers ayant travaillé les heures du travail supplémentaire</i>							
	1931		1930	1929		1931		1930		1929		1931		1930		1929	
	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Mehed — Hommes.																	
1. Ettevõtted 50 ja enam töötajaga (A rühm)	8,10	8,28	8,28	8,34	8,42	8,40	3,3	7,0	6,5	8,0	7,9	7,8	25,5	37,7	37,7	41,9	43,3
2. „ 20—49 „ (B „ „)	8,06	8,17	8,25	8,30	8,14	8,22	3,1	4,9	7,0	6,7	5,0	5,5	20,8	36,7	30,8	38,8	33,4
3. „ 5—10 „ „ (kesktööstus)	7,93	8,02	8,06	8,14	8,13	8,20	1,9	2,9	3,6	3,8	3,6	4,8	18,7	21,6	21,5	21,8	25,7
Naised — Femmes.																	
1. Entreprises ayant 50 et plus travail. (groupe A)	7,83	7,85	7,92	7,92	8,02	7,88	0,9	2,2	2,7	3,2	3,4	2,2	12,0	18,0	22,0	25,4	23,0
2. „ 20—49 „ „ B	7,82	7,95	7,86	8,02	7,80	7,90	1,0	2,7	1,8	3,4	1,7	2,4	21,5	20,5	19,0	23,1	27,3
3. „ „ 5—19 trav. (entrepr. moyen.)	7,89	7,92	7,79	7,92	7,97	7,99	0,6	1,3	1,0	1,7	2,5	2,5	10,2	12,3	14,2	12,9	14,0

Ühes töövoimaluste vähenemisega tööstuses ja 8-tunnilise tööpäeva maksmapanemisega on silmnähtavalt vähenenud ületunnitöö ulatus. Ses suhtes järsku hüpet näeme 1931 a. II poolaastal. 1931 a. I poolaastal ületunnitööd teinud tööliste arv püsis alles eelmise aasta II poolaasta tasemel, kõikides ettevõtete suuruse järgi ümmarguselt 20—38% tööliste üldarvust. Juba 1931 a. II poolaastal ületunnitöö tegijaid mehi oli selle vastu vaid 18,7—25,5%. Ka naiste hulgas on ületunnitöö tegijate arv langenud 1931 a. II poolaastal eelmise aasta II poolaastaga võrreldes — ettevõtete A rühmas 22% pealt 12% peale ja kesktööstuses 14,2% pealt 10,2% peale. Ainult vahepealse suurusega ettevõtete rühmas on ületunni-

tööd teinud naistöolisti arv protsendiliselt pisut tõusnud, kuid tehtud ületundide arvu järgi näeme ka siin samuti langust.

Tuleb üldiselt tähendada, et ületunnitöö ulatus osalt kriisi mõjutusel, osalt kitsenduste tõttu seadusandlikul teel on jäänud õige väikseks. Kui eelmistel, kõrge konjunktuuri aastatel mees-tööstuselised tegid normaaltöötundidele ületunde juure vahest poolaasta keskmiselt 7—8%, väiksemates ettevõtetes 4—5% ümber, siis nüüd ületunnitöö määr on langenud ümmarguselt 3%, väiksemates ettevõtetes koguni 2% peale. Naistöolisti juures on ületunnitöö ulatus veel väiksem. Seal näeme

langust suurtööstuses kõrgeselt 3—3,5% pealt üm- marguselt 1% peale, keskööstuses koguni 2,5% pealt 0,6% peale.

4. Tööpäeva pikkus tööstuseharude järgi.
Durée de la journée du travail d'après des industries.

Tööstuseharude järgi tööstuse- töölise tööpäeva pikkus on lahkumisev mõlemas vaadelda- vas ettevõtete suuserühmas nii meestel kui naistel. 1931 a. II poolaastal meeste

pikema tööpäeva poolest esinevad murdude ja kaevand-uste rühma kuuluvad ettevõtted (8,32 tundi, üld-keskmise tööpäeva pikkuse juures 8,10 t.), keemia- (8,23 t.), puutööstus (8,17 t.) ning ehitusetööstus (8,20 t.).

Ehitusetööstuse kohta peab tähendama, et Kesk- büroo saab andmeid sellelt alalt õige piiratud ulatuses. Suuri ehitusi püstitatakse meil võrdlemisi vähe.

Tööaeg töölistel suur- ja keskööstuses 1931 a. — Durée du travail des ouvriers dans les entreprises industrielles grandes et moyennes en 1931.

7.	Ettevõtete arv	Keskmine tööliste arv kalle kolita andmed kahtval		Ütumatuid teinud tööliste arvu %	Puhkepäevadel töötanud tööliste arvu %	Keskmine tööpäeva pikkus (tundides)		Ütumatuid arvu % normaaltöötundide arvust	Tuhkepäevadel teinud töötundide arvu % normaaltöötundide arvust	Number des entreprises	Moyenne du nombre des ouvriers con- venant lesquels on dispose des données		% du nombre d'ouvriers ayant travaillé des heures de travail supplément.	% des ouvriers ayant travaillé aux jours de repos hebdomadaire	Durée moyenne de la jour- née du travail	% des heures supplémentaires aux heures ordinaires	% des heures de trav. durant les jours de repos hebdom. aux heures ordinaires
		Üldse	Normaaltöötaja piires			En limites du travail ordinaire	% des heures supplémentaires aux heures ordinaires										
MELLED — HOMMES																	
1. Suurtööstus — Grandes entreprises.																	
II poolaasta — II semestre.																	
I. Murrud ja kaevandused	16	2 066	25,2	5,8	8,32	7,92	4,9	0,7	16	565	36,5	1,0	7,84	7,01	3,1	0,2	
II. Mineraalide ümbertöötamine	18	930	19,4	11,6	7,98	7,85	1,6	0,8	12	208	27,7	2,0	7,94	7,79	1,8	0,1	
III. Metallitööstus	40	3 093	20,6	5,7	8,05	7,79	3,4	0,4	23	245	13,1	2,0	7,81	7,71	1,4	0,1	
IV. Keemiatööstus	15	690	31,3	30,0	8,23	7,91	4,0	6,4	10	211	22,3	2,4	7,93	7,85	1,0	0,0	
V. Nahatööstus	7	1 085	20,8	—	7,84	7,77	0,0	—	7	55	14,5	—	7,76	7,76	0,0	—	
VI. Tekstiilitööstus	21	2 203	26,0	5,9	7,98	7,77	2,6	0,9	22	4 445	5,8	0,1	7,82	7,79	0,4	0,0	
VII. Puutööstus	45	2 081	36,0	3,2	8,17	7,88	3,8	0,4	41	966	17,5	0,4	7,94	7,87	0,0	0,0	
VIII. Paberitööstus	12	1 390	29,1	59,0	8,12	7,96	2,3	2,5	12	355	25,1	14,4	7,81	7,75	0,8	0,0	
IX. Poligraafiatööstus	21	656	23,8	4,3	7,82	7,74	1,3	0,2	21	356	24,2	0,8	7,87	7,50	1,4	0,0	
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	33	751	36,0	5,9	8,07	7,83	3,2	0,2	33	1 336	18,0	0,1	7,86	7,75	1,4	0,0	
XI. Kelakatte- ja pudukaupade tööstus	17	576	11,5	—	8,00	7,79	2,7	0,0	10	1 149	9,7	—	7,72	7,65	1,0	—	
XII. Ehitusetööstus	13	1 349	14,8	0,3	8,20	7,83	4,7	0,0	6	322	4,7	—	7,81	7,72	1,2	—	
XIII. Elektrienergia ja gaasi- ja veevarustus	7	402	48,5	38,8	8,12	7,84	3,5	4,8	3	233	47,0	—	7,79	7,83	0,3	4,3	
XIV. Puhastustööstus	2	4	75,0	—	8,07	7,80	3,5	—	2	53	45,3	—	7,89	7,78	1,4	—	
Üldse	267	16 365	25,7	11,8	8,10	7,84	3,2	1,2	227	10 285	13,2	1,0	7,82	7,76	0,9	0,1	
Sellest: { ettevõtted 50 ja üle töötajaga ¹⁾	127	13 698	25,5	13,0	8,10	7,85	3,3	1,3	113	8 068	12,0	0,9	7,83	7,76	0,8	0,1	
{ „ 20—49 töötajaga ²⁾	140	2 667	26,8	5,9	8,06	7,82	3,1	0,3	114	1 317	21,5	1,4	7,82	7,74	1,0	0,0	
2. Keskööstus — Entreprises moyennes (de 5—19 travailleurs).																	
a) I poolaasta — I semestre.																	
I. Murrud ja kaevandused	1	20	—	—	6,32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Mineraalide ümbertöötamine	18	114	98,0	—	8,05	7,82	2,6	—	12	60	15,0	—	7,84	7,69	2,1	—	
III. Metallitööstus	52	429	10,6	3,5	7,82	7,73	1,3	0,3	15	61	1,6	1,6	7,86	7,80	0,0	0,0	
IV. Keemiatööstus	20	76	30,3	10,5	8,00	7,86	2,5	0,0	15	77	14,3	—	7,79	7,72	1,0	—	
V. Nahatööstus	16	114	29,8	—	8,13	7,89	3,1	—	11	32	31,3	—	7,93	7,87	0,7	—	
VI. Tekstiilitööstus	38	185	13,0	1,0	8,09	7,83	3,3	0,0	28	171	11,1	—	8,07	7,89	2,2	—	
VII. Puutööstus	75	688	34,4	0,9	8,33	7,81	0,0	0,1	35	110	31,8	—	8,23	7,77	5,0	—	
VIII. Paberitööstus	11	38	28,0	34,2	8,25	7,84	5,6	5,6	9	67	7,5	—	7,07	7,91	0,9	—	
IX. Poligraafiatööstus	42	262	23,7	3,1	7,85	7,75	1,3	0,0	38	182	20,9	—	7,80	7,73	0,9	—	
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	134	642	8,9	33,2	7,88	7,75	2,0	4,5	60	245	15,1	10,2	7,91	7,80	1,5	2,0	
XI. Kelakatte- ja pudukaupade tööstus	21	122	—	—	7,73	7,73	—	—	32	276	1,4	—	7,86	7,88	0,4	—	
XII. Ehitusetööstus	4	39	53,8	—	8,31	7,91	5,1	—	1	1	100	—	8,23	7,48	10,0	—	
XIII. Elektrienergia ja gaasi- ja veevarustus	7	37	32,4	59,4	7,67	7,58	2,4	6,0	—	—	—	—	—	—	—	—	
XIV. Puhastustööstus	2	2	—	—	7,84	7,84	—	—	5	54	—	—	7,91	7,91	—	—	
Üldse	441	2 768	21,6	10,4	8,02	7,76	2,9	1,4	261	1 307	12,3	2,0	7,92	7,81	1,3	0,4	
b) II poolaasta — II semestre.																	
I. Industries extractives	1	15	—	—	7,78	7,78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Industrie minière	25	188	13,3	1,1	7,97	7,86	0,9	0,0	16	70	14,3	—	8,11	7,94	2,2	—	
III. „ des métaux	60	427	10,0	2,6	7,85	7,76	1,1	0,1	14	52	1,9	—	7,62	7,61	0,0	—	
IV. „ chimique	22	88	28,4	13,6	8,03	7,83	2,5	1,3	16	83	2,4	—	7,88	7,83	0,7	—	
V. „ des cuirs et peaux	18	130	23,3	—	8,00	7,89	1,3	—	12	30	23,3	—	7,89	7,87	0,3	—	
VI. „ textile	42	225	13,3	—	8,02	7,87	2,0	0,0	34	165	12,7	—	7,93	7,85	1,0	—	
VII. „ du bois	77	541	32,3	1,8	7,97	7,66	4,0	0,1	27	76	40,8	—	7,71	7,56	1,9	—	
VIII. „ du papier	10	49	26,5	26,5	7,97	7,88	1,8	4,6	7	48	10,4	—	7,99	7,94	0,6	—	
IX. „ polygraphique	42	244	17,2	—	7,79	7,74	0,6	—	37	154	17,5	—	7,82	7,78	0,6	—	
X. „ de l'habillement, et des boissons etc.	153	730	11,5	31,4	7,91	7,78	1,8	4,4	72	275	10,2	14,2	7,89	7,89	0,8	2,2	
XI. Confection de vêtements et fab. de mercerie	31	130	—	—	7,77	7,77	—	—	48	352	1,4	—	7,94	7,93	1,0	—	
XII. Constructions	6	69	24,6	—	8,40	7,91	6,2	—	1	2	50,0	—	8,59	7,86	9,3	—	
XIII. Usines électriques et à gaz d'éclairage et distribution d'eau	7	46	37,0	34,8	7,82	7,74	2,1	3,5	—	—	—	—	—	—	—	—	
XIV. Industrie du nettoyage	3	3	—	—	7,89	7,89	—	—	7	64	3,1	—	7,90	7,89	0,0	—	
Total	497	2 885	18,7	10,2	7,93	7,78	1,9	1,3	291	1 371	10,2	3,1	7,89	7,84	0,6	0,5	

¹⁾ Entreprises ayant 50 travailleurs et plus.
²⁾ Entreprises ayant 20—49 travailleurs.

Välksed ehitustööd jäävad aga enamjaolt väljaspoole statistilist vaatlust puht tehnilistel põhjustel. Nii jäävad vaatluse alla vaid üksikud suuremad era ehitustööd ja osa omavalitsuseasutiste poolt teostatavaid (vaatluspiirkonnas mõjuvalt esinevaid) töid. Suurimaks ja peaaegu ainsaks ettevõtteks, kes tööaja kohta ehitustöödel järjekindlalt saadab andmeid, on Tallinna linnavalitsuse ehituseosakond. Seal peetakse rohkem kinni 8-tunnilisest tööpäevast. 1931 a. oktoobrist lühendati tööpuuduse pärast tööpäeva linna ehitustöödel koguni 6 tunni peale. Nii ei peegelda ehitustööstuse kohta toodud andmed üldist olukorda.

Tööpäeva pikkuse kohta era ehitustöödel võib tähendada, et kuni 8-tunnilise tööpäeva maksmapanekuni (s. o. kuni 1. IX. 1931) enamjaolt kõikjal töötati ehitustöödel 10-tunnilise tööpäevaga, peale laupeakse tööpäeva, kus töö lõpetati varem. Selline olukord kestab väiksematel ehitustöödel arvatavasti ka edaspidi, sest ehitustöölised, kui hooajatöölised, on ise huvitatud sellest, et töötada pikema tööpäevaga. Teiseks, praegune töökaitseametkond on sedavõrt vähearvuline, et ei suudeta teostada tarvilikul määral järelevalvet 8-tunnilise tööpäeva seaduse täitmise suhtes, mis on maksev ka ehitustöö kohta.

Peale ehitustööstuse ja mõningate teiste mainitud pikema tööpäevaga tööstuseharude, järelejäanud tööstuseharud esinevad suurtööstuses veidi lühema meestööliste tööpäevaga. Neis ei töötata keskmiselt mitte palju üle 8 tunni, osalt töötatakse neis keskmiselt koguni alla 8 tunni päevas. Viimaste hulka kuuluvad mineraalide ümbertöötamine (7,98 t.), naha- (7,84 t.), tekstiil- (7,98 t.) ja trükitööstus (7,82 t.).

Naiste tööpäeva pikkus üksikutes tööstuseharudes ei ulatunud 1931 a. II poolaasta keskmiselt suurtööstuses kunki kuni 8 tunnini. Rea aastate kohta (1927—31), mis aja jooksul tööaja andmed on kogutud eraldi mees- ja naistöölise kohta, see on alles esimene juht, kus tööpäeva pikkus on üldiselt ja erandita kõigis tööstuseharudes alla normaalse. Ületunnitöö, mida märkame enamjaolt kõigis tööstuseharudes, on ulatuselt sedavõrt nõrk, et ta ei ole suutnud tõsta naistöölise tööpäeva pikkust suurtööstuses üle normaalse, sest samal ajal mõned on töötanud rohkem alla 8 tunni päevas.

Kesk-tööstuses on tööpäeva pikkus üksikute tööstuseharude järgi lähedalt samal määral erinev kui suurtööstuseski. 1931 a. II poolaasta andmetel meeste tööpäev ulatus keskmiselt üle 8 tunni vaid keemia- (8,03 tundi), tekstiil- (8,02 t.) ja ehitustööstuses (8,40 t.). Kõigis teistes tööstuseharudes aga tööpäeva pikkus oli meestel mõnes harus vähemal, mõnes suuremal määral alla 8 tunni (vt. tab. 7).

Naiste tööpäeva pikkus oli kesk-tööstuses 1931 a. II poolaastal, samuti kui suurtööstuseski kõigis tööstuseharudes, peale kahe erandi, keskmiselt alla 8 tunni. Pikema tööpäevaga esinevad ka siin, niisama kui meeste hulgas, ehitustöölised, kelle tööpäev poolaasta keskmiselt ulatus kuni 8,59 t. Peale

nende, naiste tööpäev ulatus üle 8 tunni veel mineraalide ümbertöötamise alal, resp. savi- ja telliskivitööstuse alal (8,11 t.). Kõigis muus siin eriti nimetatama tööstuseharudes naiste tööpäev oli poolaasta keskmiselt alla 8 tunni.

5. Kasutamata nädala puhkepäevad. Travail aux jours de repos hebdomadaires.

Käesolevat küsimust puudutame negatiivsest küljest, selgitades, millises ulatuses nädalalpuhkepäev jääb tööliste poolt kasutamata. Tab. 8 selgub kõigepealt, et naiste töös kasutamata puhkepäev ei oma

Puhkepäevadel töötanud tööliste arvu % 1929—1931 a.
% des ouvriers ayant travaillé aux jours de repos hebdomadaires de 1929—31.

8.	1931		1930		1929	
	Poolaastad Semestres					
	II	I	II	I	II	I
Mehed — Hommes						
Suurtööstus	11,8	17,6	17,3	10,8	14,8	14,2
Sell.: ettevõtted 50 ja enam töötaj.	13,0	19,4	19,5	19,2	15,5	16,2
„ 20—49 töötajaga	5,0	8,2	8,5	7,3	10,9	6,2
Kesk-tööstus (ettevõtted 5—19 töötaj.)	10,2	10,4	9,2	8,0	4,4	5,8
Naised — Femmes						
Grandes entreprises	1,0	3,2	2,3	3,4	4,2	2,5
Dont: entrepr., ayant 50 trav. et plus	0,0	3,0	2,4	3,7	4,6	2,6
„ 20—49 trav.	1,4	4,2	1,2	1,4	1,8	1,3
Entrepr. moyennes (ayant 5—19 trav.)	3,1	2,0	4,0	2,0	2,0	4,4

suhteliselt olulist tähtsust, kuna see meeste töös on aga tunduvalt suurema ulatusega. Seda tuleb seletada lihtsalt sellega, et tööd, mis alal pühadel ja pühapäevadel töötamine on lubatud, on peamiselt meeste tööalad. Naiste tähtsamatel tööaladel aga, nagu tekstiil- ning toidu-, jookide- ja maitseainete tööstus j.n.e., ei ole töötamine pühadel ja pühapäevadel ilmingimata tarvilik. Tuleb ühtlasi tähendada, et suurtööstuses töötamine puhkepäevadel on 1931 a. II poolaastast peale jäänud harvemaks. Nii töötas puhkepäevadel 1931 a. meestööliste üldarvust I poolaastal 17,6%, II poolaastal seevastu vaid 11,8%. Kesk-tööstuse ettevõtetes on töötamine puhkepäevadel meestel, vastuoksa, veidi tõusnud, kuna naistel samuti kui suurtööstuses on märgata vähest tagasiminekut.

Ka absoluutarvuliselt töötamine puhkepäevadel on tublisti vähenenud. Nii, mehed tegid suurtööstuses 1931 a. I poolaastal puhkepäevadel ümmarguselt 400 tuh. töötundi, II poolaastal seevastu veidi alla 200 tuh. töötundi. Naistel kasutamata puhkepäevadel tehtud töötundide arv on samal ajal langenud ümmarguselt 25 tuh. pealt 6,3 tuh. peale. Kesk-tööstuses on meestel puhkepäevadel tehtud töötundide üldarv tõusnud 33 tuh. pealt 34,3 tuh. peale, kuna see naistel näitab tõusu 4,5 tuh. pealt 5,7 tuh. peale, kuigi puhkepäevadel töötanute arv on samal ajal vähenenud.

Üksikute tööstuseharude järgi puhkepäevadel töötamise ulatus on teravalt lahkuminev. Suurtööstuses, näiteks, 1931 a. II poolaastal puhkepäevadel töötanud meestööliste arv ulatus paberitööstuses 59,6%, keemiatööstuses 39,6%, elektri- ja gaasijaamades 38,8% ning mineraalide ümbertöötamise alal 11,6%. Need ongi tähtsamad tööstuseharud, kus puhkepäevadel

töötamine, s. o. pühadel ja pühapäevadel tööl oldud tööpäeva asemel nädala sees puhkepäeva kasutamata jätmise, omab enamvähem kaaluva ulatuse. Teistes tööstuscharudes puhkepäeva kasutamata jätmise tuleb juba õige harva ette.

Kesk tööstuses esineb töötamisega puhkepäevadel, peale nende tööstuscharude, mis suurtööstuses ses suhtes esikohal, veel toiduainete tööstus. Need on nimelt meiereid, kus kõrge piimatoodanguga kuudel piima vastuvõtmine ja ümbertöötamine sünnib vahetpidamata iga päev. See tõstab kogu toidu, jookide ja maitseainete tööstuscharus puhkepäevil töötanute arvu meeste hulgas ümmarguselt 30% peale tööliste üldarvust. Naiste töö suhtes see on ka ainuke ala, kus tuleb töötada vahetpidamata ka püha- ja puhkepäevadel, ilma et oleks võimalust saada puhkust äripäevadel nädala sees. Piima ümbertöötamine on personaali vähesuse tõttu meiereides alapid, kus puhkepäeva võimaldamine raskesti teostatav. Töö iseloomu tõttu puhkeaja kasutamisel ei ole meiereides üksikute kuudel ühtlane. Suvisel hooajal töötatakse

6. Tööliste jaotus tööpäeva pikkuse järgi 1931 a. juulis.
Répartition des ouvriers d'après la durée de la journée du travail en juillet 1931.

Belpool käsitasime tööaja kiisimust, toetudes aritmeetilistele keskmistele, kusjuures keskmiste tasandaval mõjul üksikute töölisrühmade tööaja suhtes väga suur tööolude erinevus jäi varju. Järgnevad andmed annavad üksikasjalise ülevaate tööstustööliste jaotusest nende 1931 a. juuli keskmise tööpäeva pikkuse kohaselt üksikute tööstuscharude, ettevõtete suuruserühmade järgi j.n.e.. Tab. 9 ja 10 näitavad, et tööliste tööaeg on palju rohkem erinev, kui seda võis panna tähele eeltoodud andmetest. Nii, suurtööstuses meestest riigi ettevõtetes 78,6% töötas juuli keskmiselt päevas mitte üle 8 tunni. Järelejäanud osa töötas üle selle normi, kusjuures tööpäeva pikkus ulatus 15%-l töölistest kuni 9 t., 3,8% kuni 10 t., 2,6% üle 10 tunni, ulatudes harukordadel maksimaalselt kuni 14 tunnini.

Tööliste jaotus tööpäeva pikkuse järgi tööstuses juulis 1931 a.
Répartition en % des ouvriers industriels d'après la durée du travail en juillet 1931.

9.	Tööaeg tundides <i>Durée du travail en heures</i>	Suurtööstus — Grandes entreprises (ayant 20 trav. et plus)						Kesk tööstus <i>Entreprises moyennes (de 5-19 travailleurs)</i>		Väiketööstus <i>Entreprises petites (moins de 5 travailleurs)</i>	
		Meheid — Hommes			Naised — Femmes			M.	N.	H.	F.
		Kokku	Sellest:		Total	Dont:					
			riigi- tööstus	era- tööstus		Entre- prises d'Etat	Entre- prises privées				
1.	— 6	1,1	0,4	1,2	3,0	17,3	2,2	2,7	2,2	5,0	8,0
2.	6.01 — 6.25	0,1	0,1	0,1	0,5	6,8	0,1	0,3	0,2	0,2	—
3.	6.26 — 6.50	0,4	0,1	0,4	0,6	6,0	0,3	0,2	0,4	0,4	0,5
4.	6.51 — 6.75	0,2	0,4	0,2	0,5	2,7	0,4	0,4	0,5	0,3	0,8
5.	6.76 — 7.00	0,7	0,2	0,8	1,0	0,8	1,0	2,2	2,4	2,7	2,8
6.	7.01 — 7.25	0,5	0,5	0,4	1,0	0,5	1,0	0,5	1,1	0,8	0,5
7.	7.26 — 7.50	1,5	1,6	1,5	2,6	1,7	2,6	1,9	1,4	1,1	1,9
8.	7.51 — 7.75	7,6	7,3	7,1	14,8	13,6	14,9	4,5	6,5	3,1	3,9
9.	7.76 — 8.00	49,6	68,0	45,7	60,7	46,3	61,5	67,5	75,5	63,1	70,4
	Kokku—Total	61,7	78,6	57,4	84,7	95,7	84,0	80,2	90,2	77,3	88,7
10.	8.01 — 8.25	5,9	7,1	5,7	4,0	0,7	4,2	2,6	1,8	1,3	1,3
11.	8.26 — 8.50	5,0	3,7	5,3	2,2	1,0	2,3	1,9	1,3	1,4	1,0
12.	8.51 — 8.75	3,3	2,6	3,5	1,6	0,8	1,6	1,2	1,0	1,1	0,5
13.	8.76 — 9.00	3,3	1,6	3,6	1,1	0,3	1,2	1,4	0,9	2,5	2,6
14.	9.01 — 9.25	2,6	1,2	2,9	0,6	0,2	0,6	1,7	0,5	0,4	0,3
15.	9.26 — 9.50	2,8	1,0	3,2	0,7	0,5	0,7	1,4	0,6	0,7	—
16.	9.51 — 9.75	3,0	0,7	3,5	0,7	0,2	0,8	1,3	0,3	1,6	0,2
17.	9.76 — 10.00	5,7	0,9	7,3	2,8	0,2	2,9	5,3	2,2	0,5	3,6
18.	10.01 — 10.25	1,3	0,5	1,5	0,3	0,2	0,3	0,8	0,7	0,3	—
19.	10.26 — 10.50	1,2	0,3	1,4	0,2	—	0,2	0,5	0,2	0,1	—
20.	10.51 — 10.75	0,8	0,3	1,0	0,2	0,2	0,2	0,3	—	0,1	—
21.	10.76 — 11.00	0,9	0,4	1,0	0,1	—	0,2	0,2	0,1	1,0	—
22.	11.01 — 11.25	0,5	0,1	0,6	0,2	—	0,2	0,2	—	0,1	—
23.	11.26 — 11.50	0,5	0,2	0,5	0,4	—	0,4	0,3	0,2	0,2	—
24.	11.51 — 11.75	0,4	0,1	0,4	0,1	—	0,1	0,2	—	—	—
25.	11.76 — 12.00	0,3	0,2	0,3	0,0	—	0,0	0,2	—	1,6	1,8
26.	12.01 — 12.25	0,2	0,1	0,2	0,1	—	0,1	0,1	—	0,1	—
27.	12.26 — 12.50	0,2	0,1	0,2	0,0	—	0,0	0,0	—	0,1	—
28.	12.51 — 12.75	0,1	0,1	0,1	0,0	—	0,0	—	—	—	—
29.	12.76 — 13.00	0,1	—	0,2	—	—	—	0,1	—	0,4	—
30.	13.01 — 13.25	0,1	0,1	0,1	0,0	—	0,0	—	—	—	—
31.	13.26 — 13.50	0,1	0,0	0,1	—	—	—	—	—	0,1	—
32.	13.51 — 13.75	0,0	—	0,0	0,0	—	0,0	—	—	—	—
33.	13.76 — 14.00	0,0	0,1	0,0	0,0	—	0,0	0,1	—	0,1	—
34.	14.01 — 14.25	0,0	0,0	0,0	0,0	—	0,0	—	—	—	—
35.	14.26 — 14.50	0,0	0,0	0,0	—	—	—	—	—	—	—
36.	14.51 — 14.75	0,0	—	0,0	—	—	—	—	—	—	—
37.	14.76 — 15.00	0,0	—	0,0	—	—	—	—	—	—	—
38.	15.00 —	0,0	—	0,0	—	—	—	—	—	—	—
	Kokku—Total	38,3	31,4	42,6	15,3	4,3	16,0	19,8	9,3	22,7	11,3
39.	Üldse — Gr. total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
40.	Tööliste arv, kelle kohta andmed käivad — Nombre des ouvriers concernant lesquels on disp. des don.	17 707	2 083	14 724	10 756	602	10 154	2 929	1 238	1 702	617

Eraettevõtetes töötatakse pikema tööpäevaga ja seal on sellepärast normaalsest pikema tööpäevaga töötanute arv tunduvalt suurem. Juuli keskmiselt päevas kuni 8 tundi töötanute arv tõusis suurtööstuses eraettevõtetes meeste hulgas 57,4%. Järgmised kaks rühma annavad siin juba suure arvu. Nimelt, päevas keskmiselt kuni 9 tundi töötanuid on eraettevõtetes 18,1% ja kuni 10 tundi töötanuid 16,0%. Vajab tähelepanu asjaolu, et eraettevõtetes 7,3% meestest on töötanud lähedalt 10 tundi päevas.

Naistest langeb suurtööstuses rõhuv enamus rühma tööajaga keskmiselt kuni 8 tundi päevas. Riigiettevõtetes langes siia rühma 95,7% ja eraettevõtetes 84%. Tervelt 17,3% naistöölistest riigiettevõtetes töötas juulis vaid kuni 6 tundi päevas. Need on põlevkivi vagunitesse laadijad riigi põlevkivitööstuses, kes on enamjaolt kaevanduste tööliste naised või perekonnaliikmed. Neid on võetud rohkemal arvul tööle, et võimalikult suuremale arvule võimaldada tööd ja kiiremalt täita vagunid, kuna vagunite etteandmise aeg on piiratud. Riigiettevõtetes naiste tööpäev ulatus vaid mõnel juhul üle 9 või 10 tunni ja ei ulatu üldse üle 10 $\frac{1}{4}$ tunni. Eraettevõtetes üle normaalse, üle 8-tunnilise tööpäevaga töötanuid naistöölisti on aga tunduvalt rohkem ja nende maksimumaalse tööpäeva pikkus on ka palju pikem kui riigiettevõtetes. Eraettevõtete naistööliste jaotuses tööpäeva pikkuse järgi moodustavad samuti, kui meestööliste juures, kompaktsama rühma töölistes, kelle tööpäeva pikkus on ligi 10 tundi. Need töölistes on töötanud ettevõtetes, kus tööpäeva pikkuse tegelikuks normiks on 10 tundi.

Kesk- ja väiketööstuse tööliste jaotus tööpäeva pikkuse järgi on eelöeldust tunduvalt erinev. Nimelt, pikema tööpäevaga töötanute arv on siin märksa väiksem kui suurtööstuses. Ka üksikute tööliste tööpäev ei ulatu siin üldse nii kaugele kui suurtööstuses. Seda asjaolu peame aga võtma teatud reservatsiooniga, kuna on põhjust arvata, et tööaja arvestus kesktööstuses ettevõtetes ei ole küllalt täppis. Tõelkaitse ametkonna arvamise järgi neis ettevõtetes ei registreerita alati ületunde. Sama reservatsiooniga peame võtma ka väiketööstuse andmeid.

Tab. 10 andmed toovad tööliste rühmituse tööpäeva pikkuse ja tööstuseharude järgi era- ja riigiettevõtetes. Eraettevõtetes leiame normaalsest tunduvalt pikema tööpäevaga töötavaid mehi suuremal arvul murdude ja kaevanduste rühmas, selle järele metalli-, keemia-, puu-, paberi- ja ehitustööstuses ning elektrijaamades ja gaasivabrikutes. Murdude ja kaevanduste rühma töölistest on vaid 30% ümber töötanud juulis kuni 8 tundi päevas; üldarvust 11,5% töötas 8.01—9 t. ja 44,2% töötas 9.01—10 t. päevas. 12,2% meestöölistest kestis aeg rühmas tööpäev üle 10 tunni. Ligidalt sama jaotusega esinevad tööpäeva pikkuse järgi veel ehitustöölised, selle vahega ainult, et nende hulgas päevas kuni 8 tundi töötanuid on rohkem. Selle põhjuseks on asjaolu, et

omavalitsuse ehitustöödel (Tallinna linnavalitsus) töötati 8-tunnilise tööpäevaga, eraehitustel aga, nagu andmetest võib järeldada, töötati osalt 10-tunnilise tööpäevaga.

Järgnevalt, paberitööstus esineb rohkearvulise normaalsest tunduvalt pikema tööpäevaga töötanud töölisrühmaga. Ka siin päevas kuni 8 tundi töötanuid on vaid veidi üle $\frac{1}{3}$ meespaberitööliste arvust. 42,1% on töötanud 8.01—9 t. päevas, 15,8% — 9.01—10 t. ja sellest veel pikema tööpäevaga töötanuid leiame siin 7,6%. Elektrijaamades ja gaasivabrikutes, millised enamjaolt kuuluvad omavalitsuseasutistele ja on arvestatud ühes eraettevõtetega, on samuti pika tööpäevaga töötajate arv suur. Kuni 8 t. päevas on teinud ainult 37,2% meestööliste üldarvust. Päevas 8.01—9 t. töötanute arv tõuseb siin ümmarguselt $\frac{1}{3}$ peale ja ümmarguselt $\frac{1}{5}$ on töötanud 9.01—10 tundi päevas. Üle selle määra töötas 7,4% meeste üldarvust. Erioludes on normaalsest tunduvalt pikema tööpäevaga töötamise suhtes meestöölistes keemiatööstuses. Seal umbes $\frac{1}{6}$ töötas juulis keskmiselt üle 10 tunni päevas (12,7% töötas 10.01—11 tundi päevas).

Riigiettevõtetes normaalsest palju pikema tööpäevaga töötanuid oli 1931 a. juulis, eraettevõtetega võrreldes, palju vähem. Üldiselt veidi üle $\frac{3}{4}$ meestöölistest on töötanud siin maksimumaalse tööpäevaga (kuni 8 tundi päevas) ehk koguni sellest pisut vähem. Ainult 6,3% ulatus tööpäev juuli keskmiselt üle 9 tunni, kuna eraettevõtetes nende arv oli ligi 25%.

Kesk- ja väiketööstuses on tööliste jaotus tööpäeva pikkuse järgi, samuti kui suurtööstuseski, väga kirju. Ligi 20% on siin meestest töötanud enam kui 8 tundi päevas. Suhteliselt pikema tööpäevaga esinevad siin samad tööalad — metalli-, puu-, paberi- ja ehitustööstus ja väiketööstuses toidu-, jookide- ja maitseainetetööstus. Rühmas 9.01—10-tun. tööpäevaga esinevad kesktööstuses meestöölistest rohkearvuliselt minimaalide ümbertöötamise alal teotsevad töölistes (13%), tekstiiltöölised (12,5%), puutöölised (21,9%), paberitöölised (12,9%) ja lõpuks ehitustöölised (34,7%). Väiketööstuses langeb siia rühma meestest üldiselt 12,2%, sealjuures puutööstuses 18,6% ja toidu-, jookide- ning maitseainetetööstuses 12,4%. Samas rühmas esinevad 4,2% töölistes, kelle tööpäev on olnud juuli keskmiselt ligi 12 töötundi. Need on peamiselt maal asuvate meiereide töölistes, kes osalt järjekindlalt töötavad suvisel hooajal päevastpäeva 8–12 tundi päevas, sealjuures saumata puhkust puhkepäevadel.

Naiste jaotus tööpäeva pikkuse järgi erineb vaid selle poolest meestest, et nende tööpäev on üldiselt meeste omast lühem. Üksikutes tööstuseharudes ja üksikute tööstuseharude vahel valitseb ses suhtes ebaühtlus ka siin, samuti kui meestelgi. Sel põhjusel leiame siin nii suur-, kesk- kui ka väiketööstuses pikema tööpäevaga töötanuid naisi väiksemal arvul kui mehi, eriti riigiettevõtetes.

Töölite jaotus tööpäeva pikkuse järgi % tööstuses juulis 1931 a.
Répartition en % des ouvriers d'après la durée du travail dans les entreprises industrielles en juillet 1931.

10.	Tööaeg tundides — Durée en heures											Kokku — Total	Töölite arv, kelle kohta andmed kahtlevad X'oubr des entreprises concourant lesquels on dispose des données												
	Kuni 6 tundi Moins de 6 heures	6,01 — 7,00	7,01 — 8,00	8,01 — 9,00	9,01 — 10,00	10,01 — 11,00	11,01 — 12,00	12,01 — 13,00	13,01 — 14,00	14,01 — 15,00	Ule 15 tundi Plus de 15 heures														
Eraltööstus — Entreprises privées																									
I. Murrud ja kaevandused	0,8	1,1	30,2	11,5	44,2	7,5	2,3	1,7	0,4	0,3	—	100	1 623												
II. Mineraalide ümbertöötamine	0,3	0,2	72,6	17,0	7,2	1,2	0,7	0,5	0,3	—	—	100	986												
III. Metallitööstus	0,7	2,1	45,4	20,6	15,2	8,2	6,0	1,2	0,4	0,2	—	100	1 722												
IV. Keemiatööstus	1,3	1,7	37,7	16,6	27,4	12,1	1,7	1,3	0,2	—	—	100	530												
V. Nahatööstus	2,7	0,7	78,8	20,8	1,3	—	0,7	—	—	—	—	100	149												
VI. Tekstiilitööstus	1,6	0,4	74,0	13,8	6,7	2,2	0,7	0,3	0,2	0,1	0,0	100	2 461												
VII. Puitööstus	1,0	1,3	58,2	14,3	18,7	4,0	1,5	0,4	0,4	0,2	—	100	2 462												
VIII. Paberitööstus	0,2	0,7	33,6	42,1	15,8	4,7	2,2	0,6	—	0,1	—	100	1 495												
IX. Poligraafiatööstus	0,9	2,1	79,6	13,4	2,9	0,8	0,2	0,1	—	—	—	100	628												
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	3,5	5,1	60,5	14,5	10,3	4,7	0,8	0,6	—	—	—	100	1 014												
XI. Kehakatte ja pudukaupade tööstus	1,8	3,7	75,0	15,4	3,7	—	—	—	0,4	—	—	100	272												
XII. Elitusetööstus	0,0	0,7	57,9	8,2	21,5	7,9	2,1	0,8	0,2	0,1	—	100	891												
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	3,1	5,6	28,5	33,7	21,7	4,5	1,7	0,6	0,6	—	—	100	484												
XIV. Puhastusetööstus	—	—	71,4	14,3	14,3	—	—	—	—	—	—	100	7												
Kokku — Total	1,2	1,5	54,5	18,1	16,9	4,8	1,9	0,7	0,3	0,1	0,0	100	14 724												
Riigitööstus — Entreprises d'État																									
I. Murrud ja kaevandused	0,0	1,4	81,9	11,6	2,3	1,2	0,3	0,4	0,1	0,2	—	100	1 030												
II. Metallitööstus	—	0,3	75,2	17,1	4,9	1,5	0,8	—	0,2	—	—	100	1 571												
VII. Puitööstus	2,7	2,7	87,5	3,3	—	3,3	—	0,5	—	—	—	100	184												
IX. Poligraafiatööstus	—	0,8	88,8	8,0	1,6	0,8	—	—	—	—	—	100	125												
Kokku — Total	0,4	0,9	77,4	15,0	3,8	1,5	0,5	0,2	0,2	0,1	—	100	2 983												
Üldse era- ja riigitööstus — Gr. total (entreprises privées et d'État)													1,1	1,4	58,4	17,5	14,7	4,3	1,7	0,6	0,2	0,1	0,0	100	17 707
II. Kesktööstus — Entreprises moyennes (de 5—19 travailleurs)																									
II. Mineraalide ümbertöötamine	—	0,5	77,5	6,0	13,0	3,0	—	—	—	—	—	100	200												
III. Metallitööstus	0,6	3,0	73,1	14,8	5,7	1,2	1,4	0,2	—	—	—	100	492												
IV. Keemiatööstus	1,9	—	81,2	7,5	3,8	0,9	3,8	0,9	—	—	—	100	106												
V. Nahatööstus	—	1,6	76,2	14,8	5,7	—	1,7	—	—	—	—	100	122												
VI. Tekstiilitööstus	0,4	0,4	78,6	5,4	12,5	2,2	0,5	—	—	—	—	100	224												
VII. Puitööstus	2,3	2,0	61,4	5,3	21,9	5,1	1,4	0,6	—	—	—	100	511												
VIII. Paberitööstus	—	3,2	64,5	19,4	12,9	—	—	—	—	—	—	100	31												
IX. Poligraafiatööstus	3,7	0,8	90,2	4,5	0,8	—	—	—	—	—	—	100	246												
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	6,5	0,7	77,5	1,0	6,0	0,3	0,7	0,4	0,3	—	—	100	747												
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	—	3,1	95,9	1,9	—	—	—	—	—	—	—	100	98												
XII. Elitusetööstus	—	—	30,7	20,3	34,7	5,3	—	—	—	—	—	100	75												
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	4,3	13,0	60,9	6,5	8,8	8,5	—	—	—	—	—	100	46												
Kokku — Total	2,6	3,1	74,3	7,1	9,8	1,8	0,9	0,3	0,1	—	—	100	2 929												
III. Väiketööstus — Entreprises petites (de 1—4 travailleurs)																									
III. Metallitööstus	2,5	1,5	77,3	8,1	8,7	1,6	0,3	—	—	—	—	100	322												
VII. Puitööstus	0,5	3,2	63,6	8,6	18,6	1,4	0,5	3,2	0,4	—	—	100	220												
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	11,0	5,0	62,2	3,7	12,4	1,3	4,2	0,1	0,1	—	—	100	720												
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	3,8	2,9	81,9	5,7	5,7	—	—	—	—	—	—	100	105												
XIV. Puhastusetööstus	—	6,2	75,0	14,6	2,1	2,1	—	—	—	—	—	100	48												
Kokku — Total	5,6	3,6	68,2	6,3	12,2	1,6	1,9	0,5	0,1	—	—	100	1 702												
NAISED — FEMMES																									
I. Suurtööstus — Grandes entreprises																									
I. Murrud ja kaevandused	1,6	4,5	41,7	8,8	40,1	2,9	0,4	—	—	—	—	100	509												
II. Mineraalide ümbertöötamine	0,8	0,8	64,8	10,0	13,8	0,8	—	—	—	—	—	100	247												
III. Metallitööstus	1,6	1,6	74,1	14,6	8,1	—	—	—	—	—	—	100	185												
IV. Keemiatööstus	—	3,4	84,0	9,7	1,5	0,5	—	—	—	—	—	100	205												
V. Nahatööstus	4,5	—	90,9	4,6	—	—	—	—	—	—	—	100	44												
VI. Tekstiilitööstus	2,1	0,7	89,3	5,0	0,9	0,6	1,2	0,1	0,1	—	—	100	4 878												
VII. Puitööstus	2,0	1,2	76,0	11,7	7,1	1,4	0,5	0,1	—	—	—	100	1 213												
VIII. Paberitööstus	0,6	0,5	65,7	30,3	2,0	—	0,6	—	—	0,3	—	100	350												
IX. Poligraafiatööstus	1,1	2,5	77,5	15,0	3,2	0,4	—	0,3	—	—	—	100	280												
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	1,9	2,2	71,6	16,0	5,8	1,8	0,4	0,2	0,1	—	—	100	1 304												
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	5,5	7,4	79,0	5,4	2,6	0,1	—	—	—	—	—	100	704												
XII. Elitusetööstus	—	1,4	88,5	—	10,1	—	—	—	—	—	—	100	130												
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	26,3	23,7	50,9	—	—	—	—	—	—	—	—	100	38												
XIV. Puhastusetööstus	—	—	60,3	29,3	10,4	—	—	—	—	—	—	100	58												
Kokku — Total	2,2	1,8	79,9	9,3	5,1	0,9	0,7	0,1	0,0	0,0	—	100	10 154												
Riigitööstus — Entreprises d'État																									
I. Murrud ja kaevandused	21,0	20,9	54,9	1,3	0,8	0,2	—	—	—	—	—	100	470												
IX. Poligraafiatööstus	1,0	—	91,7	4,2	2,1	1,0	—	—	—	—	—	100	99												
Kokku — Total	17,3	16,3	62,3	2,8	1,0	0,3	—	—	—	—	—	100	602												
Üldse era- ja riigitööstus — Gr. total (entreprises privées et d'État)													3,1	2,6	78,9	8,9	4,9	0,8	0,7	0,1	0,0	0,0	—	100	10 756
II. Kesktööstus — Entreprises moyennes (de 5—19 travailleurs)																									
II. Mineraalide ümbertöötamine	1,5	—	72,7	12,2	1,5	10,6	1,5	—	—	—	—	100	66												
IV. Keemiatööstus	2,7	2,7	79,7	10,8	4,1	—	—	—	—	—	—	100	74												
VI. Tekstiilitööstus	—	2,7	81,8	0,7	3,4	1,4	—	—	—	—	—	100	147												
VII. Puitööstus	1,5	3,0	62,1	7,7	21,2	3,0	1,5	—	—	—	—	100	66												
VIII. Paberitööstus	—	—	90,9	—	9,1	—	—	—	—	—	—	100	55												
IX. Poligraafiatööstus	0,7	2,1	90,3	6,2	—	—	—	—	0,7	—	—	100	145												
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	6,2	6,8	79,0	3,4	4,3	0,3	—	—	—	—	—	100	324												
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	0,5	4,4	90,6	4,0	0,5	—	—	—	—	—	—	100	202												
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	—	50,0	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	100	2												
Kokku — Total	2,2	3,4	84,6	4,9	3,6	1,0	0,2	—	0,1	—	—	100	1 238												
III. Väiketööstus — Entreprises petites (de 1—4 travailleurs)																									
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	20,5	3,7	57,1	5,6	8,1	—	5,0	—	—	—	—	100	161												
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	3,7	2,4	89,6	3,1	1,2	—	—	—	—	—	—	100	162												
XIV. Puhastusetööstus	6,7	1,5	77,9	8,7	3,6	—	1,6	—	—	—	—	100	195												
Kokku — Total	8,9	3,1	76,8	5,3	4,0	—	1,9	—	—	—	—	100	617												

1) Arvatud ühes eraldi nimetatama tööstuseharud — Y compris les industries non dénommées spécialement.

tuleb võtta arvesse, et $\frac{1}{3}$ keskkooli õpilasist on vanuses üle 18 a., mispärast loomulikult ka õhuruumi normid nende kohta peavad olema suuremad kui algkooles (vähemalt 5—6 m³).

Klassitubade õhumahtu järgi alg- ja keskkooles 1930/31 ja 1922/23 õ/a (%)
Salles des leçons d'après la quantité de l'air des écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23 (%).

3.	Klassitubade üldarv (=100) — Nombre total des salles de leçons (=100)	Õhumahtu m ³ Quantité de l'air					
		71,9	75,0—80,0	100,0—149,9	150,0—199,9	200,0	
Algkoolid — Écoles primaires							
Linna — Villes	1930/31	720	4,2	7,6	26,4	33,2	28,6
Sellest:							
Keskkooli juures	1930/31	130	8,5	9,2	32,3	26,9	23,1
Iseseisvad	1930/31	590	3,2	7,3	25,1	34,6	29,8
"	1922/23	597	5,3	8,2	30,5	26,0	30,0
Maal — Arrondissements	1930/31	2 555	8,1	15,1	38,0	25,7	13,1
"	1922/23	2 624	10,2	16,0	35,7	20,0	16,3
Kokku — Total	1930/31	3 275	7,2	13,5	35,4	27,3	16,6
Dont:							
Après des éc. sec.	"	130	8,5	9,2	32,3	26,9	23,1
Séparément	"	3 145	7,2	13,7	35,5	27,3	16,3
"	1922/23	3 221	9,3	15,3	34,7	21,9	18,8
Keskkoolid — Écoles secondaires							
Linna — Villes	1930/31	467	3,8	4,7	28,6	36,2	31,7
Algkooli keskk. juures	"	130	8,5	9,2	32,3	26,9	23,1
Kokku	"	597	4,8	5,7	25,5	34,2	29,8
"	1922/23	564	9,0	6,2	25,6	29,6	29,6
Maal — Arrondissements	1930/31	27	—	—	55,6	40,7	3,7
"	1922/23	58	15,6	0,9	27,0	41,4	8,0
Kokku — Total	1930/31	494	3,6	4,5	25,3	36,4	30,2
Éc. prim. auprès des éc. sec.	"	130	8,5	9,2	32,3	26,9	23,1
Gr. total	"	624	4,6	5,4	26,8	34,5	28,7
"	1922/23	622	9,6	6,3	25,7	30,7	27,7

Klassitubade õhurohkuse suhtes 1 õpilase peale puuduliku — kuni 3 m³ — õhunormiga klassitube on algkooles tervelt 11,3%, sellest maal 13,4%, linnus 3,9%; keskkooles see rühm esineb ainult maal (3,7%). Ametliku normi — 3—3,9 m³ — rahuldab algkooles 21,9% klassitubadest (maal 22,7, linnus 18,8%), keskkooles 8,1% (linnus).

Õhumahtu klassitubades 4 < m³ ühele õpilasele tuleb algkooles 66,8% (maal 63,9, linnus 77,3%), keskkooles — 92,1% klassitubade üldarvust.

Õhurohkuse järgi 1 õpilasele praegusi klassitube 1922/23 õ/a. võrreldes, näeme et puuduliku (kuni 3 m³) ja mitterahuldava (3—3,9 m³) õhunormiga klassitubade arv on kõikjal, alg- ja keskkooles, nii maal kui linnus, vähenenud ja vastavalt suurenenud igal pool klassitubade arv õhumahtuga 1 õpilasele 4 < m³. (v. tab. 3).

Liig väikse — kuni 3 m³ õhuruumiga peavad rahuldama õpilaste üldarvust algkooles 12,8% (linnus 3,9%, maal 15,0%), keskkooles — 6,6% (ainult maal). Alla mõõduka — 3—3,9 m³ — õhuruumiga klassides töötavad algkooles 23,7% õpilasist (linnus 20,0%, maal 24,0%), keskkooles — 12,2% (kõik linnus). Rahuldava õhuruumi — 4 m³ ja enam — omavad algkooles 63,5% õpilasist (linnus 76,1%,

Klassitubade jaotumine õhurohkuse järgi alg- ja keskkooles 1930/31 ja 1922/23 õ/a. (%) — *Salles des leçons d'après la quantité de l'air des écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23 (%).*

3.	Klassitubade üldarv (=100) — Nombre total des salles de leçons (=100)	Õhumahtu klassitoas 1 õpilase peale Quantité de l'air par élève								
		3,0	3,0—3,9	4,0	4,0—4,9	5,0—5,9	6,0—6,9	7,0—7,9	8,0 <	
Algkoolid — Écoles primaires										
Linna — Villes	1930/31	720	3,9	18,8	77,3	36,1	25,7	16,7	6,0	14,0
Sellest:										
Keskkooli j.	"	130	3,9	14,7	81,4
Iseseisvad	"	590	3,0	19,7	70,4
"	1922/23	597	7,4	24,1	68,5	39,6	25,4	13,5	6,6	14,0
Maal — Arrondissements	1930/31	2 555	13,4	22,7	63,9	38,4	25,5	16,2	8,9	11,0
"	1922/23	2 621	19,2	25,0	55,8	35,3	25,0	14,7	9,6	15,4
Kokku — Total	1930/31	3 275	11,3	21,9	66,8	37,8	25,6	16,3	8,3	12,0
Dont:										
Après des éc. s.	"	130	3,9	14,7	81,4
Séparément	"	3 145	11,6	22,1	66,3
"	1922/23	3 218	17,0	24,8	58,2	36,3	25,1	14,4	8,9	15,3
Keskkoolid — Écoles secondaires										
Linna — Villes	1930/31	467	—	8,1	91,0	18,0	20,5	19,3	12,1	30,1
Algkooli keskk. j.	"	130	3,9	14,7	81,4
Kokku	"	597	0,8	9,5	89,7
"	1922/23	564	2,3	14,5	83,2	26,2	23,7	17,9	13,9	18,3
Maal — Arrondissements	1930/31	27	3,7	—	96,3	7,7	30,8	7,7	11,5	42,3
"	1922/23	58	5,2	17,2	77,6	33,3	8,9	15,5	15,6	26,7
Kokku — Total	1930/31	494	0,2	7,7	92,1	17,3	21,1	18,7	13,1	30,8
Écoles prim. auprès des éc. second.	1930/31	130	3,9	14,7	81,4
Gr. total	"	624	1,0	9,1	89,9
"	1922/23	622	2,6	14,8	82,6	26,8	22,4	17,7	14,0	19,1

maal 59,5%). 1922/23 õ/a. — 8 a. tagasi — olid vahetavad korrad halvemad: puuduliku (alla 3 m³) ja mitterahuldava (3—3,9 m³) õhuruumiga klassitubades töötas siis nii alg- kui keskkooli õpilasi tunduvalt rohkem, kuna paremates õhutingimustes (4 < m³) töötavate õpilaste arv, võrreldes 1930/31 õ/a., oli vastavalt väiksem (v. tab. 4).

Vaadeldes üldiselt üksikute linnade ja maade keskmisi õhunorme 1 õpilase peale klassitoas alg- ja keskkooles (I vahetuses) selgub, et mitterahuldava õhutingimuses (alla 4 m³) on vaid kahe linna — Paldiski (3,7 m³) ja Petseri (3,8 m³) — ja kahe maa — Petseri (2,8 m³) ja Saare (3,9 m³) — algkoolid.

Pilt muutub aga kui üldised keskmised asetame keskmistega eelpool tarvitatud kubatuurrühmade (> 3 m³, 3—3,9 m³, 4 < m³) järgi. Vaatleme järgnevalt eraldi alg- ja keskkooli neis rühmitusis.

Algkoolid. Puuduliku õhuruumiga klasse — > 3 m³ 1 õpilase peale — leidub 7 linnas ja maal kõikjal (õpilaste % iga linna või maa õpil. üldarvust — suurenemise järjekorras): Tartus 2,5%, Nõmmel 4,8%, Narvas 5,2%, Tallinnas 5,6%, Haapsalus 7,7%, Petseris 15,4%, Tõrvas 23,0%, Virumaa 5,6%, Järva- 6,8%, Viljandi- 7,2%, Harju- 7,6%, Pärnu- 9,8%, Tartu- 10,2%, Valga- 12,6%, Lääne-14,1%, Võru- 17,3%, Saare- 26,0% ja Petserimaal 59,8%. 3—3,9 m³ õhuruumis (ametlik norm) töötavate õpilaste arvu järgi linna ja maid liigitades saame järgmise rea: Võrus 5,9%, Valgas 10,6%, Pärnus

Õpilaste jaotumine õhurohkuse järgi alg- ja keskkoolis 1930/31 ja 1922/23 õ/a. (%)

Nombre des élèves d'après la quantité de l'air des écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23 (%).

4.	Õpilaste üldarv (=100) 1930/31 õ/a. I poolal — Nombre des élèves en 1930/31 (I sem.)	Õpilaste arv, kelle peale tuli klassitoas õhku m ³ Répartition du n. des élèves en % d'après la quantité de l'air par élève							
		Sellest — Dont							
		3,0	3,0—3,9	4,0	4,0—4,9	5,0—5,9	6,0—6,9	7,0—7,9	8,0
Algkoolid — Écoles primaires.									
Linnas-Villes 1930/31	26 061	3,9	20,0	76,1	42,2	27,0	15,7	5,7	9,4
Sellest:									
Keskkooll jures „	3 592	5,9	21,9	72,2
Ja seesivad	22 469	3,6	19,7	76,7
„ 1922/23	25 365	7,4	25,8	66,8	44,3	25,6	14,0	5,9	10,2
Maal — (1930/31)	78 044	15,6	24,9	59,5	41,8	26,4	15,1	7,8	8,9
Arrondiss. (1922/23)	86 885	22,3	26,0	50,8	39,1	25,8	14,4	8,7	12,0
Kokku Total 1930/31	105 005	12,8	23,7	63,5	41,9	26,6	15,3	7,2	9,0
Dont:									
Avpr. d. éc. sec. „	3 592	5,9	21,9	72,2
Séparément	101 413	12,9	23,8	63,3
„ 1922/23	112 250	18,9	26,7	54,4	40,5	25,7	14,4	7,9	11,5
Keskkoollid — Écoles secondaires.									
Linnas-Villes 1930/31	14 336	—	12,2	87,8	22,6	24,6	19,4	11,9	21,5
Algk. keskk. j. „	3 592	5,9	21,9	72,2
Kokku „	17 928	1,2	14,1	84,7
„ 1922/23	21 350	2,9	16,8	80,3	30,7	26,4	18,4	11,1	13,4
Maal — (1930/31)	606	6,6	—	93,4	9,6	37,5	8,1	11,7	33,1
Arrondiss. (1922/23)	1 739	4,6	21,2	74,2	43,0	9,4	13,3	15,6	18,7
Kokku-Total 1930/31	14 941	0,5	11,4	88,1	22,0	25,1	16,9	11,9	22,1
Écoles primaires sup- rirs des éc. sec. „	3 592	5,9	21,9	72,2
Gr. total „	18 533	1,4	13,6	85,0
„ 1922/23	23 289	3,0	17,1	79,9	31,6	25,2	18,0	11,4	13,8

11,5%, Viljandis 11,6%, Paldiskis 14,1%, Tõrvas 14,8%, Tartus 17,8%, Rakveres 19,0%, Tallinnas 20,1%, Haapsalus 24,0%, Petseris 37,3%, Kuressaares 49,8%, Nõmmel 61,1% ja Paldiskis 71,0%. Virumaal 16,8%, Petserimaal 23,1%, Järva-23,6%, Harju- 24,2%, Viljandi- 24,7%, Võru- 24,9%, Pärnu- 27,1%, Lääne- 27,7%, Tartu- 28,4%, Valga-28,9% ja Saaremaal 30,8%.

Rahuldavais õhutingimuses — õhuruumiga 4 < m³ — töötas linna algkoolis 19835 õpilast (76,0%), maa algkoolis 46940 (59,5%): Paldiskis 29,0%, Nõmmel 34,1%, Petseris 47,3%, Kuressaares 50,2%, Tõrvas 62,2%, Haapsalus 67,4%, Tallinnas 74,3%, Narvas 77,0%, Tartus 79,7%, Rakveres 80,1%, Paldiskis 85,9%, Viljandis 88,4%, Pärnus 88,5%, Valgas 89,4%, Võrus 94,1%. Türi, Tapal, Põltsamaal — 100%. Petserimaal 17,1%, Saare- 42,3%, Võru- 57,8%, Lääne-58,2%, Valga- 58,5%, Tartu- 61,4%, Pärnu- 63,1%, Viljandi- 68,1%, Harju- 68,2%, Järva- 69,6% ja Virumaal 77,6%.

Väga raskeis õhutingimuses asuvad Petseri-maa algkoolid: 7123 õpilasest töötas 1930/31 õ/a. 4 < m³ õhuruumis vaid 1213 (17,1%), 3—4 m³ — õhuruumis 1647 õpilast (23,1%), kuna tervelt 60% õpilasist oli sunnitud töötama alla 3 m³ õhuruumis, neist õhuruumis > 1,9 m³ 1537 õpilast, 2—2,4 m³ — 1232 ja 2,5—2,9 m³ — 1474 õp.

Keskkoollid. I õpilasele tuleva alla 3 m³ õhumahtusega klasse oli 1930/31 õ/a. keskkoolis 2: Tallinna Kaarli gümnaasiumi I õhtupoole töötav klass õhurohkusega 1 õpilasele 2,9 m³ (34 õpilast) ja Otepää hariduseseltsi era ühishuman. gümnaasiumi I klass õhurohkusega 2,7 m³ (40 õpilast).

3—3,9 m³ õhuruumis töötasid linna keskkoolis õpilasist (% õpilaste üldarvust):

Rakveres 4,0%, Valgas 7,1%, Haapsalus 8,0%, Tartus 9,0%, Viljandis 9,8%, Petseris 15,4%, Tallinnas 18,0%, Tõrvas 28,2% ja Võrus 58,9% (maal klasse 3—3,9 m³ õhurohkusega 1 õpilasele ei ole). 4 < m³ õhumahtu tuli I õpilasele linna keskkoolis (% õpilaste üldarvust): Võrus 41,1%, Tõrvas 71,8%, Tallinnas 81,3%, Petseris 84,6%, Viljandis 90,2% Tartus 90,4%, Haapsalus 91,1%, Valgas 92,0%, Rakveres 95,4% ja Kuressaares, Narvas, Nõmmel, Paldiskis, Pärnus, Põltsamaal, Türi, Tapal — 100%.

3. Klassitubade õhupuhastus. — Aération des salles des leçons.

Korralik õhupuhastus (õhuvahetus) omab puuduliku õhumahuga klassiruumes erilise tähtsuse. Võttes klassitoa õhus lubatud sõehappe ülemmääraks 1,0⁰/₁₀₀ ja arvates värske välisõhu sõehappe sisalduvust 0,4⁰/₁₀₀ peale, peaks õhk meie keskmise õhuruumiga (4 m³ 1 õpilasele) klassitoas tunni jooksul vahetuma vähemalt 3—4 korda. Seda muidugi meil ei sünni, mille tõttu ka meie ametlikku õhunormi (1 õpilasele 3—4 m³) tuleb kindlasti pidada väheseks.

Õhupuhastus klassitubades teostub meil suuremalt jaolt veel üsna algeliselt — akna ja ukse kaudu. 1930/31 õ/a. toimus õhupuhastus klassitubades (tubade üldarv = 100):

	Maa algkool:	Linna algkool:	Keskool:
Ukse kaudu	3,9	—	—
Akna „	60,2	79,5	50,6
Ukse ja akna „	15,4	4,3	54,0
Seinaventil. „	9,7	20,1	9,0
Akna ja seinav. „	10,4	29,4	39,0
Elektriventil. „	0,1	6,1	1,0

Võrdlusi klassitubade õhupuhastuse seisuga 1922/23 õ/a. maade ja linnade järgi (kokkuvõtlikult) võimaldab järgnev tabel (nr. 5).

Õhupuhastus alg- ja keskkooli klassitubades 1930/31 ja 1922/23 6/a. (%)
Aération des salles des leçons des écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23 (%).

		Klassitubade üldarv (=100) Nombre total des salles des leçons (=100)	Õhupuhastus toimub (%) — Aération des salles des leçons se fait						
			Ükste kaudu Par la porte	Akna kaudu Par la fenêtre	Seina ventilaatori kaudu Par ventilateur à air	Elektri ventilaatori kaudu Par ventilateur électrique	Ukse ja akna kaudu Par la porte et par la fenêtre	Akna ja seinaventiilaatori kaudu Par la fenêtre et par le ventilateur à air	Märkimata ja puudub Non spécifié
Algkoolid — Écoles primaires.									
Linnas-Villes	1930/31	720	—	50,0	9,6	6,1	4,3	29,4	—
Sellest:									
Keskkooli juures	"	130	—	63,0	3,8	—	4,6	27,7	—
Iseseisvud	"	500	—	47,6	10,9	7,5	4,2	29,8	—
"	1922/23	583	0,7	60,0	8,4	0,2	—	30,7	—
Maal—Arondiss.	1930/31	2 555	3,9	60,2	9,7	0,1	15,4	10,4	0,3
"	1922/23	2 604	9,6	71,9	8,0	0,0	—	10,3	0,2
Kokku—Total	1930/31	3 275	3,1	58,1	9,7	1,4	12,9	14,6	0,2
Dont:									
Auprès des éc. sec.	"	130	—	63,0	3,8	—	4,6	27,7	—
Séparément	"	3 145	3,2	57,9	9,9	1,5	13,3	14,0	0,2
"	1922/23	3 187	7,9	69,7	8,1	0,1	—	14,0	0,2
Keskkoolid — Écoles secondaires.									
Linnas-Villes	1930/31	467	—	52,5	16,7	1,1	5,3	24,4	—
Algkooli keskk. j.	"	130	—	63,9	3,8	—	4,6	27,7	—
Kokku	"	597	—	55,0	13,9	0,8	5,2	25,1	—
"	1922/23	566	0,2	60,6	13,2	0,2	—	25,8	—
Maal — Arondissements	1930/31	27	—	40,7	4,8	—	13,5	—	—
"	1922/23	58	—	77,6	3,4	—	—	19,0	—
Kokku—Total	1930/31	494	—	51,8	18,0	1,0	6,1	23,1	—
Éc. prim. auprès des éc. secondaires	1930/31	130	—	63,9	3,8	—	4,6	27,7	—
Gr. total	"	624	—	54,3	15,1	0,8	5,8	24,0	—
"	1922/23	624	0,2	62,1	12,3	0,2	—	25,2	—

4. Klassitubade valgustus. — Éclairage des salles des leçons.

Koolihoonete ehitusemääruse järgi (RT nr. 11 — 1930) ei või akende valgustusepind tühe klassitoa kohta olla alla 1/7 sama klassitoa põrandapinnast (kuni 1930 a. oli aknaklaasi ja põrandapinna vahekord 1:5). Sama määruse põhjal ei ole lubatav klassitubade aknaid asetada vastu põhja ja ehitada koolimaja kõrgete hoonete lähedale nii, et need võiksid takistada valguse juurepääsu. Samuti ei tohi katuseräästas takistada valguse sissepääsu, taevasa peab paistma igalt kohalt klassist läbi akna vaadates.

Järgnevas tabelis (nr. 6) on toodud linna ja maa koolide kohta (kokkuvõetult) aknaklaasi ja põrandapinna vahekorrad peale vana (1:5) normi veel vahekorras 1:5—7,5 ja 1:7,5 <. Ametliku (1:7) normi nõuetele vastaks üldiselt vahekord 1:5—7,5, kuna 1:7,5 < vahekorraga klassitoad tuleks lugeda mitterahuldavaiks.

Nõudele, et 1 m² aknavalgustusepinna peale tuleks alla 5 m² põrandapinda, vastab algkooli klassitubadest ainult 3,8% (linnus 8,1%, maal 2,6%). 5—7,5 m² põrandapinda 1 m² valgustusepinna peale tuleb 18,8% algkooli klassitubades (linnus 31,5%, maal 15,2%), kuna mitterahuldava vahekorraga (1:7,5 < m²) on klassitube algkoolis tervelt 77,4%, sellest linnus 60,4% ja maal 82,2%.

Keskkoolis on klassitube mitterahuldava aknaklaasi ja põrandapinna vahekorraga (1:7,5 < m²) 53,0% (linnus 52,5%, maal 63,0%).

1922/23 6/a. võrreldes on valgustuseingimused muutunud õige vähe nii alg- kui keskkoolis.

Klassitubade akende valgustuse pind alg- ja keskkoolis 1930/31 ja 1922/23 6/a. (%) — Conditions d'éclairage des salles des leçons des écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23 (%).

Klassitubade üldarv (=100) — N. leçons des salles des leçons (100)	Selgest — Dont						Klassitubade % % des salles des leçons.		
	4,9 >	5,0—7,4	7,5 <	7,5—9,9	10,0—12,4	12,5—14,9	15,0 <		
Algkoolid — Écoles primaires.									
Linnas—Villes	1930/31	720	8,1	31,5	60,4	53,1	25,7	11,5	9,7
Sellest:									
Keskkooli juures	"	130	9,2	41,6	49,2
Iseseisvud	"	500	7,8	29,3	62,9
"	1922/23	597	7,7	31,5	60,8	44,9	29,8	14,6	10,7
Maal — Arondissements	1930/31	2 555	2,6	15,2	82,2	30,1	26,5	16,5	20,0
"	1922/23	2 604	5,6	37	82,2	20,4	26,1	19,1	28,4
Kokku — Total	1930/31	3 275	3,8	18,8	77,4	38,9	26,4	15,6	19,1
Dont:									
Auprès des éc. sec.	"	130	9,2	41,6	49,2
Séparément	"	3 145	3,6	17,9	78,5
"	1922/23	3 187	4,4	17,3	78,3	20,1	26,0	18,5	25,8
Keskkoolid — Écoles secondaires.									
Linnas—Villes	1930/31	467	12,0	35,5	62,5	65,7	18,0	6,9	9,4
Algkooli keskk. j.	"	130	9,2	41,6	49,2
Kokku	"	597	11,4	36,8	51,8
"	1922/23	566	10,1	32,3	57,6	58,2	24,9	11,1	5,8
Maal — Arondissements	1930/31	27	3,7	33,3	63,0	64,7	23,5	5,9	5,0
"	1922/23	58	3,4	34,0	62,0	36,1	30,6	10,4	13,0
Kokku — Total	1930/31	494	11,6	35,4	53,0	65,6	18,3	6,9	9,2
Éc. prim. auprès des éc. secondaires	"	130	9,2	41,6	49,2
Gr. total	"	624	11,1	36,7	52,2
"	1922/23	622	9,5	32,5	58,0	56,0	25,5	11,9	6,6

Selgema pildi kooli klassitubade valgustuseoludest pakub 1 m² valgusepinna peale tuleva õpilasarvu vaatlemine. Kui klassitoal on põrandapinda ehitusemääruse kohaselt (7×9=) 63 m², siis peab akendel vastavalt klaasipinda olema (63:7=) 9 m² ja 40—50 (normaal arv 40, maksimaal 50) õpilasega klassis tuleks sel juhul 1 m² valgustusepinna peale 4,4—5,5 õpilast, ehk keskmiselt 5 õpilast.

Tegelikult oli 1930/31 õ/a. 1 m² valgustusepinna peale tuleva > 5 õpilasega klassitube, milliseid ülaltoodu põhjal valgustuse suhtes võiks hageda rahuldavaks, algkooles ainult 17,8% (linnus 29,6%, maal 14,5%), keskkooles aga umbes 3 korda rohkem — 51,0%.

1922/23 õ/a. võrreldes on rahuldava vahekorraga tubade arv algkooles peaaegu muutusetu, keskkooles aga on märgata valgustuseolude paranemist — klassitube kuni 5 õpilasega 1 m² valgustusepinna peale on tulnud juure 8,5%.

Klassitubade akende valgustusepind alg- ja keskkooles 1930/31 ja 1922/23 õ/a. (%) — Conditions d'éclairage des salles des leçons des écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23 (%).

7.	Klassitubade üldarv (=100) — N. total des salles des leçons (=100)	1 m ² akende valgustusepinna peale tuleb õpilasi — Nombre des élèves pour 1 m ² de vitrage					Sellest				
		< 4,9	5,0	5,0—9,9	10,0—14,9	> 15,0	Klassitubade % des salles des leçons				
Algkoolid — Écoles primaires.											
Linnas — Villes	1930/31	720	20,6	70,4	82,2	15,4	2,4				
Sellest:											
Keskkooli juures	"	130	42,3	57,7				
Iseseisvad	"	590	26,8	73,2				
"	1922/23	697	25,0	75,0	76,3	20,6	3,1				
Maal — Arrondissements	1930/31	2 555	14,5	86,5	66,1	23,9	10,0				
"	1922/23	2 566	16,0	84,4	56,2	27,5	16,3				
Kokku — Total	1930/31	3 275	17,8	82,2	69,1	22,3	8,6				
Dont:											
Après des éc. sec.	"	130	42,3	57,7				
Séparément	"	3 145	16,8	83,2				
"	1922/23	3 153	17,4	82,6	59,0	26,3	14,1				
Keskkoolid — Écoles secondaires.											
Linnas — Villes	1930/31	467	50,5	49,5	90,5	6,5	3,0				
Algkooli keskk. juures	"	130	42,3	57,7				
Kokku	1922/23	597	48,7	51,3				
"	1922/23	564	40,5	59,5	84,4	14,5	1,1				
Maal — Arrondissements	1930/31	27	59,8	40,7	90,9	9,1	—				
"	1922/23	58	41,8	58,2	76,9	20,5	2,6				
Kokku — Total	1930/31	494	51,0	49,0	90,5	6,6	2,9				
Éc. prim. auprès des éc. sec.	"	130	42,3	57,7				
Gr. total	"	624	49,2	50,8				
"	1922/23	622	40,7	59,3	83,6	15,1	1,3				

Kunstlik valgustus kooles. Keskkoolid on praegu erandita valgustatud elektriga, arvatud välja 1 maal asuv kool (Otepää gümnaasium), kus valgustuseks tarvitatakse veel petrooleumi. Ka linna algkooles on määraval kohal elekter (97,7%), kuna maa algkooles elektrit kasutas enne ja kasutab

ka praegu tähtsusetu arv (3,1%, 4,5%); esikohal on seal endiselt petrooleumivalgustus (89,0%).

8 a. tagasi — 1922/23 õ/a — tarvitas linna algkooles petrooleumi 9,9%, keskkooles 4,1%. Praegu petrooleumi valgustust linna kooles ei ole üldse — on asendatud igal pool elektriga. Kunstliku valgustuse uurimusi valgustuse korralikkuse hindamiseks (valgustusemääramisi) meie koolides, peale mõne üksiku, pole korraldatud.

Klassitubade kunstlik valgustus alg- ja keskkooles 1930/31 ja 1922/23 õ/a. — Éclairage artificiel dans les écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23.

8.	Koolide üldarv (=100) — N. des écoles (=100)	Petrooleum	Gaas — Gaz	Elekter	Seda — Divers	Märkim. (ka üh. ma) Non speci.	Algkoolid — Écoles primaires.					
							Linnas — Villes	Maal — Arrondissements	Kokku — Total	Dont:	Après des éc. sec.	Séparément
Linnas — Villes	1930/31	133	—	0,8	97,7	1,5	—					
Sellest:												
Keskkooli juures	"	30	—	100,0	—	—	—					
Iseseisvad	"	103	—	1,0	97,1	1,9	—					
"	1922/23	118	0,9	2,5	82,6	—	5,0					
Maal — Arrondissements	1930/31	1 125	80,0	0,3	4,5	1,9	4,3					
"	1922/23	1 231	92,9	—	3,1	0,4	3,6					
Kokku — Total	1930/31	1 258	79,6	0,3	14,4	1,9	3,8					
Dont:												
Après des éc. sec.	"	1 228	81,5	0,3	12,3	2,0	3,9					
Séparément	"	1 349	85,6	0,2	10,1	0,3	3,8					
"	1922/23	1 349	85,6	0,2	10,1	0,3	3,8					
Keskkoolid — Écoles secondaires.												
Linnas — Villes	1930/31	71	—	—	98,6	—	1,4					
"	1922/23	74	4,1	—	86,6	8,1	1,3					
Maal — Arrondissements	1930/31	5	20,0	—	80,0	—	—					
"	1922/23	11	45,4	—	27,3	18,2	0,1					
Kokku — Total	1930/31	76	1,3	—	97,4	—	1,3					
"	1922/23	85	9,4	—	78,8	9,4	2,4					

5. Klosetid.

Lieux d'aisance.

Kooli klosettide kohta on maksev üldiselt nõue, et nad peavad olema eraldi poeglaste ja tütarlaste, kus juures iga 30 poeglaste või 20 tütarlaste kohta peab olema üks iste, kuid üldse mitte alla kahe istme koolis. Seda nõuet — poeglaste eraldamine tütarlastest — pole suutnud täita linnus 7 algkooli (3 Tallinnas, 1 Pärnus, 1 Tartus, 2 Valgas) ja maal 131 algkooli (11,7%). Ka ühes Tartu linna keskkoolis on klosett ühine mõlemast soost õpilasele. Üle normi — keskm. 30 ja rohkem — tuleb õpilasi ühe istekohta peale 1930/31 õ/a. algkooles 6 linnas: Tallinnas (1 istme peale 30), Tõrvas (30), Valgas (34), Tartus (35), Tapal (44), Nõmmel (53); maa algkooles — ainult Petserimaal (32).

Linna keskkooles ei vasta istekohtade arv õpilaste arvule Tartus (34 õpil. 1 istme kohta), Petseris (37), Tapal (44), Võrus (47).

Korralikuks, tervisenõuetele vastavaks võib lugeda vaid koolimajas asuvat sooja veega varustatud klosetti. Veega klosette (soojad, koolimajas) omavad linnus umbes 50% kooles (algkool 48,0%, keskkool 53,5%), kuna maakoolel nad puuduvad peaaegu täiesti. Veeta klosette, mis ka asuvad kooli-

majas ja soojad, on linna algkooles 23,3%, maa algkooles 11,0%, linna keskkooles 29,6%. Koolimajas asuva külma klosetiga on varustatud linna algkoolest 15,0%, maa algkoolest 24,9%, linna keskkoolest 7,1%.

Väljaspool koolimaja asuvaid klosette (külmad) on linnus vaid mõned üksikud, maal aga peavad

üle poole algkoolest (55,1%) leppima väljasuva külma klosetiga (1922/23 õ/a. 64,7%). Vee klosetidega varustatud koolide arv on viimase 8 a. jooksul kasvanud: linna algkoolide rühmas 40,0% pealt 44,7% peale (+4,7%) keskkoolide — 38,3%-lt 53,5-le (+15,2%).

Klosetid alg- ja keskkooles 1930/31 ja 1922/23 õ/a. — *Cabinets d'aisance des écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23.*

9.	Koolide arv (=100) Nombre des écoles (=100)	Klosettide asukoht — <i>Cabinets se trouvent</i>						Klosetid on — <i>Cabinets</i>		
		Koolimajas <i>Dans le bâtiment de l'école</i>				Väljas — <i>En dehors</i>	Asukoht märkimata (ka linna) <i>Non spécifiée</i>	Eraldi poog- või tütarlastele — <i>Sépara- rés pour les garç. et filles</i>	Ühised <i>Sans séparation</i>	Märkimata <i>Non spécifiée</i>
		Soc — <i>Chauds</i>		Külm <i>Froids</i>						
		Veega <i>Wat. cl.</i>	Veeta <i>Autres</i>		Märki- mata <i>Non spécifiée</i>	Külm <i>Froids</i>				
Koolide % — % des écoles										
Algkoolid — Écoles primaires.										
Linna — <i>Villes</i> 1930/31	133	48,0	23,3	5,3	15,0	5,3	2,2	01,7	5,3	3,0
Sellest:										
Keskkooli juures "	30	63,3	30,0	6,7	—	—	—	—	—	—
f Iseseisvad "	103	44,7	21,4	4,9	19,4	6,8	2,0	—	—	—
„ „ 1922/23	120	40,0	26,7	0,8	25,0	7,5	—	—	—	—
Maal — <i>Arrondissements</i> 1930/31	1 125	1,0	11,0	3,0	24,9	55,1	5,0	79,8	11,7	8,5
„ „ 1922/23	1 218	0,7	6,4	0,6	25,3	64,7	2,3	—	—	—
Kokku — Total 1930/31	1 258	6,0	12,3	3,2	24,0	49,8	4,7	81,0	11,0	8,0
Dont:										
<i>Après des éc. sec.</i> "	30	63,3	30,0	6,7	—	—	—	—	—	—
f <i>Séparément</i> "	1 228	4,7	11,8	3,2	24,3	50,9	5,1	—	—	—
„ „ 1922/23	1 388	4,2	8,2	0,0	25,3	50,6	2,1	—	—	—
Keskkoolid — Écoles secondaires.										
Linna — <i>Villes</i> { 1930/31	71	53,5	29,6	5,6	7,1	2,8	1,4	97,2	1,4	1,4
„ „ { 1922/23	78	38,3	50,7	5,6	5,5	—	—	—	—	—
Maal — <i>Arrondissements</i> { 1930/31	5	—	80,0	—	20,0	—	—	100	—	—
„ „ { 1922/23	11	—	27,3	—	63,0	0,1	—	—	—	—
Kokku — Total { 1930/31	76	50,0	32,9	5,3	7,9	2,6	1,3	97,4	1,3	1,3
„ „ { 1922/23	84	33,3	47,6	4,8	13,1	1,2	—	—	—	—

6. Joogivesi.

Eau potable.

Kooli joogivee kõlbulikkuse määratakse kohapealne ametlik arst. Joogiveelt nõutakse, et ta peab olema värvita, selge, ilma lõhnata, hea maitsega, karastava temperatuuriga, ei tohi sisaldada keemilisi olluseid, pisilasi.

Ankeedi küsimusele: „kas on kooli joogivett uuritud“, vastas eitavalt linna algkoolest 44,4%, linna keskkoolest 39,4%, maa algkoolest 86,4%, mis tõendab, et joogivee uurimist ei võeta veel kuigi tõsiselt ja just maal, vaatamata sellele, et üle poole maal asuvaist koolist saab vett lahtkaevust ja 94,4% neist tarvitab seda vett joogiks toorelt. Enamik linna alg- (51,9%) ja keskkoolest (66,2%) saab vett veevärgist (kesk- ja kodusest torustikust) ja pumbast (algkool 24,8%, keskkool 21,1%).

Maa algkoolid aga võtavad joogivett peamiselt lahtkaevust (57,3%, 1922/23 õ/a. 63,1%) ja pumbast (25,3%). Parimaks joogivee allikaks on sügava puurkaevu vesi. Maal saavad puurkaevust vett ainult 8,5% algkoolest (1922/23 õ/a. 5,4%), linnus — algkoolest 13,5%, keskkoolest 5,6%.

Võiks märkida, et ka linna keskkoolest tarvitas 1930/31 õ/a. joogiks lahtkaevu vett 4 (5,7% koolide arvust).

Joogivesi alg- ja keskkooles 1930/31 ja 1922/23 õ/a. — *Eau potable dans les écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23.*

10.	Koolide üldarv (=100) Nombre total des écoles (=100)	Kool saab joogivett <i>Eau potable est fournie à l'école par</i>							
		Veevärgist — <i>Conduite de l'eau municipale</i>	Puurkaevust <i>Puits artésien</i>	Pumbast — <i>Pompe</i>	Lahtkaevust <i>Puits ouvert</i>	Altkast — <i>Source</i>	Foost (ka järvest) <i>Ftairie</i>	Märkimata <i>Non spécifiée</i>	
Algkoolid — Écoles primaires.									
Linna — <i>Villes</i> 1930/31	133	51,0	13,5	24,8	9,8	—	—	—	—
Sellest:									
Keskkooli juures „	30	66,7	3,3	20,0	10,0	—	—	—	—
f Iseseisvad „	103	47,6	16,5	26,2	9,7	—	—	—	—
„ „ 1922/23	119	48,7	11,8	30,3	6,7	1,7	0,8	—	—
Maal — 1930/31	1 125	1,4	8,5	25,3	57,3	2,3	3,2	2,0	—
<i>Arrondissements</i> 1922/23	1 210	0,9	5,4	22,8	63,1	3,6	4,2	—	—
Kokku — Total 1930/31	1 258	6,7	9,0	25,3	52,2	2,1	2,9	1,8	—
Dont:									
<i>Après des écol. sec.</i> „	30	66,7	3,3	20,0	10,0	—	—	—	—
f <i>Séparément</i> „	1 228	5,3	9,1	25,4	53,3	2,1	2,9	1,9	—
„ „ 1922/23	1 329	5,2	5,9	23,5	58,1	3,4	3,9	—	—
Keskkoolid — Écoles secondaires.									
1930/31:									
Linna — <i>Villes</i>	71	66,2	5,6	21,1	5,7	1,4	—	—	—
Maal — <i>Arrondissements</i>	5	20,0	20,0	60,0	—	—	—	—	—
Kokku — Total	76	63,1	6,6	23,7	5,3	1,3	—	—	—

1930/31 õ/a. oli keedetud veega varustatud linna algkoolist 18,8%, keskkoolist 25%, maa-alkkoolist vaid 5,2%. Joogivee tarvitamisel omab tähtsuse vee võtmise viis. Eeskujulik on vee tarvitamine purskkaevust (Dordmundi) joana altpoolt otse suhu. Sarnaseid purskkaeve leidub vaid linnades (13 algkoolis = 9,8%, 12 keskkoolis = 16,9%) ja juhuslikult mõnes üksikus koolis ka maal. Veevärgi või erianuma kraanist said õpilased joogivett (% koolide üldarvust): algkoolis — linnus 78,9%, maal — 57,4%, keskkoolis — linnus 67,0%, maal 80,0%.

Algelisem ja ebahügieensem veevõtmise viis — eririistaga otse anumast — leidis aset peamiselt ja suurel määrel maa algkoolis (1125 koolist 438 = 38,9%).

Joogivest alg- ja keskkoolis 1930/31.
Eau potable dans les écoles primaires et secondaires en 1930/31.

11.	Koolide üldarv (=100)	Vett juuakse Utilisation de l'eau		Joogivett võetakse On prend de l'eau					
		Toorast—Crue	Keedetult Bouillie	Märkimata Non spécifiée	Eririistaga otse anumast ¹⁾	Veevärgi kraan- ist ²⁾	Erivanuma kraanist ³⁾	Dordmundi purskkaevust ⁴⁾	Märkimata Non spécifiée
Algkoolid — Écoles primaires.									
1930/31 õ/a.:									
Linnad — Villes . .	133	80,5	18,8	0,7	9,8	16,5	62,4	9,8	1,5
Maal—Arrondiss. . .	1 125	94,4	5,2	0,4	38,9	0,7	56,7	0,2	3,5
Kokku — Total . .	1 258	92,9	6,7	0,4	35,8	2,4	57,3	1,2	3,3
Keskkoolid — Écoles secondaires.									
Linnad — Villes . .	71	73,2	25,4	1,4	12,7	22,5	45,1	16,9	2,8
Maal—Arrondiss. . .	5	80,0	20,0	—	20,0	20,0	60,0	—	—
Kokku — Total . .	76	73,7	25,0	1,3	12,3	22,3	46,1	15,8	2,6

7. Arstiabi võimalused koolis. — *Secours médical aux écoles.*

Seadus nõuab, et igas avalikus koolis peab olema kooliapteek tarviliikude arstirohtudega ja abinõudega. 1930/31 õ/a. puudusid sunduslikud koduapteegid üheksal linnaalgkoolil (2 Tallinnas, 2 Kuresaares, 2 Pärnus, 1 Rakveres, 1 Tõrvas ja 1 Valgas), kus õppis 877 last (3,4% linna algkooli õpil. arvust). Keskkoolist ei olnud varustatud koduapteekidega 3—õpilaste arvuga 127 (1 Rakveres, 1 Tartus, 1 Valgas). Ehkki maal, kus arsti kättesaadavus arsti elukoha kauguse tõttu suuresti raskendatud*), koduapteegi olemasolu esimesel abiandmisel omab erilise tähtsuse, puudusid just maal koduapteegid tervelt 253 algkoolil õpilaste arvuga 14142 (= 17,8% õpil. üldarvust).

Võrreldes 1922/23 õ/a. on aga maa-alkkoolide varustamine koduapteekidega siiski teinud suuri edusamme: 1922/23 õ/a. moodustas koduapteekidega algkoolide arv maal vaid 6,3% (õpil. neis 10,2%), nüüd aga juba 75,3% (õpil. 79,9%) (v. tab. 12).

Kooli kaugus arsti elukohast. Kuna arst linnus on igale koolile kergesti kättesaadav, on kooli kaugust arsti elukohast vaadeldud ainult maal.

Arstiabi võimalused alg- ja keskkoolis 1930/31 ja 1922/23 õ/a.
Secours médical dans les écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23.

12.	Koolide üldarv (=100)	Õpilaste üldarv (=100)	Koduapteegid koolis Pharmacies d'école					
			On il y a		Ei ole il n'y a pas		Märkimata Non spécifiée	
			Koolide arv N-are des écoles	Õpilaste arv N-are des élèves	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv
Algkoolid — Écoles primaires.								
Linnas-Villes 1930/31	133	28 071	91,0	95,5	6,8	3,4	2,2	1,1
Sellest:								
Keskkooli juur. . .	30	3 592	96,7	99,7	3,3	0,3	—	—
f lseelsvad . . .	103	23 479	89,3	94,9	7,8	3,8	2,0	1,3
1922/23 . . .	121	26 093	64,0	76,9
Maal — 1930/31	1 125	79 293	75,3	79,9	22,5	17,8	2,2	2,3
Arrondiss. 1922/23	1 201	87 501	6,3	10,2
Kokku—Total 1930/31	1 258	105 364	77,0	83,7	20,8	14,3	2,2	2,0
Dont:								
Après des éc. s. . .	30	3 592	96,7	99,7	3,3	0,3	—	—
f Séparément . . .	1 228	101 772	76,5	83,2	21,2	14,7	2,3	2,1
1922/23 . . .	1 382	113 594	11,3	25,5
Keskkoolid — Écoles secondaires.								
1930/31 õ/a.								
Linnas-Villes . . .	71	14 310	94,4	98,2	4,2	0,9	1,4	0,9
Maal—Arrondissou. . .	5	570	100,0	100,0	—	—	—	—
Kokku — Total . .	76	14 889	94,7	98,2	4,0	0,9	1,3	0,9

Kuni 2 km kaugusel asub arsti elukoht 17,9%. 2—5 km kaugusel 13,5%, ehk kokku kuni 5 km kaugusel 31,4% (1922/23 õ/a. 29,9%) maa algkooli õpilasil; 5—8 km kaugusel koolist elab arst 18,2% (1922/23 õ/a. 14,8%), 8 ja rohkem km kaugusel 50,4% (55,3%) maa algkooli õpilasil.

Arstiabi võimalused alg- ja keskkoolis 1930/31 ja 1922/23 õ/a.
Secours médical dans les écoles primaires et secondaires en 1930/31 et 1922/23.

13.	Koolide üldarv (=100)	Õpilaste üldarv (=100)	Kooli kaugus arsti elukohast Éloignement de l'école du domicile de son médecin					
			Õpilaste arv neis koolis, kus arsti elukoha kaugus koolist					
			1,0 km	2,0—4,9	5,0—7,9	8,0—11,0	12,0—15,9	16,0 >
Algkoolid maal:								
1930/31 õ/a. . .	1 125	79 293	17,9	13,5	18,2	23,5	17,1	9,8
1922/23 . . .	1 240	86 105	17,0	12,0	14,8	19,6	17,6	18,2

Õpilaste tervise järelevalve sagedus, terviselehed. Selgitada ja jälgida õpilaste terviselehed, mis peetakse ja hoitakse alal koolides ja täidetakse kooli arsti poolt. Kuivõrt kasutatav on see andmestik koolide tervishoiu vaatluse jaoks teleriiklikus ulatuses — on teadmata (vähemalt puuduvad sellises ulatuses avalikud kokkuvõtted). Siin kohal konstateerime vaid nende terviselehtede olemasolu või puudumist kooliruumide uurimuse ankeedi and-

*) Õpilaste arv neis koolis, kus arsti elukoha kaugus koolist 8—16 ja rohkem km, moodustas 1930/31 õ/a. 50,4% õpilaste üldarvust. 2) A l'aide d'un ruisseau spéc. 3) De bouche d'eau de conduite. 4) De bouche d'eau d'un faisseau. 5) Cascade de Dortmund.

metel 1930/31 õ/a. kohta. Terviselehed on olemas linnus kõigil alg- ja keskkoolel, arvatud välja 1 algkool 16 õpilasega (Rakveres) ja Tallinna kolledž (737 õpil.)

Maa algkooles aga puuduvad terviselehed 76 koolil 4791 õpilasega (=6% maa algkooli õpil. arvust), neist Läänemaal 43 koolil 2528 õpilasega, Petseri- maal 15 koolil 1186 õpil., Saaremaal 12 koolil 747 õpilasega.

Arstiabi võimalused alg- ja keskkooles 1930/31 õ/a.
Secours médical dans les écoles primaires et secondaires en 1930/31.

14.

Õpilaste terviselehed <i>Feuilles de l'état physique des élèves</i>					
On <i>Il y a</i>		Ei ole <i>Il n'y a pas</i>		Märkimata <i>Non spécifiée</i>	
Koolide arv <i>Nombre des écoles</i>	Õpilaste arv <i>Nombre des élèves</i>	Koolide arv <i>Nombre des écoles</i>	Õpilaste arv <i>Nombre des élèves</i>	Koolide arv <i>Nombre des écoles</i>	Õpilaste arv <i>Nombre des élèves</i>

1930/31 õ/a.:

	Algkoolid — Écoles primaires.					
Linnas — <i>Villes</i>	96,2	98,5	0,8	0,1	3,0	1,4
Maal — <i>Arrondissements</i>	92,3	93,1	6,7	6,0	1,0	0,9
Kokku — Total	92,7	94,4	6,1	4,6	1,2	1,0
	Keskkoolid — Écoles secondaires.					
Linnas — <i>Villes</i>	93,0	89,0	1,4	5,1	5,6	5,9
Maal — <i>Arrondissements</i>	100	100	—	—	—	—
Kokku — Total	93,4	89,4	1,3	4,9	5,3	5,7

Maa algkooles käib arst lapsi vaatamas õ/a. jooksul harilikult 1—2 korda.

1930/31 õ/a. oli maal algkooles, kus õpilaste arstlik järelevalve toimus 1 kord aastas 43,6% (õpilasi neis kooles 42,4% õpil. arvust), 2 korda — 53,0% (54,4%).

Maal leidub ka algkooles, kus arst üldse pole käinud mitme aasta jooksul. 1930/31 õ/a. oli selliseid

kooli 15 (1,3%) 764 õpilasega (1,0%), neist 8 kooli 581 õpilasega Järvamaal.

Linnus oli algkooles, kus laste järelevaatust teostati arsti poolt 1 kord õ/a. jooksul 21,8% (15,0% õpil.), 2 korda — 27,1% (23,5%), 3 korda — 2,2% (0,7%), rohkem kui 3 korda aastas (sellest üle poole 1 kord nädalas ja tihedamini) 44,4% (57,6% õpil.).

Keskkooles (linnus, kus nad peamiselt asuvad) võib arstliku järelevalve suhtes jaotada 1930/31 õ/a. kolme suuremasse rühma: arst käis koolis 1 kord aastas — 25,4% (18,2% õpil.), 2 korda aastas — 35,2% (34,6%) ja tihedamini — enamjaolt 1 kord nädalas — 29,6% (35,3% õpil.).

Arstikäigud alg- ja keskkooles 1930/31 õ/a. (%)

N. des visites des médecins aux écoles durant l'année de 1930/31 (en %).

15.

	1 kord — 1 fois	2 korda — 2 fois	3 korda — 3 fois	Rohkem kui 3 korda Plus de 3 fois	Sellest 1 kord nädalas ja tihedamini — Chaque semaine et plus fréquemment	Tarvidust mööda Au besoin	Pole käinud Non visité	Märkimata Non spécifiée
1930/31 õ/a.								
	Algkoolid — Écoles primaires.							
Linnas — <i>Villes</i>	21,8	27,1	2,2	44,4	55,9	1,5	—	3,0
Maal — <i>Arrondissements</i>	15,0	23,5	0,7	57,5	64,9	1,1	—	2,2
Kokku — Total	41,3	50,3	1,1	52,2	63,5	0,3	1,2	0,6
	Keskkoolid — Écoles secondaires.							
Linnas — <i>Villes</i>	25,4	35,2	1,4	29,0	90,5	2,8	—	5,6
Maal — <i>Arrondissements</i>	18,2	34,6	1,1	35,3	95,6	2,0	—	8,8
Kokku — Total	26,3	35,5	1,3	29,0	90,9	2,6	—	5,3

Alg- ja keskkoolide õppetunnide kohta Keskbüroo väljaandeks varem ilmunud andmed:

Besti Demograafia, vihik I, 1924 a. : Haridus Bestis.

1. Üldandmed alg- ja keskkoolide õpperuumide kohta 1930/31 a.
 Nombre et étendue des salles des leçons des écoles primaires et secondaires en 1930/31.

Koolide üldarv Nombre total des écoles	Õpilaste üldarv 1930/31 a. I poolaasta — Nõrde koguarv õpilaste kohta 1930/31 (I. sem.)	Klassituba üldarv — Nõrde koguarv saludest õpetust	Neist kasutatakse Dont		Klassitubaade keskm. suuruse Étendue moyen. des salles des leçons	Õpilasi iga klassituba peale Nombre des élèves par salle des leçons		Põrandapindaa I õpil. peale kl. toas — Surface des planch. par 1 él. d. les sal. des lec.		Õhumahtu 1 õpil. peale kl. toas — Quantité de l'air par 1 él. d. les sal. d. lec.		Õhuruumi klassituba m ² — Quantité de l'air dans les salles des leçons				
			I reetse (I vah.)	II reetse (II vah.)		I vah. — I reetse	II vah. — II reetse	I vah. — I reetse	II vah. — II reetse	I vah. — I reetse	II vah. — II reetse	8,0 ^	3,0—8,0	4,0 v		
														Õpilaste üldarv Nombre total des élèves		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Algkoolid — Écoles primaires.																
Linnad — Villes:																
Tallinn	40	9 844	238	238	41	48,8	171,9	35,3	35,2	1,4	1,5	4,9	5,1	548	1 070	7 320
Haapsalu	4	442	18	18	—	36,2	121,1	24,6	—	1,5	—	4,9	—	34	110	208
Kuressaare	4	468	15	15	—	42,0	136,0	30,5	—	1,4	—	4,5	—	—	228	230
Narva	11	2 292	67	67	—	58,0	207,6	34,2	—	1,7	—	6,1	—	119	408	1 765
Nõmme	5	1 134	20	20	0	41,8	215,1	36,5	45,0	1,1	1,2	5,9	4,1	55	692	387
Paide	2	318	12	12	—	44,9	157,8	26,5	—	1,7	—	6,0	—	—	45	273
Paldiski	1	162	5	5	—	42,2	120,0	32,4	—	1,3	—	3,7	—	—	115	47
Petseri	2	402	11	11	—	41,0	137,5	36,5	—	1,1	—	3,8	—	62	150	190
Pärnu	11	1 759	54	54	—	53,4	186,2	32,6	—	1,6	—	5,7	—	202	1 557	—
Põltsamaa	2	266	5	5	3	62,7	177,6	25,8	45,7	2,0	1,4	6,0	4,7	—	—	266
Rakvere	8	30	30	1	44,4	162,8	28,2	12,0	1,6	3,7	5,8	12,3	—	171	687	
Tapa	1	368	9	9	2	49,7	180,9	32,4	33,0	1,5	1,3	5,6	4,9	—	—	358
Tartu	21	4 455	131	131	9	47,3	183,6	31,9	30,4	1,5	1,9	5,8	7,1	113	791	3 551
Tõrva	2	305	11	11	—	47,6	160,4	33,2	—	1,4	—	4,8	—	84	54	227
Türi	1	282	8	8	—	60,9	215,2	35,3	—	1,7	—	6,1	—	—	—	282
Valga	9	1 117	37	37	—	44,2	154,2	30,2	—	1,5	—	5,1	—	—	119	998
Viljandi	6	1 027	34	34	—	43,4	161,5	30,2	—	1,4	—	5,3	—	—	119	908
Võru	3	522	15	15	—	46,6	179,6	34,8	—	1,3	—	5,2	—	—	31	491
Kokku — Total	133	26 061	720	720	65	48,3	175,3	32,9	36,0	1,5	1,5	5,3	5,2	1 015	5 211	19 635
Maad — Arrondissements:																
Viru	187	11 347	383	383	4	47,0	156,8	29,3	32,0	1,6	1,0	5,4	5,4	637	1 909	8 801
Järva	72	4 809	168	168	—	45,2	157,8	28,6	—	1,6	—	5,5	—	391	1 130	3 342
Harju	118	9 040	270	270	3	47,0	157,4	32,6	17,0	1,4	3,0	4,8	9,2	682	2 190	6 168
Lääne	101 ¹⁾	6 733	241	241	4	39,6	125,8	27,5	27,0	1,4	1,7	4,6	4,8	950	1 802	3 921
Saare	74 ¹⁾	5 705	161	161	—	43,8	138,0	35,4	—	1,2	—	3,0	—	1 537	1 755	2 413
Pärnu	97	6 805	240	240	—	44,0	140,5	28,4	—	1,0	—	5,0	—	667	1 842	4 296
Viljandi	75	4 816	162	162	—	44,5	144,2	29,7	—	1,5	—	4,8	—	348	1 189	3 279
Tartu	178	12 526	405	405	15	43,8	140,1	29,7	33,4	1,5	1,3	4,7	8,7	1 293	3 555	7 688
Valga	30	2 260	76	76	—	41,4	138,3	29,7	—	1,4	—	4,7	—	285	652	1 322
Võru	104	7 780	238	238	—	44,7	142,6	32,7	—	1,4	—	4,4	—	1 349	1 935	4 496
Petseri	89 ¹⁾	7 123	206	206	3	35,6	96,0	34,2	37,0	1,0	1,5	2,8	4,5	4 263	1 647	1 215
Kokku — Total	1 125¹⁾	78 944	2 555	2 555	29	43,7	141,2	30,5	31,0	1,4	1,5	4,6	4,5	12 332	19 672	46 940
Keskkoolid — Écoles secondaires.																
Linnad — Villes:																
Tallinn	21 ¹⁾	4 620	118	118	23	40,5	215,2	33,1	31,2	1,5	1,6	6,5	5,0	34	832	3 760
Haapsalu	3	807	30	30	—	45,1	174,6	26,9	—	1,7	—	6,5	—	—	72	735
Kuressaare	2	265	15	15	—	38,7	157,2	17,7	—	2,2	—	8,9	—	—	—	265
Narva	5	642	24	24	2	47,1	211,1	25,1	10,6	1,9	3,0	8,4	11,4	—	—	642
Nõmme	1	98	3	3	—	52,0	182,0	32,7	—	1,8	—	5,6	—	—	—	98
Paide	2	325	16	16	—	47,3	186,1	29,3	—	2,3	—	9,3	—	—	—	325
Paldiski	1	154	6	6	—	50,0	182,8	26,7	—	1,9	—	7,1	—	—	—	154
Petseri	1	299	10	10	—	51,7	172,4	29,9	—	1,7	—	6,8	—	—	46	253
Pärnu	3	604	29	29	—	52,4	183,6	29,8	—	2,5	—	8,8	—	—	—	604
Põltsamaa	1	154	5	5	—	42,5	163,0	30,8	—	1,4	—	5,3	—	—	—	154
Rakvere	6	812	30	30	1	46,8	173,9	27,0	2,0	1,7	24,4	6,4	80,5	—	37	775
Tapa	1	178	5	5	—	54,3	226,0	34,6	—	1,6	—	6,6	—	—	—	173
Tartu	12	3 112	97	97	5	46,7	194,7	29,6	48,0	1,6	1,2	6,6	5,0	299	2 813	
Tõrva	1	163	5	5	—	54,4	179,7	32,6	—	1,7	—	5,5	—	—	40	117
Türi	1	126	5	5	—	56,3	189,2	25,2	—	2,2	—	7,5	—	—	—	126
Valga	3 ¹⁾	532	20	20	4	52,1	230,1	25,8	42,5	2,0	8,0	8,9	24,6	—	36	494
Viljandi	4	1 050	38	38	—	45,3	164,1	27,6	—	1,6	—	5,9	—	—	103	947
Võru	2	304	11	11	—	44,2	157,1	35,8	—	1,2	—	4,4	—	—	232	162
Kokku — Total	70¹⁾	14 336	467	467	35	47,3	193,2	28,5	29,0	1,7	1,7	6,8	6,1	34	1 705	12 597
Maad — Arrondissements:																
Viru	2	209	11	11	—	46,5	167,4	19,0	—	2,4	—	8,8	—	—	—	209
Pärnu	1	113	5	5	—	37,1	134,6	22,6	—	1,6	—	6,0	—	—	—	113
Tartu	1	151	5	5	—	40,5	137,8	30,2	—	1,3	—	4,6	—	40	—	111
Võru	1	132	6	6	—	41,8	152,1	22,0	—	1,9	—	6,9	—	—	—	132
Kokku — Total	5	605	27	27	—	42,6	152,4	22,4	—	1,9	—	6,8	—	40	—	565

¹⁾ Rahu algk. (Saaremaal), Hosby eraalgk. (Läänemaal), Laura Eesti algk. (Petsernmaal), Tallinna Kolledži (737 õp. 31. det. 1930) ja Valga raiuvahar. selti kesk. õhtukursuste kohta teated pruuduvad. Matsalu algk. (Läänemaal) jäi läbi töötamata (algas tegevust 9. jaan. 1931 a.).

Salles des leçons des écoles primaires et secondaires d'après la quantité de l'air par élève en 1930/31.

Quantité de l'air par élève en m³

4,5—4,9		5,0—5,4		5,5—5,9		6,0—6,4		6,5—6,9		7,0—7,4		7,5—7,9		8,0—8,4		8,5 <	
Klassitub. arv	Õpilaste arv	Klassitub. arv	Õpilaste arv	Klassitub. arv	Õpilaste arv	Klassitub. arv	Õpilaste arv	Klassitub. arv	Õpilaste arv	Klassitub. arv	Õpilaste arv	Klassitub. arv	Õpilaste arv	Klassitub. arv	Õpilaste arv	Klassitub. arv	Õpilaste arv
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
<i>Écoles primaires.</i>																	
100	3 512	68	2 289	75	2 466	58	1 867	35	1 035	17	494	20	529	16	355	67	1 387
14	533	9	298	9	303	5	142	2	61	2	65	1	46	1	15	5	108
38	1 436	17	575	23	779	17	549	13	394	4	115	5	82	2	30	14	303
8	305	7	254	6	192	4	110	2	61	1	32	1	46	1	15	—	—
5	116	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	32
2	70	1	43	1	11	1	29	1	15	—	—	—	—	—	—	—	21
4	122	7	225	9	352	2	59	1	49	1	38	4	146	3	93	13	377
3	134	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	79	—	—	1	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	32	3	89	1	28	1	30	—	—	1	27	—	—	—	—	3	27
1	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	295	8	305	8	257	8	245	4	111	1	26	1	26	3	61	4	93
2	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16	—	—	2	45
1	45	1	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	69	2	68	3	70	5	154	—	—	1	27	—	—	1	14	5	107
1	32	4	131	2	65	1	29	1	35	—	—	—	—	—	—	1	12
2	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	545	19	653	16	549	7	256	9	251	4	132	7	204	2	58	14	283
1	38	—	—	2	75	1	32	—	—	1	33	—	—	—	—	4	96
—	—	2	75	—	—	2	63	—	—	2	40	—	—	—	—	1	22
8	272	1	36	4	136	1	43	—	—	—	38	1	35	—	—	—	16
5	140	2	63	3	96	5	136	3	66	2	51	1	20	—	—	2	54
4	158	—	—	2	26	3	136	1	46	—	—	—	—	3	64	4	7
303	9 318	233	6 796	184	5 381	147	3 987	117	3 064	91	2 341	54	1 292	48	1 147	131	2 988
2	63	3	81	4	116	1	40	1	18	1	6	1	21	—	—	2	33
43	1 409	44	1 340	29	842	34	880	24	588	20	529	14	353	8	293	39	868
—	—	1	29	1	37	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	431	14	370	12	317	11	308	17	470	10	259	8	201	7	164	15	368
44	1 440	26	847	25	828	19	606	10	318	8	208	4	106	5	124	14	326
—	—	—	—	—	—	—	—	1	18	—	—	—	—	—	—	—	33
28	824	30	774	14	421	21	498	13	325	11	243	2	28	3	54	4	54
17	621	13	387	7	216	4	114	2	53	2	61	2	41	2	66	3	72
27	783	22	591	23	602	15	388	8	179	11	312	5	120	5	134	17	431
23	674	12	360	18	511	10	283	9	239	5	123	6	145	5	115	6	129
61	1 824	44	1 314	25	737	16	437	17	418	12	289	7	153	12	267	23	497
2	63	1	29	1	31	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—
5	136	6	167	7	190	3	99	5	113	4	102	4	106	—	—	3	60
27	793	18	517	20	590	12	322	11	330	8	215	2	39	1	20	6	168
14	383	4	129	4	127	2	54	1	25	—	—	—	—	—	—	1	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21	—	—	—	—
403	12 829	301	9 985	259	7 847	205	5 854	152	4 099	108	2 835	74	1 821	64	1 502	198	4 375
16	596	11	379	13	419	6	182	3	79	3	71	2	67	1	15	7	141
<i>Écoles secondaires.</i>																	
40	1 398	46	1 526	42	1 191	49	1 485	34	862	18	504	34	944	20	548	109	2 043
4	178	4	157	6	222	1	20	3	79	2	48	—	—	—	—	10	124
19	679	15	469	11	344	8	270	4	137	3	85	0	283	0	163	13	253
1	38	3	105	5	174	1	20	3	70	2	48	—	—	—	—	3	66
2	54	6	174	4	101	2	58	3	87	—	—	3	70	—	—	5	86
—	—	—	—	2	17	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	10	203
—	—	2	61	4	123	2	85	1	14	—	—	1	14	2	59	12	247
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	39
—	—	1	41	1	36	1	21	1	20	—	—	—	—	2	61	7	90
—	—	1	19	—	—	—	—	1	54	—	—	2	62	2	81	—	—
—	—	3	102	1	30	—	—	2	77	1	24	—	—	3	—	1	20
—	—	—	—	—	—	—	—	3	78	—	—	5	124	2	54	19	348
1	42	1	33	—	—	1	22	1	24	—	—	—	—	—	—	5	91
—	—	4	137	2	49	4	115	5	146	2	52	3	87	—	—	1	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	24	—	—	—	—	1	24
—	—	2	88	—	—	—	—	1	37	1	24	—	—	—	—	1	24
8	328	6	226	7	192	25	747	3	49	7	201	5	153	2	46	16	296
3	140	1	52	1	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	37	—	—	1	31	—	—	1	26	—	—	1	23	—	—	—	—
—	—	—	—	1	32	—	—	—	—	1	23	1	31	1	26	1	14
1	28	—	—	1	31	—	—	1	21	—	—	1	14	—	—	12	281
6	171	5	176	5	155	4	112	2	46	2	60	3	83	—	58	4	17
1	35	—	—	1	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	77
2	54	3	78	5	134	2	46	—	—	1	21	2	45	3	60	8	127
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	36	—	—	—	—	1	21	1	23	1	16	7	113
1	31	2	56	3	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	14
—	—	1	22	—	—	1	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	22	—	—	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	1 452	49	1 644	47	1 325	51	1 531	34	862	19	525	36	989	23	668	117	2 170
4	178	4	157	6	222	1	20	3	79	2	48	—	—	—	—	10	124

Ja Valga rahvalar. seltsi keskk. õhtukursuste kohta teated puuduvad. Matsalu algk. (Läänemaal) jüü läbi töötamata (algas tegevust 9. jaan. 1931 a.).

3. Klassitubade pürandapind, õhumaht ja õhupuhastus alg- ja keskkooles 1930/31 a.a. — Surface des planchers, quantité de l'air et aération des salles des lycées primaires et secondaires en 1930/31.

	Koolide arv — Nombre des écoles	Pürandapinda Surface des planchers				Õhumahtu Quantité de l'air				Õhupuhastus klassitubades Aération des salles des lycées								
		Klassitubade arv Nombre des salles des lycées	> 24,0 m ²	25,0—44,9 m ²	45,0—64,9 m ²	65,0 <	> 74,0 m ³	75,0—99,9 m ³	100,0—149,9 m ³	150,0—199,9 m ³	200,0 m ³ <	Ukse kaudu — Par la porte	Akna kaudu — Par la fenêtre	Selma-ventilaatori kaudu Ventilateur à air	Elektri-ventilaatori kaudu Ventilateur électrique	Ukse ja akna kaudu Par la porte et par la fenêtre	Akna ja selma-ventil. kaudu — Par la fenêtre et par le ventilateur à air	Märkimata — Non spécifiés
Algkoolid — Écoles primaires.																		
Linnad — Villes	133	720	44	251	343	82	30	55	190	239	206							
Tallinn	40	238	10	77	124	27	6	17	56	100	59							
Huapsalu	4	18	4	8	6	—	—	5	0	4	1							
Kuressaare	4	15	2	6	0	1	—	12	7	5	1							
Narva	11	67	1	26	23	17	1	1	23	13	23							
Nõmme	5	20	2	11	7	—	—	2	8	4	4							
Paide	2	12	1	2	9	—	—	1	2	9	—							
Faldiski	1	5	—	3	2	—	—	1	3	1	—							
Petseri	2	11	1	6	4	—	—	1	4	5	—							
Pärnu	11	54	1	13	32	8	1	1	10	19	23							
Põtsamaa	2	5	—	2	2	1	—	—	2	—	3							
Rakvere	8	30	3	10	15	2	3	4	5	12	6							
Tapa	1	9	—	2	6	1	—	—	8	1	—							
Tartu	21	131	10	51	53	17	6	16	36	16	57							
Tõrva	2	11	1	2	8	—	—	1	4	6	—							
Tõri	1	8	—	1	3	4	—	—	1	3	—							
Valga	9	37	5	10	21	1	4	2	14	9	—							
Viljandi	6	34	1	18	15	—	—	2	13	14	5							
Võru	2	15	2	3	7	3	2	1	2	6	4							
Maad — Arrondissements	1125¹⁾	3555	179	1259	914	203	207	387	969	656	336	101	1539	247	2	393	265	8
Viru	187	383	17	103	103	40	10	42	129	129	73	0	250	44	1	35	41	—
Järva	72	188	10	87	52	19	6	18	66	39	39	—	110	28	—	17	13	—
Harju	118	276	10	114	120	32	8	29	94	90	55	8	165	24	1	44	34	—
Lääne	101 ²⁾	241	25	141	67	8	28	43	112	45	13	5	138	24	—	40	28	6
Saare	74 ³⁾	161	10	79	61	11	18	23	55	48	17	10	123	3	—	16	9	—
Pärnu	97	240	20	118	76	26	25	39	94	48	34	0	132	20	—	40	37	12
Viljandi	75	102	9	78	66	9	9	15	66	53	19	4	80	14	—	29	26	—
Tartu	178	405	26	197	149	33	20	64	167	110	44	14	218	40	—	81	52	—
Valga	30	76	5	43	24	4	5	15	30	15	11	5	51	8	—	8	4	—
Võru	104	238	10	126	86	16	11	40	101	57	29	16	141	33	—	30	18	—
Petseri	89 ⁴⁾	205	37	113	50	5	67	59	55	22	2	21	122	9	—	53	—	—
Kokku — Total	1258⁵⁾	3275	223	1510	1257	285	237	442	1159	895	542	101	1903	316	46	424	477	8
Keskkoolid — Écoles secondaires.																		
Linnad — Villes	70¹⁾	467	23	169	224	51	18	22	110	169	148		245	78	5	25	114	—
Tallinn	21 ²⁾	118	2	40	59	17	1	3	29	50	35		58	13	3	—	44	—
Huapsalu	3	30	3	16	7	4	3	—	14	7	6		0	2	—	—	—	—
Kuressaare	2	15	5	3	7	—	—	—	5	5	5		5	10	—	—	—	—
Narva	5	24	2	7	12	3	1	1	3	10	9		18	—	1	—	5	—
Nõmme	1	3	—	1	2	—	—	—	1	—	2		—	—	—	—	2	—
Paide	2	16	1	8	6	1	—	2	5	2	5		16	—	—	—	—	—
Faldiski	1	6	—	1	5	—	—	1	—	—	3		1	—	—	—	5	—
Petseri	1	10	—	—	10	—	—	—	—	10	—		—	10	—	—	—	—
Pärnu	3	29	—	12	13	4	—	—	7	8	14		—	—	—	10	19	—
Põtsamaa	1	5	—	3	2	—	—	—	2	2	1		—	—	—	—	—	—
Rakvere	6	20	4	6	18	2	4	2	5	13	6		21	—	—	—	9	—
Tapa	1	5	—	2	3	—	—	—	1	4	—		5	—	—	—	—	—
Tartu	12	97	6	35	50	6	4	10	18	26	39		64	14	—	5	14	—
Tõrva	1	5	—	—	5	—	—	—	—	5	—		—	—	—	—	—	—
Tõri	1	5	—	1	2	2	—	1	2	2	—		—	5	—	—	—	—
Valga	3	20	—	8	4	—	—	—	8	3	9		20	—	—	—	—	—
Viljandi	4	38	—	19	15	4	—	1	15	14	8		25	2	1	—	10	—
Võru	2	11	—	7	4	—	—	1	1	9	—		1	—	—	10	—	—
Maad — Arrondissement	5	27	—	20	7	—	—	—	15	11	1	—	11	11	—	5	—	—
Sellest:																		
Viru	2	11	—	6	5	—	—	—	3	7	1		—	0	—	5	—	—
Pärnu	1	5	—	—	—	—	—	—	4	1	—		—	5	—	—	—	—
Tartu	1	5	—	5	—	—	—	—	5	—	—		—	5	—	—	—	—
Võru	1	6	—	4	2	—	—	—	3	3	—		—	0	—	—	—	—
Kokku — Total	75³⁾	494	23	189	231	51	18	22	125	180	149	—	256	89	5	30	114	—

¹⁾ Rühmu algkooli (Saaremaal), Hoshi eralgk. (Läänemaal), Laura Besti algk. (Petserimaal), Tall. Kolledži ja Valga keskk. õhtukursuste kohta teated puuduvad. Matsalu algkool (Läänemaal) jäi läbi töötamata (algas tegevust 9. jaan. 1931).

4. Klassitubade valgustus alg- ja keskkooles 1930/31 5/a.
Conditions d'éclairage dans les écoles primaires et secondaires en 1930/31.

Koolide arv Nombre des écoles	Klassitubade arv Nombre des salles des leçons	Akende arv Nombre des fenêtres	Akende klaaspinna suurus m ² Surface total de vitrage en m ²	Akende arv märkimata klaaspinna suurusiga - N. de vitrage incertaine	Põrandapinna suurus m ² Surface total des planchers en m ²	1 m ² akende klaaspinna kohta tülid ja rõngad Salles des leçons réparties d'après la surface des planchers pour 1 m ² de vitrage					1 m ² akende klaaspinna kohta tülid klassituba õpilasi ¹⁾ Salles des leçons réparties d'après le nombre des élèves pour 1 m ² de vitrage					Klassitubade valgustuse lihtide järgi - Salles des leçons d'après le genre d'éclairage					
						4,9 m ²	5,0-7,4 m ²	7,5-9,9 m ²	10,0-12,4 m ²	12,5-14,9 m ²	15,0 -	Märkimata Non spécifiée	4,9 m ²	5,0-9,9	10,5-14,9	15,0 -	Märkimata Non spécifiée	Petrooleum - Pétrole	Gaas - Gaz	Elekter - Electricité	Sega - Divers
Klassitubade arv - Nombre des salles des leçons.																					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Algkoolid - Écoles primaires.																					
Linnad - Villes	133	720	2 166	4421,14	6	34762,15	58	227	229	112	50	42	2	213(22)	417(41)	78(2)	10	1	9	705	5
Tallinn	40	238	700	1585,86	0	11612,57	32	81	78	28	8	9	2	77(12)	135(28)	23(1)	1	2	1	237	1
Haapsalu	4	18	47	81,85	-	652,14	1	7	1	7	-	-	-	7(-)	6	4	1	-	-	18	-
Kuressaare	4	15	41	57,15	-	620,88	-	1	3	5	4	2	2	1(-)	8	6	-	-	-	15	-
Narva	11	67	241	488,83	-	3884,06	7	22	13	2	10	-	-	28(-)	30	7	2	-	-	67	-
Nõmme	5	20	61	108,80	-	896,05	3	4	6	3	2	2	2	2(5)	10(3)	7(1)	1	-	-	20	-
Paide	2	12	35	80,50	-	538,61	-	8	1	1	1	-	-	6(-)	6	-	-	-	-	12	-
Paldiski	1	5	16	21,57	-	211,10	-	-	3	1	1	-	-	(-)	4	1	-	-	-	5	-
Petseri	2	11	36	59,54	-	451,11	1	3	5	-	-	2	-	-	8	2	-	-	-	11	-
Pärnu	11	54	185	392,24	-	2881,12	1	14	23	6	8	2	-	14	36	4	-	-	-	54	-
Põltsamaa	2	5	18	27,12	-	263,54	-	-	5	-	-	-	-	2	3(3)	-	-	-	-	5	-
Rakvere	8	30	92	206,22	-	1831,02	5	15	6	3	1	-	-	15(1)	14	1	-	-	-	30	-
Tapa	1	9	26	74,90	-	446,89	-	9	-	-	-	-	-	7	2(2)	-	-	-	-	9	-
Tartu	21	131	383	725,10	-	6200,46	3	40	42	26	11	9	-	30(4)	84(5)	15	2	-	9	117	5
Tõrva	2	11	29	50,49	-	523,24	-	6	2	-	1	2	-	1	7	1	-	-	-	11	-
Türi	1	8	26	70,50	-	487,51	1	2	5	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	8	-
Valga	9	37	99	209,63	-	1695,56	4	11	11	8	1	2	-	12	24	1	-	-	-	37	-
Viljandi	3	14	98	162,12	-	1476,70	-	7	14	9	2	-	-	5	23	5	1	-	-	34	-
Yõru	0	15	43	78,72	-	699,69	-	3	7	5	-	-	-	1	13	-	-	-	-	15	-
Maad - Arrond.	1 125 ¹⁾	2 555	7 988	11373,49	53	111748,08	67	389	757	556	347	417	22	370(9)	1443(13)	523(4)	197(2)	23(1)	2 216	11 180	7 141
Viru	187	883	1 299	1948,92	21	17998,95	14	85	105	82	38	53	6	95(2)	215	50(1)	17(1)	6	309	1 577	16
Järva	72	168	498	811,78	-	7585,81	4	31	54	45	18	21	-	40	95	20	13	155	2	7	3
Harju	118	276	805	1494,37	3	12978,83	13	70	96	38	29	34	1	50(2)	170	34	9	1(1)	236	5 311	1 3
Lääne	101 ¹⁾	241	692	967,03	-	9554,45	8	28	74	60	26	45	-	27(1)	148(2)	54(1)	12	-	218	-	12
Saare	74 ¹⁾	161	522	715,54	-	7052,64	3	26	52	30	17	27	-	13	91	40	17	-	139	-	21
Pärnu	97	240	770	1010,00	-	10553,51	3	20	63	67	45	42	-	38	131	57	14	-	194	1 351	1 9
Viljandi	75	182	482	686,07	-	7295,32	4	24	35	34	35	30	-	24	38	41	9	-	150	-	2
Tartu	178	496	1 246	1737,03	20	17735,36	7	36	152	85	55	65	5	40(2)	248(10)	93(2)	17(1)	5	365	1 305	5 4
Valga	30	76	201	308,50	-	3148,62	1	10	20	18	17	10	-	7	45	16	8	-	72	-	2
Yõru	104	238	725	929,80	9	10643,64	-	22	57	57	48	45	9	15	125	04	25	9	213	-	14
Petseri	89 ¹⁾	205	658	765,25	4	7291,45	10	37	49	39	24	46	1	9(2)	81(1)	58	56	1	150	-	49
Kokku - Total	1 258¹⁾	3 275	10 154	15 394,63	63	146 510,23	125	616	986	668	397	459	24	583(31)	1860(54)	601(6)	207(2)	24(1)	2 217	30 885	7 146
Keskkoolid - Écoles secondaires.																					
Linnad - Villes	70 ¹⁾	467	1 330	3102,44	5	23369,37	56	166	161	44	17	18	5	236(23)	209(12)	15	2	5	-	461	6
Tallinn	21 ¹⁾	118	337	869,96	5	5826,41	31	38	24	8	1	11	5	51(16)	54(7)	7	1	5	-	115	3
Haapsalu	3	30	92	172,77	-	1353,94	2	7	11	7	3	-	-	11	19	-	-	-	-	30	-
Kuressaare	2	15	42	104,39	-	579,78	4	9	1	1	-	-	-	14	1	-	-	-	-	15	-
Narva	5	24	64	103,99	-	1131,21	-	13	10	1	-	-	-	19(2)	5	-	-	-	-	24	-
Nõmme	1	3	12	32,00	-	156,00	2	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	-
Paide	2	16	37	105,29	-	757,24	-	9	3	2	1	1	-	11	4	1	-	-	-	16	-
Paldiski	1	6	17	63,70	-	300,10	4	1	1	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	6	-
Petseri	1	10	34	96,40	-	517,08	-	2	8	-	-	-	-	9	1	-	-	-	-	10	-
Pärnu	3	20	82	202,84	-	1520,32	-	18	7	-	4	-	-	29	-	-	-	-	-	29	-
Põltsamaa	1	5	12	23,33	-	212,50	-	1	1	3	-	-	-	1	4	-	-	-	-	2	-
Rakvere	6	30	88	207,58	-	1408,77	6	8	15	1	-	-	-	17(1)	13	-	-	-	-	30	-
Tapa	1	5	15	33,40	-	271,60	-	-	5	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	5	-
Tartu	12	97	271	543,31	-	4526,68	3	28	47	8	5	6	-	27	65(5)	4	1	-	-	97	-
Tõrva	1	5	15	29,40	-	272,20	-	-	5	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-	5	-
Türi	1	5	14	39,05	-	281,80	-	3	2	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	5	-
Valga	3	20	55	151,00	-	1041,53	2	12	4	2	-	-	-	15(4)	5	-	-	-	-	20	-
Viljandi	4	38	106	204,32	-	1721,78	-	10	19	6	3	-	-	14	23	1	-	-	-	38	-
Yõru	2	11	31	54,02	-	485,95	-	-	6	5	-	-	-	2	7	2	-	-	-	11	-
Maad - Arrond.	5	27	76	146,59	-	1150,63	1	9	11	4	1	1	-	16	10	1	-	-	5	22	-
Viru	2	11	32	71,10	-	511,44	1	3	5	2	-	-	-	10	1	-	-	-	-	11	-
Pärnu	1	5	15	19,23	-	185,57	-	-	3	1	1	-	-	1	4	-	-	-	-	5	-
Tartu	1	5	14	27,50	-	202,08	-	4	1	-	-	-	-	2	2	1	-	-	-	5	-
Yõru	1	6	15	29,76	-	250,94	-	2	2	1	-	1	-	3	3	-	-	-	-	6	-
Kokku - Total	75¹⁾	494	1 406	3249,03	5	23520,00	57	175	173	48	18	19	5	252(23)	219(12)	16	2	5	5	483	6

¹⁾ Rühmu algk. (Saaremaal), Hosby eraalgk. (Läänemaal), Laura Tiesti algk. (Petserrimaal), Tallinna kolledži (737 õp. 31. dets. 1930) ja Valga rahvahar. seltsi keskk. õhtukursuste kohta teated puuduvad. Matsalu algk. (Läänemaal) jäi läbi töötamata (algas tegevust 9. jaan. 1931).

²⁾ Arvud sulgudes käivad teise vahetuse kohta.

5. Klosetid alg- ja keskkooles 1930/31 a.
Cabinets d'aisance des écoles primaires et secondaires en 1930/31.

	Koolide üldarv Nombre total des écoles	Gymlaste üldarv 31. XII 1930 a. Nombre total des élèves 31. XII 30	Klosetide olemasolu Kooles Cabinets d'aisance		Klosetid on Cabinets			Klosetide asukoht Cabinets se trouvent					
			Ei ole Il n'y a pas	On Il y a	Eraldi poeglastele ja tütarlastele — Séparés pour les garç. et filles	Ühisel — Sans séparation	Märkimata — Non spécifié	Koolinruuas — Dans le bâtiment de l'école					
								Soe — Chaudières			Külm Froids	Väljaspool En dehors	Asukoht märkimata Lieu non indiqué
			Veega H'at.-elos.	Veeta Autres	Märkimata Non spécifié								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Algkoolid — Écoles primaires.													
Linnad — Villes	133	26 071	—	133	122	7	4	65	31	—	20	—	3
Tallinn	40	9 885	—	40	36	3	1	38	—	1	—	—	—
Haapsalu	4	454	—	4	4	—	—	1	—	—	3	—	—
Kuressaare	4	457	—	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Narva	11	2 288	—	11	11	—	—	10	—	—	1	—	—
Nõmme	5	1 096	—	5	4	—	—	2	—	—	—	—	—
Paide	2	312	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—
Paldiski	1	164	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Petseri	2	399	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	11	1 758	—	11	10	—	—	2	—	5	—	—	—
Põltsamaa	2	265	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakvere	8	866	—	8	8	—	—	4	—	1	—	—	—
Tapa	1	355	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tartu	21	4 510	—	21	19	—	—	3	—	11	—	—	—
Tõrva	2	361	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Türi	1	282	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga	9	1 135	—	9	7	—	—	—	—	4	—	—	—
Viljandi	6	973	—	6	6	—	—	3	—	—	—	—	—
Võru	3	511	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Maad — Arrondissements	1 125¹⁾	79 293	4	1 121	894	131	96	11	133	34	379	618	56
Viru	187	11 371	—	187	160	12	15	3	21	4	46	97	16
Järva	72	4 818	—	72	57	9	6	—	9	4	11	47	—
Järva	118	9 060	—	118	98	10	10	3	19	6	21	64	5
Lääne	101 ¹⁾	6 693	—	101	86	12	3	—	12	—	24	57	7
Saare	74 ¹⁾	5 718	—	73	54	9	10	—	4	0	18	38	7
Pärnu	97	6 827	—	97	78	9	10	—	11	2	35	42	0
Viljandi	75	4 880	—	75	65	3	7	—	20	4	23	25	1
Tartu	178	12 089	—	176	141	23	12	—	14	0	43	108	5
Valga	30	2 272	—	30	22	1	7	—	8	—	5	17	—
Võru	104	7 830	—	104	82	10	12	—	5	—	17	77	3
Petseri	89 ¹⁾	7 135	—	88	51	33	4	—	—	—	36	46	6
Kokku — Total	1 258	105 364	4	1 254	1 016	138	109	76	154	41	399	625	59
Keskoolid — Écoles secondaires.													
Linnad — Villes	21¹⁾	14 319	—	21	69	1	1	38	21	4	5	2	1
Tallinn	22	5 318	—	22	22	—	—	—	—	—	—	—	—
Haapsalu	3	410	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuressaare	2	249	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Narva	5	612	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Nõmme	1	101	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Paide	2	281	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Paldiski	1	110	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Petseri	1	207	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	3	608	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Põltsamaa	1	153	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakvere	6	801	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Tapa	1	176	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tartu	12	3 070	—	12	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Tõrva	1	172	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Türi	1	127	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga	3 ¹⁾	533	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Viljandi	4	925	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Võru	2	376	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Maad — Arrondissements	5	570	—	5	5	—	—	—	4	—	1	—	—
Viru	2	209	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	1	119	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tartu	1	148	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Võru	1	94	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	26¹⁾	14 889	—	26	74	1	1	38	25	4	6	2	1

¹⁾ Rühnu algk. (Saaremaal), Hosby eraalgk. (Läänemaal), Laura Eesti algk. (Petersimaal) ja Valga rahvabar. seitst keskk. õhtukursuste kohta teated puuduvad. Matsalu algk. (Läänemaal) jäi läbi töötamata (algas tegevust 9. jaan. 1931 a.).

6. Joogivesi alg- ja keskkooles 1930/31 6/a. — Eau potable dans les écoles primaires et secondaires en 1930/31.

Koolide üldarv — Nombre total des écoles	Õpilaste üldarv 31.XII 30 — Nombre total des élèves 31.XII 30	Joogivesi — Eau potable													Joogivett võetakse — On prend de l'eau							
		Kool saab vett — Eau potable est fournie à l'école par								Vee analüüs ja tarvitamine — Analyse et utilisation de l'eau												
		Veevarust. — Conduite d'eau municipale	Puurkaevust — Puits artésien	Pumbast — Pompe	Lahikraevust — Puits ouvert	Allikast — Source	Jões — Rivière	Märkinata — Non spécifié	Vett on uuritud — Eau analysée	Ei ole uuritud — Non analysée	Märkinata — Non spécifié	Vett tarvitatakse — Utilisation de l'eau		Eri tüübiga otse anumast. A l'aide d'un réservoir spec.	Veevarj. kraanist — Veevarj. kraanist	Sellest kaitstud võrega	Eri anuma kraanist — De bache d'eau à un réservoir	Sellest kaitstud võrega	Dortanundi purskkaevust — Cascade de Dortanund	Märkinata — Non spécifié		
												Tuurett — Crue	Keelevit — Boeillie								Märkinata — Non spécifié	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
Algkoolid — Écoles primaires.																						
Linnad — Villes	133	26 071	69	18	33	13			14	59		107	25	1	13	22	1	83	1	13	2	
Tallinn	40	9 885	40	1	1				40			27	12	1	13	1		25	1	13	2	
Haapsalu	4	454	1						1	3		4	3					1				
Kuressaare	4	457								4		4	1		3			1				
Narva	11	2 288	10			1			6	5		5	6			1		10				
Nõmme	5	1 096			3					5		4	1					3				
Paide	12	312							1	1		2	2		7			1				
Paldiski	1	164				1				1		1	1					1				
Petseri	12	399			1	1						2	2					2				
Pärnu	11	1 758	12	8	1				3	8		11						10		1		
Põltsamaa	2	205		2						2		2	2					2				
Rakvere	2	866	3	1	3	1			3	5		8			2			5		1		
Tapa	1	355		1					1	1		1	1					1				
Tartu	21	4 510	4	4	13				9	12		17	4		1	1		11	1	6	2	
Tõrva	1	301			1	1				2		2	2					2				
Türi	1	282	1						1	1		1	1		1							
Valga	9	1 135		1	4	4			1	8		8	1					5				
Viljandi	6	973	0						6			3				4		1		1		
Võru	3	511			3					3		3						3				
Maad — Arrond.	1 (125)	79 293	16	95	285	644	26	36	33	139	972	14	1 062	59	4	438	8	1	638	6	3	39
Viru	187	11 371	6	16	18	123	7	9	8	13	173	1	167	20		59	1	124	1	1	1	
Järva	72	4 818		12	20	38	1		1	5	66	1	67	5		17		54			1	
Harju	118	9 060	3	28	11	73	1	2		16	101	1	114	3	1	54	4	60				
Lääne	101 ¹⁾	6 093	2	17	12	69	1			13	84	4	94	7		35		64			2	
Saare	74 ¹⁾	5 718		3	11	57	1	1	1	5	67	2	71	3		34		36			4	
Pärnu	97	6 827	1	13	19	60		2	2	14	82	1	93	4		46		49			2	
Viljandi	75	4 880	2	3	42	28				18	56	1	71	4		30	2	37			6	
Tartu	178	12 689	1		103	65	2	6 ²⁾	1	27	150	1	168	8		40	1	130	5	1	6	
Valga	30	2 272			17	12			1	6	24		29	1		12		17			1	
Võru	104	7 830		2	30	54	6	5 ³⁾	7	20	83	1	101	3		53		23			7	
Petseri	89	7 135	1	1	2	65	7	11 ⁴⁾	2	2	86	1	87	1	1	58		23			8	
Kokku — Total	1 258⁵⁾	105 364	85	113	318	637	26	36	33	213	1 031	14	1 169	84	5	451	30	721	7	15	41	
Keskkoolid — Écoles secondaires.																						
Linnad — Villes	71¹⁾	14 319	47	4	15	4	1			42	28	1	52	18	1	9	16	2	32	12	2	
Tallinn	22	5 318	22							22			13	8	1			11		3		
Haapsalu	2	410				1					3		3			1		1		1		
Kuressaare	2	249			1	1					2		1	1				1				
Narva	5	612		5						3			2	3				3				
Nõmme	1	101		1									1							1		
Paide	2	287									2		2									
Paldiski	1	110			1						1		1					1				
Petseri	1	297		1							1		1									
Pärnu	3	608								3			3					1		2		
Põltsamaa	1	163			1						1		1					1				
Rakvere	6	801				1	1			2	4		6			3	1	2				
Tapa	1	176									1		1					1				
Tartu	12	3 070	4	3	5					5	7		8	4		2	2	3 ¹⁾		3	2	
Tõrva	1	172			1						1		1					1				
Türi	1	127								1			1					1				
Valga	3 ¹⁾	533			1	1				1	2		2	1				3				
Viljandi	4	925								4			3	1			3	1		1		
Võru	2	376			2					1	1		2					2				
Maad — Arrond.	5	570	1	1	3					1	4		4	1		1	1	3				
Viru	2	209			1						2		1	1				2				
Pärnu	1	119								1			1					1				
Tartu	1	148				1				1			1					1				
Võru	1	94								1			1			1						
Kokku — Total	76²⁾	14 899	48	5	18	4	1			43	32	1	56	19	1	10	17	2	35	12	2	

¹⁾ Rühmu algk. (Sanremaal), Hosby erualgk. (Läänemaal), Laura Eesti algk. (Põltsamaal) ja Valga rahvabar. seltsi keskk. õhtukursuste kohta teated puuduvad. Matsalu algk. (Läänemaal) jäi läbi töötamata (algas tegevust 9. jaan. 1931 a.).
²⁾ 5 kooli tarvitab järve vett. ³⁾ 4 kooli tarvitab järve vett. ⁴⁾ 2 kooli tarvitab järve vett. ⁵⁾ Üks kooli saab vett pumbast.

8. Arsti elukohta kaugus koolist (algkoolid maal) 1930/31 õ/a.

Éloignement de l'école au domicile de son médecin.

Arsti elukohta kaugus koolist — Éloignement de l'école au domicile de son médecin

	Koolide üldarv Nombre total des écoles		Kuni 1 km Jusqu'à 1 km		1—1,9 km		2—2,9 km		3—4,9 km		5—7,9 km		8—11,9 km		12—15,9 km		16—19,9 km		20 ja üle 20 km et plus		Märkimata Non spécifiés	
	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv	Koolide arv	Õpilaste arv
Algkoolid maal — Écoles primaires à la campagne.																						
Vien	187	11371	14	1442	11	1125	6	604	12	448	43	2349	43	2371	37	2079	11	517	6	280	4	150
Järva	72	4818	4	497	5	528	3	256	7	426	24	1342	14	827	8	469	3	214	4	220	—	—
Harju	118	9069	5	675	3	403	7	722	4	395	21	1378	33	2353	23	1805	10	647	12	679	—	—
Lääne	191	6693	6	739	2	165	7	506	5	324	14	1095	24	1389	21	1215	9	548	13	712	—	—
Saare	74	5718	12	316	1	157	3	240	2	190	14	951	9	751	21	1404	7	532	14	1075	1	12
Pärnu	97	6827	10	1403	5	435	4	271	7	392	15	908	19	1144	22	1231	7	492	8	545	—	—
Viljandi	75	4880	3	205	3	475	3	164	13	833	13	587	23	1601	14	783	1	38	2	104	—	—
Tartu	178	12689	17	2604	9	664	8	570	16	1060	41	2225	45	2901	27	1819	8	441	7	399	—	—
Valga	30	2272	12	269	—	—	1	90	7	530	4	227	9	491	7	659	—	—	—	—	—	—
Võru	104	7830	5	681	3	283	4	332	11	777	25	1603	35	2428	17	1439	3	162	1	35	—	—
Petseri	89	7135	6	692	3	433	4	261	16	1305	23	1541	29	2290	7	563	1	50	—	—	—	—
Kokku — Total	1125	79293	74	9533	45	4668	50	4022	100	6695	237	14386	283	18636	204	13586	60	3551	67	4058	5	168

R. Sõrmus.

TÖÖBÖRSIDE TEGEVUS 1931 a.

ACTIVITÉ des BOURSES du TRAVAIL en 1931.

Sisu: 1. Töötute arv, lhk. 303. 2. Tööle pakutatud töötute arv, lhk. 304. 3. Töötaolu sesoonne kõikumine ja kriisi nägu tööturul, lhk. 304. 4. Töötöörsidele töötule pakutava töö vastuvõtmäär, lhk. 305. 4. Era vahetaltusekontorite tegevus, lhk. 305.

1. Töötute arv. Ühes raskel kujul avaldunud majanduskriisiga töötaolu oli 1931 a. tunduvalt laialatuslikum ja teravam kui eelmistel aastatel. Selle töttu olid ka omavalitsuse töötöörside, kes on maksva Vene Ajutise valitsuse määruse kohaselt seatud vahetaltuse asutisteks tööturul ja kelle kaudu sünnib töötule avalikkude tööde korraldamine, 1931 a. koormatud tööga tunduvalt rohkem kui eelmisel aastal. Nii registreerisid töötöörside 1931 a. jooksul üldse 29,7 tuh. töötöörside eelmise aasta 22,9 tuh. vastu. 1931 a. registreeritud töötute arv on ligidalt võrdne 1925 a. registreeritud töötute arvule, mil töökriis oli samuti terav. Vahepealsete aastatega võrreldes (1926-28 a.) 1931 a. arv on ümmarguselt 30% ja võrreldes 1929 a. ligi 20% võrra kõrgem.

Ajutiselt töölt tagasitöörside — töötöörside poolt muretsetud töökohal alla 6 päeva töölolnuid — registreeriti samal ajal 6,3 tuh. eelmise aasta 2,9 tuh.

vastu. Seda põhjustas peamiselt mitme vahetusega tööde korraldamine avalikkudel töötöörsidele. Et krediitid avalikkudeks töötöörsidele olid piiratud, töötöörside aga oli vaja rahuldada tööga suuremal arvul, siis saadeti töötöörside juba 1931/32 a. talve algul vahetusega töötöörsidele. Selle juures tuli ette mõnel töötöörsidele töötöörsidele alla 6 päeva, millele järgnes jälle töötöörsidele.

Ülaltoodud arvude kohta peab selgituseks märkima, et need ei näita töötaolu üldist ulatust — vähemalt töötöörside tegevuse piirkonnas, linnades — sest osa töötöörside, võib-olla enamus, on registreerinud end töötöörsidele aasta jooksul mitu korda. Teisest küljest, osa töötöörsidele töötöörsidele end üldse ei registreeri. Töötaolu ulatust ei näita töötöörsidele andmed ka läbilõikeliselt teatud momendi kohta. Küll annavad need andmed aluse ligikaudseks orienteerumiseks, kui tahame selgitada töötaolu liikumist — tõusu, mõõna.

Tööhõrside tegevus 1931 a. — *Activité des bourses du Travail en 1931.*

1.	Tööjõu pak-kumite (auesti registreeritud täoetsijate arv) <i>Chômeurs enregistrés</i>		Ajutiselt tagastatud <i>Nombre de rentrés après l'exécution des travaux temporaires</i>		Tööjõu nõud-misel — <i>Offres du travail</i>		Täoetsijate arv nõudmisel ar. <i>Nombre d'offres retirées</i>		Tööle san-detute arv <i>Nombre de désignations</i>		Tööle jää-mute arv <i>Nombre d'occupés actuellement</i>		Töötute arv järgneva kuu 1-ks <i>Nombre de chômeurs au 1 du mois suivant</i>		Vabakohtade arv järgneva kuu 1-ks <i>Nombre de places vacantes au 1 du mois suivant</i>	
	M.-H.	N.-F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
1931																
Jaanuar	1 425	1 021	404	386	1 795	990	540	33	1 591	1 006	1 501	968	2 602	2 644	197	7
Vebruar	940	651	340	211	1 063	840	87	24	1 097	831	991	802	2 049	2 023	182	30
Märts	1 701	1 050	365	280	2 384	1 202	212	22	2 266	1 208	2 194	1 191	1 227	1 538	156	18
Aprill	1 298	964	544	400	1 807	1 122	212	146	1 415	1 135	1 234	975	1 215	1 200	15	42
Mai	875	980	298	309	918	925	92	108	806	920	810	825	547	821	31	34
Juuni	534	570	159	129	610	530	139	71	482	461	406	436	434	497	96	60
Juuli	376	315	122	91	377	394	143	91	277	359	271	331	385	249	59	32
August	379	337	68	116	265	314	09	69	235	275	211	250	524	409	14	18
September	1 182	979	126	143	430	500	70	92	408	445	360	370	1 155	941	14	56
Oktoober	2 038	2 116	1 52	206	669	333	41	60	355	353	319	319	2 759	2 666	323	10
Novembar	3 415	2 440	285	190	2 110	1 411	117	57	2 129	1 451	1 933	1 392	3 090	3 563	383	64
Detsember	2 592	1 508	686	391	1 881	931	282	26	2 223	1 115	1 908	962	4 915	4 140	40	3
Kokku — Tot.	16 755	12 991	3 459	2 852	13 809	9 510	2 043	799	13 384	9 568	12 138	8 740	21 802	20 699	1 510	374
	29 746		6 311		23 319		2 842		23 952		20 878		3 542 ¹⁾		157 ¹⁾	
1930	22 938		2 901		16 817		2 061		15 521		14 390		3 089 ¹⁾		216 ¹⁾	
1929	24 763		3 082		17 990		3 098		16 312		14 840		3 172 ¹⁾		258 ¹⁾	
1928	21 703		3 325		14 311		2 840		13 088		11 321		2 522 ¹⁾		142 ¹⁾	
1927	23 618		2 474		16 062		3 027		15 191		13 391		2 980 ¹⁾		138 ¹⁾	
1926	21 249		2 085		16 266		3 914		13 539		12 031		2 146 ¹⁾		314 ¹⁾	
1925	31 180		2 007		21 877		3 519		20 358		18 372		3 406 ¹⁾		301 ¹⁾	

2. Tööle paigutatud töötute arv.

Nombre de placements.

Ühes erakordse töötaolu tõusuga, mil puhul korraldati peamiselt riiklikul toetusel töötutele abiandmiseks avalikke töid võrdlemisi laias ulatuses, tööhõrside kaudu töölepaigutatud töötute arv tõusis 1931 a. tunduvalt kõigi eelmiste aastatega võrreldes. Nii saadeti tööhõrside poolt aasta jooksul tööle ligi 23 tuh. töötut, kellest tööle jäi 20,9 tuh. ehk 91%. Eelmise aastaga võrreldes on tööhõrside kaudu töölepaigutatute arv tõusnud 6,5 tuh. võrra (20,9 tuh. pro 14,4 tuh. ehk 145:100). Nii on 1931 a. tööle paigutatud suhteliselt rohkem (+45%), kui tõusis registreeritud töötute arv (30%), mida tuleb panna laiaulatusliku avalikkude tööde organiseerimise arvele.

3. Töötaolu sesoonne kõikumine ja kriisi mõju tööturul.

Fluctuations saisonnières et l'influence de la dépression.

Töötaolu kammab meil tavalaval kujul sesoonset iseloomu, tõusuga talve- ja mõõnaga suvekuudel. Ka 1931 a. suvekuudel töötute arv oli üsna

madal: nii, maist augustini töötute arv kõikus ümmarguselt 600—1400 vahel. Aga juba oktoobri lõpuks tõusis see üle 5 tuh., novembris üle 7,5 tuh. ja detsembri lõpuks 9 tuh. Nii suur ei ole tööhõrside töötute arv veel kunagi olnud, alates 1922 a., mis ajast andmeid on kogutud.

Töötute tõus talvekuudeks on tavaline nähtus. Kuid, kui jälgida töötute arvu kogu 1931 a. jooksul, võrrelda seisuga aasta algul ja lõpul; lõpuks, võrrelda töötute arvu 1931 a. ja eelmiste aastate suvekuudel,

Tööhõrside auesti registreeritud töötute arv juunist septembrini 1925—1931 a. *Nombre de chercheurs du travail réenregistrés dans les bourses du travail au cours de juin — septembre 1925—31.*

2.	1931		1930		1929		1928		1927		1926		1925	
	M. H.	N. F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Juuni	534	570	353	362	301	384	343	363	492	545	498	412	1 045	682
Juuli	376	315	284	350	319	188	201	285	357	245	453	352	465	288
August	379	337	392	585	279	299	241	264	320	414	371	406	468	339
1. Septembar	1 182	979	677	649	340	423	295	396	498	520	420	427	570	329
Kokku — Total	2 471	2 201	1 706	1 926	1 329	1 394	1 170	1 308	1 667	1 724	1 742	1 600	2 554	1 638
	4 672		3 632		2 623		2 478		3 391		3 342		4 192	
Keskmiselt kuus — <i>Moyen par mois</i>	618	550	427	482	332	324	293	327	417	431	436	400	639	410
	1 168		909		656		620		848		836		1 040	

siis on selge, et töötute arvuline tõus, millist määrgata võib juba suvekuudel, ja erakordne tõus aasta lõpuks on ilmselt tingitud sügavast majanduslikust depressioonist. Igatahes, aasta algul oli tegemist peamiselt tavalise sesoonse töötaoluga. Seda asjaolu kinnitavad

ka tööstusliku tegevusemäära indeksid, mis näitavad, et vähemalt tööstuses palgaliste arv ei olnud aasta algul alla tavalise taseme. Vastuoksa, 1927 a. jaanuariga võrreldes tööstusetöölisi oli ettevõtetes 1. I. 1931 a. tööle 2% võrra rohkem. Aasta lõpuks aga langes indeks

¹⁾ Keskmiselt kuus

juba 93 peale (I. I. 1927 a. baasil). Seda olukorda vastupidisest küljest näitavad ka tööborside andmed, kuigi vaadeldava komponendi erinevusest olevalt erineva intensiivsusega.

**4. Tööstöörtsides töö-
tuile pakutava töö
vastuvõtumäär.**

% des désignations.

Tööstöörtside vahetalitusel töö-
tuile pakutava töö vastuvõtu-
määr on üldiselt kõrge. 1931 a.
jooksul pakutud töökohtadest

leidis vastuvõtmist meeste poolt 90,8% ja naiste poolt 92% määral. Naistöötuile pakutavate töökohtade vastuvõtumäär näitab aasta-anstalt järjekindlat kasvu. 1927 a. võrreldes on see kasvanud 80,5% pealt 92% peale. Seda põhjustab nähtavasti peamiselt kaks asjaolu. Esiteks, annab selleks põhjust kahtlemata viimaste aastate töötaolu kasv, kusjuures töövalimise võimalus loomulikult väheneb. Sellises olukorras tuleb leppida tööga olgu mistahes tingimustel. Teiseks põhjuseks võib olla siin tööstöörtside personali kasvav töövõlumus vahetalituse alal.

**Pakutava töö vastuvõtumäär tööstöörtsides (tööle jäänute % tööleasaad-
tuist) 1929—31 a.**
% des personnes ayant obtenu l'engagement au nombre des désignations
de 1929—31.

3.	Mehed — Hommes			Naised — Femmes		
	1931	1930	1929	1931	1930	1929
	Jaauuar	94,3	93,9	94,1	96,2	75,9
Veebruar	90,3	95,4	92,0	96,5	94,7	98,1
Märts	96,8	94,0	96,6	98,0	94,9	86,9
Aprill	87,2	91,0	93,3	85,9	90,1	89,0
Mai	90,4	91,3	93,3	88,7	93,1	79,1
Juuni	84,2	98,9	93,2	94,6	94,3	84,8
Juuli	97,8	98,1	97,4	92,2	91,2	90,0
August	80,8	95,0	99,5	94,2	93,8	67,0
September	88,2	97,4	92,8	83,1	82,2	76,3
Oktoober	89,9	90,4	91,0	90,4	85,2	74,8
Novembar	90,8	76,4	91,2	89,7	70,8	83,6
Detsember	85,8	93,4	96,3	86,3	...	97,9
Keskmselt kuus — Moyenne par mois	90,8	93,1	94,1	92,0	91,4	87,7

Meestöötute poolt pakutavate töökohtade vastuvõtumäära tendents on vastuolus üldise olukorraga. Ühes töövõimaluste vähenemisega töötaolu tustes oleks loomulik ka meeste poolt, samuti kui naiste poolt, töökohtade vastuvõtt suuremal määral. Tööstöörtside viimase kolme aasta andmed näitavad aga vastupidist. Nimelt, pakutud töökohtadest võeti

vastu 1929 a. 94,1%, 1930 a. 93,1% ja 1931 a. juba 90,8%. Nii jäeti 1931 a. juba ligi 10% pakutud töökohtadest kasutamata. Tallinna tööstöörts seletab seda sellega, et viimastel aastatel on tulnud tööstöörtsile (võib-olla ka teistele tööstöörtsidele) suuremal arvul töö pakkumisi, milliseid töötud ei saanud võtta vastu. Need olid nimelt tööd, kus pidi minema tööle oma tööstöörtsidega (metsa- ja veetühingute kraavitamistööd), tööstöörtsid aga töötuil puudusid, osal puudus tööstöörtsihane riietus jne. Mõned keeldusid võtmast pakutavat tööd vastu põhjusel, et töökoht töötuu kodukohast liiga kaugel.

**5. Era vahetalituse-
kontorite tegevus.**

Activité des agences
d'affaires privées.

Era tööstöörtsvahetalitusekontoreid
töötas 1931 a. 3; asuvad
kõik Tallinnas ja teotsevad
peamiselt majateenijatele ko-
hakuulamise alal. Nende tege-
vus on rajatud puht ärilisele alusele. Era vahetalituse-
kontorite tegevus on sündinud 1931 a. ligidalt eel-
mise aasta piirides. Neis oli aasta keskmiselt regist-
reeritud 17 mees- ja 460 naistööotsijat eelmise aasta
15 mees- ja 493 naistööotsija vastu. Kohakuulamise
alal era vahetalitusekontorite tegevus on võrdlemisi
piiratud. Aasta jooksul on nad tööd muretsemisid
17 mees- ja 1374 naistööotule. Samal ajal registreerisid
nad aga uusi töötöotsijaid 149 meest ja 4178 naist.
Nii töuseb töötötsaanute arv meeste hulgas vaid 11,1%,
naiste hulgas aga 32,0%.

Tegevus on rajatud puht ärilisele alusele. Era vahetalituse-
kontorite tegevus on sündinud 1931 a. ligidalt eel-
mise aasta piirides. Neis oli aasta keskmiselt regist-
reeritud 17 mees- ja 460 naistööotsijat eelmise aasta
15 mees- ja 493 naistööotsija vastu. Kohakuulamise
alal era vahetalitusekontorite tegevus on võrdlemisi
piiratud. Aasta jooksul on nad tööd muretsemisid
17 mees- ja 1374 naistööotule. Samal ajal registreerisid
nad aga uusi töötöotsijaid 149 meest ja 4178 naist.
Nii töuseb töötötsaanute arv meeste hulgas vaid 11,1%,
naiste hulgas aga 32,0%.

Töötötsijate arv kuu lõpuks eravahetalitusekontoreis 1929—31 a.
Nombre de chercheurs au travail à la fin du mois enregistrés dans les
agences d'affaires privées en 1929—31.

4.	1931		1930		1929	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.
	Jaauuar	20	475	18	514	13
Veebruar	16	353	19	485	14	312
Märts	14	435	15	523	18	259
Aprill	17	482	9	540	27	392
Mai	15	524	11	539	17	408
Juuni	22	855	16	462	18	305
Juuli	18	308	18	408	19	284
August	15	447	19	531	16	390
September	13	578	18	570	23	407
Oktoober	13	621	16	544	17	534
Novembar	13	470	14	447	30	544
Detsember	12	352	11	362	21	421
Keskmselt kuu — Moyenne par mois	17	460	15	493	19	392

Töötötsaolu ja tööstöörtside tegevuse kohta enim Keskbüroo väljaandeis ilmunud artiklid.

- Töötötsaolu, R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 114(5), 1931 a. lk. 264—273.
- Töötötsaolu ja tööstöörtside tegevus 1929 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 101 (4), 1930 a., lk. 198—202.
- Töötötsaolu ja tööstöörtside tegevus 1927—28 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 89 (4), 1929 a., lk. 216—219.
- Tööstöörtsid 1922—27 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika 1928 a., lk. 138—140.
- Tööstöörtside tegevus ja töötötsaolu 1924—26 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika 1927 a., lk. 524—528.
- Töötötsaolu Tallinnas 8. aprillil 1926 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika 1927 a., lk. 9—20.
- Töötötsaolu Tartus 16. veebruaril 1927 a., Eesti Statistika 1927 a., lk. 464—466.
- Töötötsaolek Eestis 1922—24 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 39 (6) 1925 a., lk. 15—30 (lisa).
- Hüüdnähtötsid 1927/28 a. talve, R. Sõrmus, Eesti Statistika 1928 a., lk. 600—604.
- Hüüdnähtötsid 1924—26 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika 1927 a., lk. 455—463.

Tab. 1. Sisse- ja väljavedu märtsis 1932 a. —

Rühm, kauba kandus en- dises klas- sifikatsioonis.	Dans les chiffres du tableau les marchandises passées en transit ne sont pas comprises. Trafic de perfectionnement, réexportation et réimportation sont compris.										
	Briti (Gr.-Bre- tagne)	Läti Leto- nie	Poola- Danzig Pologne Danzig	Prants- sus France	Rootsi Suède	Saksa Alle- magne	S.N.V.L. U.R.S.S.	Tsch- hoslo- vakia Tchéco- slovaq.	Ühend- riigid États- Unis	Muud riigid Autres pays	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Besti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>											
	A. Sissevedu tonnides — Importation en tonnes										
5	I. 1. Elusloomad (nr-v—nombre)	—	9	2	—	18	—	—	—	1	
1	II. Toidu- ja maitseained, joogid	224,2	2,4	537,8	30,9	29,2	470,8	1 398,0	2,5	416,7	
1, 4	2. Tera- ja jahvatatud vill	5,5	0,4	14,9	28,8	29,2	5,2	226,8	—	406,4	
2	3. Aia- ja juurvilli	—	—	0,0	0,0	—	2,4	49,5	—	10,2	
4	4. Karjasaadused	—	—	—	0,0	—	0,2	—	—	—	
6	5. Kala, kalasaadused ja vähid	87,9	—	—	—	—	—	—	—	4,5	
4	6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid	130,8	0,0	522,9	2,0	0,0	453,1	182,2	2,5	0,0	
1	7. Loomasööt	—	2,0	—	—	—	10,0	939,6	—	—	
6	III. Toor- ja poolvalmisained	3 827,7	218,4	2 305,7	14,8	1 585,7	58,2	1 436,8	0,1	157,7	
4, 7	8. Loomariigilised (peale rasvade)	—	—	—	0,0	7,7	1,2	—	—	29,4	
8	9. Seemned, taimed ja nende osad	—	51,6	7,0	11,6	—	4,3	2,2	0,0	5,3	
0	10. Metsamaterjal	—	—	—	—	—	4,0	934,7	—	—	
10	11. Paberitoorained	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	12. Tekstiiltoorained	3,0	1,6	0,5	—	—	—	—	—	121,7	
12	13. Ärsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	1,8	—	—	—	0,0	3,8	3,3	—	111,6	
17, 18	14. Mineraalid peale ärside	3 822,5	164,0	2 278,2	—	—	1,6	16,5	0,0	59,6	
19—21	15. Keemiatööstuse toorained:	0,5	1,2	20,1	3,2	1 578,0	3,1	0,1	0,0	13,4	
19	a) sellest õli, rasvad, vaigud, kummi toorelt	0,8	1,2	20,0	3,2	3,0	40,2	479,9	0,1	30,6	
20	b) „ väetisained	—	—	—	—	1 575,1	34,8	465,0	0,1	30,6	
6	IV. Valmisaadused	243,0	62,3	123,4	134,2	32,9	3,3	183,3	30,6	26,5	
8	16. Nahad töötletud ja nahkaup	0,2	0,1	0,1	0,0	0,5	1,0	0,0	0,0	0,1	
9	17. Puittööstusesaadused	0,2	0,7	—	0,0	0,7	3,4	1,8	0,0	0,0	
8	18. Paberitööstusesaadused	0,5	5,9	0,1	0,4	1,7	24,3	0,0	0,0	125,4	
11	19. Tekstiilitööstusesaadused	9,5	10,0	0,4	3,7	0,8	39,0	1,2	2,4	0,0	
12, 16	20. Metallid	178,1	12,1	—	102,5	20,7	100,0	1,9	1,8	—	
14	21. Põllumajandusmasinad ja -riistad	—	—	—	—	0,0	8,7	0,4	—	1,4	
15	22. Jõu- ja töomasinad	5,9	0,3	2,6	0,1	1,3	19,4	—	0,1	1,3	
16	23. Metallkaup	18,5	17,8	39,0	0,8	4,9	89,6	0,0	1,1	0,7	
15	24. Elektrimasinad-aparaadid ja tarbeasjad	0,3	0,0	0,0	0,1	0,2	15,0	0,0	0,1	0,8	
16	25. Instrum., apar. (peale elektripar.) ja laskeriist.	0,3	0,0	0,0	0,0	—	4,2	—	0,1	0,5	
15	26. Transportabiidud	0,4	0,1	—	0,0	—	8,1	—	—	8,2	
17	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad	9,6	0,7	—	0,1	0,0	32,2	0,8	23,5	0,2	
19, 21	28. Keemiatööstusesaadused	19,3	8,6	81,1	26,6	2,2	225,6	177,2	0,9	13,4	
22	29. Muud eraldi nimetatuna kaubad	0,2	0,0	0,0	—	—	3,0	—	0,4	0,0	
12, 16, 22	V. 30. Kallismetallid ja -kivid	0,0	0,0	—	—	0,0	0,0	—	0,0	0,0	
	Kokku (kg	4 294,9	283,1	2 966,9	179,9	1 647,8	1 103,0	3 018,1	33,2	600,9	
	%	27,8	1,8	18,2	1,2	10,7	7,1	19,5	0,2	3,9	
	Veebruar—Février 1932	541,5	122,3	3 238,4	128,2	273,6	1 213,2	2 817,6	31,0	648,0	
	1. I.—31 III. 32.	10 475,2	501,4	9 569,0	456,8	2 845,7	3 617,0	13 115,2	110,0	3 686,9	
	B. Sissevedu kroonides — Importation en kr (couronne d'Estonie, égale 100¹⁰⁰ gramme de l'or pur)										
5	I. 1. Animaalsid elusloomad	—	5 600	1 000	—	2 740	—	—	—	1 000	
1	II. Dendres alimentaires et coloniales, boissons	33 740	259	51 929	13 838	4 500	16 878	108 942	432	51 350	
1	2. Céréales et produits de minoterie	730	39	2 998	4 125	4 406	1 435	22 682	—	45 600	
1, 4	3. Produits des potagers et des vergers	—	—	3	1	—	1 088	5 000	—	5 729	
2	4. Produits de l'élevage du bétail	—	—	—	87	—	124	—	—	—	
3	5. Poissons, leurs produits et écrevisses	18 730	19	48 028	0 025	4	13 037	24 861	432	21	
4	6. Autr. denrées aliment. et coloniales et boissons	14 274	201	—	—	—	1 194	—	—	38 935	
1	7. Bourrage	—	—	—	—	—	4 355	3 433	130	4 583	
6	III. Matières premières et demi fabriquées	54 767	37 896	25 830	4 196	52 031	61 556	54 742	193	96 092	
4, 7	8. Produits animaux (non compr. gras, et huiles)	—	—	—	29	2 734	27 943	—	—	20 819	
8	9. Semences, plantes vivantes et leurs parties	—	33 058	2 507	1 991	—	4 355	3 433	130	4 583	
9	10. Produits forçiers	—	—	—	—	—	1 365	15 264	—	1 210	
10	11. Matières pour papier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	12. Matières textile	4 771	2 846	275	—	—	4 962	1 193	—	86 446	
12	13. Minerais et métaux bruts	1 961	—	—	—	6	941	1 464	—	13	
17, 18	14. Minerais (non compris minerais)	47 735	187	21 547	—	—	1 136	42	11	—	
19—21	15. Matières chimiques	300	955	1 501	2 176	49 891	20 854	33 346	52	5 050	
19	a) dont huiles, graisses, résines et caoutch. brut	151	920	1 460	2 176	1 383	16 990	32 710	50	5 037	
20	b) engrais	—	—	—	—	48 508	769	—	—	16 942	
6	IV. Produits fabriqués	166 690	74 109	41 180	64 548	36 105	848 260	42 801	55 424	41 138	
8	16. Peaux apprêtées et articles en cuir et peau	1 144	637	1 365	841	7 425	27 946	89	461	—	
9	17. Ouvrages en bois	1 049	2 843	—	6	814	5 128	45	10	7	
9	18. Articles en papier et imprimés	2 315	4 987	148	2 043	1 249	35 153	10	78	122	
11	19. Articles textiles	55 000	47 642	2 662	27 386	7 618	207 940	13 624	27 418	47	
12, 13	20. Métaux ouvrés	31 512	1 050	—	10 888	5 691	15 687	595	1 444	—	
14	21. Outillage et machines agricole	—	—	—	—	582	5 150	200	—	670	
15	22. Machines motrices et machines industrielles	31 836	1 164	5 530	1 573	3 187	43 987	—	264	6 045	
13	23. Articles en métaux non spécialement dénommés	7 226	8 611	0 638	1 764	5 879	107 204	14	2 020	3 456	
15	24. Machin. et appareils électriques et leurs parties	2 303	123	300	275	1 551	45 437	3 060	984	1 763	
16	25. Instruments, appareils et armes à feu	2 034	77	2 878	178	—	51 982	—	1 607	4 390	
15	26. Moyens de transport	2 312	85	—	23	—	15 256	—	—	16 156	
17	27. Céramique et autres produits minéraux	4 678	340	—	149	132	19 252	480	15 221	1 106	
10, 21	28. Produits chimiques	22 098	5 883	18 637	19 360	1 077	150 683	24 277	2 248	6 078	
22	29. Autres articles non spécialement dénommés	3 188	61	22	62	—	27 455	—	3 074	98	
12, 13, 22	V. 30. Métaux et pierres précieuses, perles et coraux	72	397	—	—	15	4 570	—	54	—	
	Total (kr	255 269	118 251	119 939	82 582	93 251	934 004	206 485	56 103	188 530	
	%	10,2	4,7	4,3	3,3	3,7	37,3	8,2	2,3	7,5	
	Veebruar—Février 1932	159 260	94 085	120 270	78 469	57 874	760 840	260 247	57 021	244 290	
	1. I.—31 III. 1932.	624 234	201 004	454 502	307 057	245 056	2848 398	886 708	233 778	883 007	

1) Solist: 1 Eesti kauba tagasivedu välismaalt 9 044 kg 102 424 kr. Välismaa kauba ajutine sissevedu täiendavaks ümbertöötamiseks 5 879 kg 35 599 kr.

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega märtsis 1932 a.
Commerce extérieur avec les autres pays en mars 1932.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
168. Argentiina — Argentine	35,9	7 479	17,8	2 430	15. Kreeka — Grèce	3,4	4 429	—	—
182. Austraalia — Australie	57,1	11 212	—	—	141. Kuuba — Cuba	0,1	102	—	—
6. Austria — Autriche	3,2	18 761	—	—	22. Leedu — Lithuanie	0,7	1 758	133,7	55 138
7. Belgia-Luksemb. m. l. — Belgique-Luxembourgeoise, Union économ.	483,4	58 121	*)	*)	34. Lõunastaaivia — Yougoslavie	0,0	242	0,1	138
160. Boliivia — Bolivie	—	—	16,1	1 044	123. Madagaskar — Madagascar	0,0	113	—	—
170. Brasillia — Brésil	0,6	542	348,8	13 530	146. Mehhiko — Mexique	0,3	263	—	—
82. Briti-Egiptuse-Sudaan — Soudan anglo-égyptien	24,0	26 132	—	—	23. Norra — Norvège	0,6	526	11,3	28 130
94-104. Briti-Ida-Aafrika — Afrique d'Est britannique	3,7	4 857	—	—	51. Palestiina — Palestine	—	—	14,0	1 053
63. Briti-Küiproso — Chypre	—	—	4,4	575	175. Peruu — Pérou	16,0	12 649	2,0	500
93. Briti-Lõuna-Aafrika üh. riigid — Union Sud Afrique britannique	—	—	—	—	26. Poola-Danzig — Pologne-Dantzig	*)	*)	44,9	16 791
85-88. Briti-Lääne-Aafrika — Afrique d'Ouest britannique	29,7	7 844	316,4	25 097	182. Porto-Riko — Porto-Rico	0,4	829	—	—
68. Briti-Malaja — Malaisie britannique	1,3	1 242	—	—	27. Portugal — Portugal	2,2	1 242	7,0	3 323
8. Bulgaaria — Bulgarie	3,4	5 950	—	—	129-132. Portugali-Lääne-Aafrika — Afrique d'Ouest portugaises	0,0	348	—	—
173. Ecuador — Equateur	—	—	12,1	2 490	109. Prantsuse-Alžeeria — Algérie française	2,1	219	—	—
76. Egiptus — Egypte	0,0	103	14,2	1 745	80. Prantsuse-Maroko — Maroc française	10,4	1 678	3,0	1 018
69. Filippiinid — Philippines	0,4	315	—	—	122. Prantsuse-Somaali — Somali française	0,2	305	—	—
143. Guatemala — Guatemala	0,1	220	1,2	150	113. Prantsuse-Sudaan — Soudan française	0,1	60	—	—
40. Hiina — Chine	0,4	1 002	66,2	20 232	52. Persia — Perse	0,1	181	—	—
11. Hispaania — Espagne	0,0	459	334,3	30 047	28. Rumeenia — Roumanie	1,0	200	—	—
25. Hollandi — Pays-Bas	126,1	46 104	82,0	10 575	149. Salvador — Salvador	—	—	16,8	2 333
181. Hollandi-Guajaana-Guayana neeri.	1,1	1 039	—	—	13. Soome — Finlande	163,8	47 013	*)	*)
72. Hollandi-India — Indes néerland.	6,7	9 973	11,8	1 057	36. Šveits — Suisse	4,5	42 787	0,3	349
145. Honduras — Honduras	5,7	4 380	3,2	380	54. Šüüria — Syrie	—	—	2,6	338
64. Hongkong — Hong-Kong	—	—	30,9	4 428	9. Taani — Danemark	23,9	23 764	*)	*)
17. Iiri — Irlande, État Libéré.	—	—	3,2	1 006	62. Tšellon — Ceylon	1,7	3 850	—	—
65. India — Inde	161,0	36 699	50,5	6 790	171. Tšihi — Tchili	0,0	20	16,9	2 130
19. Itaalia — Italie	8,9	21 284	—	—	37. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	*)	*)	0,4	441
18. Islandi — Islande	—	—	25,0	1 063	50. Türgi — Turquie	8,0	6 226	16,7	4 726
45. Jaapan — Japon	0,2	2 262	30,5	2 150	16. Ungari — Hongrie	0,6	1 050	—	—
107. Kanaaria saared — Iles Canaries	—	—	8,3	2 500	176. Urugvai — Uruguay	—	—	10,4	1 348
136. Kanada — Canada	119,4	13 170	—	—	177. Venezuela — Venezuela	14,1	0 450	1,3	290
172. Kolumbia — Colombie	3,2	4 540	4,5	600	134. Ühendriigid — États-Unis	*)	*)	1153,7	145 263

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus märtsis 1932 a.
Commerce extérieur des principaux articles en mars 1932.

Järjek. nr. tähtsuse üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. tähtsuse üksikainete nomenklat.	Kr.—couronne d'Estonie, égale 100 grammes de l'or pur (100 marks entiers)	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
II. Toidu- ja maitseained, joogid		3 464,5	364 341				
2. Tera- ja jahvatatud viili		1 007,1	119 533	232. Oliikoogid		—	—
11. Rukis		0,1	14	233. Soojatangud		—	—
Sel.: Läti		0,1	14	236. Muu loomatoid ern.		13,0	806
12. Nisu		770,5	81 087	III. Toor- ja poolvalmisained			
Sel.: Ühendriigid		373,7	40 687	8. Loomariigilained, peale rasvade			
S. N. V. L.		226,8	22 682	237-241. Toored loomanahad ern.		38,2	57 525
13. Oder		0,1	13	Sel.: Venezuela		32,1	24 894
14. Kaer.		0,7	5	India		14,1	9 450
16. Mais		—	—	Briti-Honduras		6,1	4 168
21. Nisujahu		99,3	14 566	243-257. Karusnahad		5,7	4 330
Sel.: Ühendriigid		32,8	4 913	9. Seenned, taimed ja nende osad		1,3	32 138
Rootsi		20,2	4 406	274, 275. Linaseenned		117,1	77 857
26. Manna		4,4	762	285. Ristikehaseenned		8,0	8 329
Sel.: Saksa		2,5	390	305, 306. Tubak lehtedes, kasvudes		20,9	36 659
27. Herkulo ehk kaeratangud		—	—	Sel.: Läti		0,8	9 087
30. Riis		121,9	19 609	Taani		5,9	6 084
Sel.: India		97,1	14 559	Ühendriigid		4,0	3 456
3. Ala- ja juurvill		79,1	16 328	307. Humalad		4,1	2 063
35. Herned		72,0	8 412	11. Paberitoorained			
59. Apelsiinid ja mandariinid		2,0	490	346. Paberimass kuiv		—	—
60. Sidrunid		—	—	347. Paberimass märg		—	—
62. Banaanid		—	—	349. Tselluloos kuiv		—	—
69-75. Puuvill ja marjad kuivatatud		10,4	5 810	349. Tselluloos märg		—	—
5. Kala, kalasaadused ja vähid		93,3	20 349	12. Tekstiilitoorained			
112. Heeringad		87,9	18 730	352. Puuvill toores		245,4	165 744
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid		1 334,3	150 136	Sel.: Ühendriigid		162,1	125 073
167. Kohv toores, ubades		9,4	13 089	357. Kanep		121,7	80 446
172, 175. Kakao ubades ja pulbris		18,1	8 723	Sel.: India		25,6	7 416
176. Tee igasugune		3,3	6 898	S. N. V. L.		6,4	2 035
178, 179. Suhkur peenike ja rafinaad		663,8	80 708	359. Džaut		3,3	1 193
Sel.: Poola-Danzig		415,9	40 023	363. VIII värvimata		47,2	12 104
S. N. V. L.		146,1	21 500	Sel.: Briti		6,2	13 860
204-206. Sool		625,5	13 942	Austraalia		2,1	4 216
207. Kustvõi		—	—	Šveits		1,6	5 105
213-217.		—	—	13. Ärtsid ja metallid töötlemata (metalli mard)			
221-224. Viinad ja veinid		2,8	7 380	376. Malm toores		79,6	7 291
7. Loomasööd		951,5	57 794	397-399. Vabrik, ja ehk. tarvitav savi		70,1	4 370
231. Kivid igasugused (loomatoid)		924,6	55 593			6 281,4	71 231
Sel.: S. N. V. L.		926,6	55 593			2,5	339

*) V. tab. 1.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus märtsis 1932 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en mars 1932 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr.—couronne d'Estonie, égale 100 ¹⁰⁰ / ₁₂₄₈ gramme de l'or pur (100 marks ateriurs)	ton	kr
1		2	3	4		5	6
VÄLJAVEDU — EXPORTATION.							
I. Elusloomad (arv).		2 tk	609	13. Ärsid ja metallid töötlemata (metallimurd)		1,4	503
1 Hobused (arv)		2 tk.	609	380 Vanaraua		—	—
2 Veised (väljaarvatud vasikad (arv))		—	—	385, 386 Sel.: Soome.		—	—
5 Sead, põrsad (arv)		—	—	Vanavask		—	—
		—	—	Sel.: Saksa		—	—
II. Toidu- ja maitseained, joogid		2 377,4	1 098 209	14. Mineraalid peale ärside		3 021,7	54 649
3. Aia- ja juurvilja		644,4	35 162	400, 407 Kips		151,4	3 750
38 Kartul toores		629,9	29 689	408 Lubi kustutamata		—	—
47 Sigur, värsked ja kuivat.		7,0	1 000	417 Kalksiitkivi (Eesti marmor)		—	—
57 Üunad		—	—			—	—
4. Karjasaadused		803,9	917 139	15. Keemiatööstuse toorained		27,7	37 639
76 Peekon.		322,1	158 537	a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi toorelt		12,1	3 436
Sel.: Briti		322,1	158 537	487 Eesti Bensin		10,8	3 198
77 Sealihä värsked ja soolatud		1,0	543	497 Põlevkiviõli		0,5	2,5
78 Sealihä suitsed. (singid küljed)		0,4	329	c) Keemiatööstusained punkt a ² ja b ² nimetatuna		15,6	34 203
79 Loomallihä		2,3	955	505-a Kunstaarv töötlemata		15,6	34 203
Sel.: S.N.V.L.		1,1	435			—	—
Poola-Danzig		0,4	152			—	—
81 Lambalihä		14,2	8 488	IV. Valmisraudused.		1 421,7	580 485
Sel.: Rootsi		13,8	8 284	16. Nahad töötletud ja nahkkaup		0,1	1 026
95 Kohupiim		—	—	566, 567 Suured parknahad		0,0	30
96 Või		458,0	747 083	17. Puutööstusesaadused		258,6	48 916
Sel.: Saksa		450,4	733 436	593 Vineer		215,8	32 213
Prantsuse		6,0	0 450	Sel.: Briti		207,0	29 850
99 Munad		1 730 tk.	128	Hollandi		—	—
5. Kalad, kalasaadused ja vilkid		31,6	16 755	594 Vineerist tootl põhjad		41,7	15 890
100—105 Värsked kalad		27,4	13 901	Sel.: Saksa		25,2	10 290
116—120 Kalakonservid		4,0	2 764	Briti		14,1	4 800
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid		693,1	110 843	Belgia		—	—
127 Kartulijahu		34,0	6 120	609, 610 Mööbel		0,7	350
187 Sokolaad		14,2	13 580	18. Pabertööstusesaadused		531,0	94 029
210 Teraletb, pain normaali		0,6	208	634 Pakkimispaber		119,0	27 675
		—	—	635 Rotatsioonipaber		350,0	50 218
		—	—	636, 637 Kirjutuse- ja trükipaber		55,4	12 992
III. Toor- ja poolvalmisained		8 609,6	778 637	19. Tekstiilitööstusesaadused¹⁾		297,1	336 412
8. Loomariigilained, peale rasvade		56,0	55 233	607-670 Puuvillaniit ja -lõng ¹⁾		27,6	66 724
237—241 Loomanahad kuivalt soolatud		0,1	188	Sel.: Saksa		17,0	47 412
Sel.: Saksa		0,1	188	Poola-Danzig		0,5	14 222
237—241 Loomanahad märjalt soolatud		48,3	34 582	671-676 Puuvillariite ²⁾		37,0	109 487
Sel.: Ühendriigid		36,4	26 348	Sel.: Rootsi		13,0	37 591
243—257 Karusnahad		1,0	12 668	Norra		11,1	28 040
260 Jõhvid		0,5	1 033	Taani		10,0	21 057
270 Soolad		4,9	5 724	Pakkimis- ja kotirille dzuudist		210,3	122 255
9. Seemned, taimed ja nende osad		5,2	921	Sel.: Taani		193,5	112 400
274, 275 Linaseemned		5,1	831	Saksa		16,8	9 736
10. Metsamaterjal		872,1	51 504	702, 703 Villase riie		—	—
310-319, 325 Palgid, prussid, pakud, latid		223,5 tln.	4 830	Sel.: Läti		—	—
321 Lihpid		—	—	Soome		—	—
322 Propsid		—	—	22. Jõu- ja töömehhanad		17,8	34 105
320, 320-329 Raud- ja määnilaad ja -plangud		1 261,5 tln.	44 572	850 Külmetusmaja sisseaad		13,7	20 500
Sel.: Briti		705,5	19 975	24. Elektrimasinad- aparaadid ja turbeasjad		4,4	13 649
Lõuna-Aafrika ühendr.		556,0	24 597	927 Bl. patareid, elementid		0,1	50
338 Krohvimispeerud		56,1	1 927	942 Telefoni apar. ja n. osad		0,8	7 765
11. Pabertööstusained		3 991,3	283 985	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		262,0	12 828
349 Tselluloos		3 077,8	265 885	1016 Tsemment		245,7	8 098
Sel.: Ühendriigid		1 101,3	105 385	Sel.: Läti		245,7	8 098
Prantsuse		797,4	74 076	1066 Tahvelklaas Hiivimata		16,3	4 730
Hispaania		334,3	30 047	28. Keemiatööstusesaadused		44,8	15 415
12. Tekstiilitööstusained		634,1	294 203	1102 Kaseiin		—	—
354 Lina		574,6	270 703	1318 Tuletikud		42,4	13 731
Sel.: Briti		288,9	137 230	29. Muud ern. kaubad		0,5	4 619
Läti		194,3	94 203	1302 Kunstaarvkaunad		0,5	4 442
355 Takud		49,2	16 187			—	—

Tollametite läbikäik veebruaris 1932 a.—Activité des bureaux douaniers en février 1932.

4.		Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haapsalu	Kuresaare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ton	Sissevedu—Importation	8 984	700	8	236	—	—	—	2	—	9 930
	Väljavedu—Exportation	12 956	725	23	15	—	—	—	33	—	13 752
Üldläbikäik	— Total de l'importation et de l'export.	21 940	1 425	31	251	—	—	—	35	—	23 682
	Sissevedu—Importation	2 241	59	31	25	—	—	—	2	—	2 358
1 000 kr	Väljavedu—Exportation	2 820	242	37	0,1	—	—	—	1	—	3 100
	— Total de l'importation et de l'export.	5 061	301	68	25	—	—	—	3	—	5 458

¹⁾ Sellest ümber töötatud välismaa kauba tagasivedu 1 570 kg — 17 570 kr väärtuses.

Täkitaamatõ ühispankade arveid 1. jaanuaril 1932 a. (tab. kr.) — Bilanz des princip. banques cooper. I. 1932 (ca. 1000 kr.)

Main balance sheet table with columns for various asset and liability categories (Aktiva - Passiiv) and a percentage column (%).

Summary table for 1. XII 1931 with columns for 'Ühispankade kokku' and 'Võetud laenu- ja hoiuühis'.

1. Kassa
2. Comptes courants
3. Total p. 1 et 2
4. Effets en portefeuille
5. Trésors
6. Débiteurs de garanties
7. Correspondants
8. Effets protestés
9. Staccatures
10. Immeubles
11. Mobiliers
12, 13. Frais courants, intérêts et commis. payés
14. Actifs transitoires
15. Actifs divers
16. Dépôts
17. Réserves
18. Dépôts terminables
19. Comptes courants
20. Autres dépôts
21. Réseaux
22. Dépôts payables à l'intérieur du pays
23. Crédoiteurs
24. Total p. 3, 4
25. Correspondants
26. Acceptations
27. % restant à payer
28. Dividendes restant à payer
29. Créditeurs de garanties
30. Succursales
31. Intérêts et commissions reçus
32. Transitoires
33. Passifs divers
34. Capital d'amortissement
35. Responsabilité supplément. d. memb. Total

Tab. 14. Vabariigi piiridest ülesõitnute arv märtsis ja aprillis 1932 a.

Nombre de personnes ayant passés les confins de la République en mars et avril 1932.

	Märts—Mars		Aprill—Avril		Reisikaartidega:—Cart. de voyage				
	Sisse- õitn. Entrées	Välja- õitn. Sorties	Sisse- õitn. Entrées	Välja- õitn. Sorties	Besti	Soome	Sise- passidega — Passeports ordin.	Besti — Estoniens	Läti — Létons
Välispasididega Passeports pour l'étranger					72	60	76	106	
Reisikaartidega — Cart. de voyage					33	33	57	48	
Sise-passididega — Passeports ordin.					8 412	8 263	8 954	8 849	
Besti — Estoniens					5 398	5 462	4 910	4 793	
Läti — Lettons									
Riikikõnõtsuse järgi — D'après la sujétion									
Välispasididega Passeports pour l'étranger					401	253	499	336	
Tallinn					604	576	598	649	
Valga					132	298	123	330	
Narva					14	9	10	0	
Mõisaküla							6	13	
Haapsalu							3	17	
Paldiski									
Koikküla								1	
Mõniste									
Piirivalvepunktid — D'après les cordons de la garde-frontière.					49	46	50	47	
Kokku — Total					1 200	1 182	1 290	1 401	
Reisikaartidega — Cart. de voyage					101	96	101	119	
Tallinn					4		32	35	
Teised punktid					105	93	133	154	
Kokku — Total					105	93	133	154	
Sise-passididega — Passeports ordin.					730	775	814	748	
Valga					188	195	128	120	
Mõisaküla					79	88	62	76	
Koikküla					43	33	39	33	
Mõniste					12 770	12 624	12 821	12 656	
Piirivalvepunktid					13 810	13 715	13 864	13 642	
Kokku — Total					15 115	14 990	15 387	15 197	
Üldse — Gr. total									
1/I — 30/IV. 1932 a.							56 388	55 733	
Vastav kuu 1931 a.					15 758	15 253	18 417	18 596	

Tab. 15. Linnade rahvastik aprillis 1932 a.
Mouvement de la population dans les villes en avril 1932.

	Siseregistreeritud Enregistrés						Väljeregistreeritud—Rayés des listes						Registreeritud olukätkude arv 1. aprillis 1932 a. Nombre de la population au 1/IV 1932								
	Sündinud Nais-sances		Sisse- õitnuid Arrivés		Teise korter- eri sisse- kolijaid Change- ment du logement		Surnuid Décés		Välja- õitnuid Départs		Teadma- ta kuhu Inconnu		Korteri- sisse- kolijaid Change- ment du logement		Registreeritud olukätkude arv 1. märtsis 1932 a. Nombre de la population au 1/V 1932						
	Kokku	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Kokku	M.	N.			
Tallinn	134 431	50 293	75 138	51	59	973	815	2 216	2 818	82	52	898	832	752	871	1 702	2 113	134 061	59 090	74 962	
Haapsalu	4 574	1 924	2 650	1	2	40	50	40	53	5	4	35	44	40	53			4 585	1 925	2 660	
Kuressaare	4 310	1 933	2 377	1	3	50	45	35	53	5	2	100	58			35	53	4 244	1 879	2 365	
Narva	25 046	1 0855	14 191	7	10	111	122	225	351	12	15	123	134	37	43	215	313	24 980	10 811	14 169	
Nõmme	13 519	6 016	7 503	0	4	248	316	88	122	4	7	85	105	26	40	64	85	13 887	6 179	7 708	
Paide	3 424	1 511	1 913	7	3	25	25	29	36	1	2	41	37			29	36	3 403	1 501	1 902	
Paldiski	1 077	532	545				8	9	11			17	9			9	11	1 065	522	543	
Petseri	4 458	2 131	2 327		2	32	29	31	34	3	1	26	27			31	34	4 464	2 134	2 330	
Pärnu	20 700	9 570	11 139	66	92	233	221	408	624	14	29	251	232	10	18	468	624	20 767	9 594	11 173	
Põltsamaa	3 406	1 588	1 818	2		45	25	22	30	2		27	28		3	22	30	3 416	1 604	1 812	
Rakvere	12 453	5 190	7 263	10	1	36	78	142	176	11	11	74	65			125	100	12 500	5 218	7 282	
Tapa	4 360	2 116	2 244	2	5	26	42	54	44	3	1	40	39	4	12	33	44	4 337	2 098	2 239	
Tartu	72 254	31 084	41 170	27	26	485	440	702	916	36	34	280	273	136	180	740	1 003	72 168	31 106	41 062	
Tõrva	2 530	1 080	1 450	4		27	24	40	43	3	4	20	26			40	51	2 535	1 097	1 438	
Türi	3 263	1 464	1 799	2	1	22	23	41	40	1	1	36	40			41	40	3 233	1 451	1 782	
Valga	11 790	5 230	6 561	10	14	69	70	147	164	7	8	135	132	2	1	145	180	11 654	5 176	6 478	
Viljandi	12 845	5 917	6 928			84	88	125	158	9	8	156	157			125	158	12 682	5 836	6 846	
Võru	4 970	2 377	2 593		2	31	32	56	64	2	7	43	25	6	5	43	48	4 976	2 370	2 606	
Kokku — Total	339 428	149 829	189 599	196	226	2 594	2 454	4 450	5 737	200	187	2 387	2 262	1 015	1 226	3 867	4 983	338 957	149 600	189 357	
				422		5 048		10 187		387		4 650		2 241		8 850					
Keskmine 1/I—30/IV 1932 a.	338 733	140 540	189 243	135	150	2 481	2 374	4 550	5 554	175	181	1 083	1 013	928	1 046	3 853	4 761	339 193	140 773	189 420	
Märts 1932	330 473	149 065	189 508	135	141	1 977	1 964	4 273	5 295	176	208	1 945	1 752	921	1 008	3 479	4 341	339 428	149 839	189 590	
Aprill 1931 a.	336 082	147 750	188 323	109	100	2 742	2 633	3 343	4 193	185	195	2 468	2 342	776	877	2 870	3 676	335 813	147 654	188 159	

Tab. 30. Tööstuseitevõtted ja tööloju 1-ks aprilliks 1932 a.
Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1 avril 1932.

Ettevõtte arv Nombre d'entreprises	Tööstajate üldarv Nombre général des travailleurs		Keskis töölisi — Dont ouvriers		Tööloju ja teenijate alaarv (alla 18 a.) Mineurs parvilles ouvriers et servies	Kokku — Total
	Tööstajaid 1. aprillil 1932 — Au 1 avril 1932	Tööstajate arv 1. aprillil 1932	Indeks — N. indeks (1. III. 1932 = 100)	Teenijate arv 1932		
I. Muud ja kaevandused	11	2 156	129	1 931	91,7	10
II. Mineraalide ümber töötamine	12	13 972	175	10 019	104,9	16
III. Metallitööstus	38	3 344	65	3 351	100,0	53
IV. Keemiatööstus	16	914	59	881	95,5	2
V. Nahatööstus	5	227	2	235	102,1	5
VI. Tekstiilitööstus	23	7 065	122	7 074	100,2	83
VII. Puitööstus	40	2 286	153	2 489	109,6	7
VIII. Paberi- ja pabertööstus	12	2 050	183	1 864	98,2	16
IX. Põllamahtööstus	21	1 154	55	1 138	98,4	12
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	39	2 278	75	2 241	98,4	17
XI. Kehakate- ja puutüüpide tööstus	17	1 470	116	1 465	100,3	32
XII. Elektrotööstus	9	7 408	68	488	98,4	17
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	7	673	7	672	99,8	30
XIV. Puhastustööstus	2	57	1	58	101,8	1
Kokku suurtööstus — Total	244	251 714	1 175 506	225 276	99,3	284
Sellest — Dont: ettevõtted 50 ja üle tööajaga — les entre- prises ayant plus de 50 travailleurs	104	105 220 013	658 215 640	473 97	97,8	207
ettevõtted 20—49 tööajaga — les entreprises ayant 20—49 travailleurs	140	8 701	217 3 968	267 107,2	108,0	77
1932 a. märtsi arvud — Chiffres de mars 1932	235	244 25 309	844 25 714	21 887	101,8	319
Kokku suurtööstus — Total						
I. Industries extractives	1	5	4	1	20,0	15
II. Industrie minière	15	137	4	141	102,9	30
III. " des métaux	51	472	27	454	95,8	30
IV. " chimique	21	192	13	198	103,1	3
V. " des cuirs et peaux	19	194	1	194	100,0	3
VI. " textile	39	451	9	453	100,4	7
VII. " du bois	68	580	46	593	111,9	4
VIII. " du papier	7	78	1	78	100,0	4
IX. " poligraphique	41	309	11	402	97,7	35
X. " de l'alimentation et des boissons etc.	179	1 331	151	1 230	92,8	20
XI. Confection de vêtements et fab. des macreie	40	428	64	372	86,9	13
XII. Constructions	4	36	1	38	105,6	3
XIII. Usines électriques, à gaz d'éclairage et distri- bution d'eau	6	51	1	50	98,0	1
XIV. Industrie du nettoyage	8	81	1	82	101,2	1
Kokku kesktööstus — Grand total	490	4 385	332	4 285	97,7	140
1932 a. märtsi arvud — Chiffres de mars 1932	734	30 099	1 507 29 733	306 99,6	99,1	424
Kokku kesktööstus — Total						
Üldse suur- ja kesktööstus — Grand total	510	4 470	3 414	3 883	98,1	146
Kokku kesktööstus — Total (entreprises moyennes)	751	734 29 779	1 185 30 090	320 (100,1)	101,3	465
Üldse suur- ja kesktööstus — Grand total (entreprises grandes et moyennes)						

1) Arvestatud juba enim tegevust alustanud, andmete puudumisel eelmistest kokkuvõtetest väljajäetud ettevõtte.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—32 a. —

Rahandus (mlj. kr.) — Finances (en)

	Liikvel olev raha (kuu 1-ks) Circulation fiduciaire (au 1 de mois)															Pangad (kuu 1-ks) Banques (au 1 du mois)					Pankade vaheline arveldamine Mouven. de la chambre de compensation			
	Eesti panga tähed Billets de la Banque d'Estonie															Äriasis — Bilans			Hoigusum. — Dépôts		Laenuid — Prêts		Tšekide arv Nombre des chèques	Summa Montant
	Vahetusraha — Monn. et billets subsidiaires															Eesti pank			Erapangad		Erapangad			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17							
Keskmiselt kuus 1922	34,4	5,4	38,6	40,5	11,7	11,4	...	18,0	15,3	1 733	3,4									
Moyenne mens. 1923	37,0	5,6	70,5	52,3	9,8	15,7	...	37,7	27,0	3 104	5,8									
1924	33,9	5,8	81,5	75,2	10,3	16,1	...	46,1	29,7	3 751	7,1									
1925	35,4	6,4	83,4	82,5	10,0	17,5	...	52,0	32,9	4 447	8,5									
1926	35,6	7,1	83,3	66,6	8,0	21,3	7,0	60,5	37,4	5 082	8,9									
1927	36,8	11,1	81,2	76,3	8,1	28,3	10,9	58,0	50,3	5 941	9,9									
1928	38,0	3,7	41,7	8,1	73,6	98,2	6,9	40,8	16,8	27,7	66,4	19,4	6 684	16,9								
1929	34,7	3,8	38,3	8,1	65,6	112,6	6,3	44,5	19,3	28,9	74,9	24,4	6 483	16,7								
1930	32,7	4,3	37,6	8,1	65,5	117,6	6,2	45,7	21,7	26,5	73,2	25,2	6 128	17,6								
1931	34,4	4,2	39,7	...	63,3	98,7	6,9	41,6	27,8	23,5	70,7	28,1	4 320	10,7								
Kokku 1. I kuni viimase andmetega kuuni incl. 1931	32,2	4,3	36,5	6,9	65,0	109,1	43,8	6,4	46,2	26,5	25,4	73,1	28,6	13 525	33,6							
1931 Jaanuar — Janvier	33,3	4,1	37,4	6,9	65,8	95,3	44,0	5,7	38,2	26,4	24,5	70,0	28,9	10 742	20,2							
1931 Veebruar — Février	34,9	4,2	39,1	17,8	63,1	66,3	44,3	6,5	39,2	26,7	23,5	70,5	28,9	4 023	11,5							
Märts — Mars	35,6	4,2	39,7	6,7	67,2	99,0	43,8	7,0	40,0	27,1	27,6	72,4	27,2	3 916	9,7							
Aprill — Avril	35,5	4,2	39,7	7,8	65,9	100,7	43,9	7,4	40,8	27,6	26,8	73,5	27,1	4 986	12,3							
Mai — Mai	32,9	4,1	37,0	7,1	64,1	101,5	44,7	8,2	43,5	23,1	25,3	72,1	27,8	4 500	11,3							
Juuni — Juin	32,1	4,1	36,3	7,9	60,4	102,0	45,6	8,8	44,8	23,4	20,9	72,1	27,9	4 610	11,3							
Juuli — Juillet	33,3	4,2	37,5	6,3	61,2	100,4	40,0	7,9	43,8	23,0	19,9	71,0	27,8	4 999	12,8							
August — Août	33,5	4,2	37,5	6,5	61,4	99,2	46,1	7,5	44,0	23,6	20,3	70,0	27,7	4 685	12,8							
September — Septembre	34,4	4,4	38,2	6,3	61,0	99,0	46,4	7,4	43,1	23,6	20,6	70,9	27,7	4 357	11,5							
Oktoober — Octobre	38,1	4,1	42,5	6,0	63,4	95,5	43,9	5,1	37,6	25,0	23,5	66,9	27,9	3 273	6,2							
November — Novembre	37,1	4,4	41,5	7,8	62,5	88,9	43,2	5,5	36,9	23,9	23,5	61,5	27,9	4 006	7,5							
1932 Detsember — Décembre	35,1	4,3	39,4	6,4	65,1	84,7	41,3	8,7	35,9	23,9	24,1	60,2	27,9	4 093	7,9							
1932 Jaanuar — Janvier	34,4	4,2	38,6	5,1	60,5	83,4	40,5	8,4	34,6	23,6	22,4	60,2	27,0	3 282	6,0							
1932 Veebruar — Février	34,5	4,2	38,7	...	60,2	82,6	39,6	8,7	33,0	21,8	22,7	60,2	26,5	3 367	6,3							
1932 Märts — Mars	34,0	4,3	38,3	...	61,0	82,6	...	9,0	33,2	...	23,6	53,7							

Väliskanbandus (järg) —

	Tähtsamad väljaveoonid (tonnides) — Articles princip. d'export. (en tonnes)		Tähtsamad sisseveoonid (tuh. kr.) — Articles principaux														
	Tuh. kr. (en 1 000 kr.)		Tuh. kr. (en 1 000 kr.)														
	Tsemment Ciment	Tuhtkrud Alumettes	Lina Linn	Tsemment Ciment	Või Beurre	Munand (tuh. tk.) Oeufs (mille)	Kartulid Pommes de terre	Teravill Céréales	Jahu Farines	Heeringand Harengs	Suhkur Sucre	Trubak Tubac	Puuviil Coton	Puuviillarite Tissus de coton	Villane riie Tissus de laine	Raud ja teras Fer et acier	Kivisüsi ja koks Houille et coke
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	
Keskmiselt kuus 1922	82	8	805	1 720	83	311	3 884	121	354	94	416	85	147	197	172	213	208
Moyenne mens. 1923	77	24	777	1 676	105	347	1 218	577	267	168	486	92	907	492	127	192	257
1924	157	58	869	3 771	206	828	1 797	1 043	236	184	579	110	697	178	119	183	257
1925	102	97	631	3 434	537	1 096	1 930	1 134	317	272	440	137	1 207	267	122	263	198
1926	170	93	861	4 272	724	884	899	1 233	197	277	492	154	761	218	204	211	205
1927	125	70	733	3 233	826	1 340	2 071	1 779	178	178	592	85	752	243	280	335	173
1928	81	66	409	2 087	935	1 960	3 172	1 589	183	247	556	96	916	338	406	300	146
1929	72	77	489	1 969	1 030	1 859	1 112	1 579	163	221	490	105	938	258	349	321	168
1930	44	57	401	1 184	1 172	2 065	935	920	113	136	424	99	687	163	234	327	132
1931	37	14	340	1 160	1 204	1 869	2 208	1 091	32	68	316	81	281	108	176	184	103
Kokku 1. I kuni viimase andmetega kuuni incl. 1931	37	70	1 425	1 015	1 759	—	1 773	408	179	122	951	244	1 244	366	561	325	319
1932 Jaanuar — Janvier	10	46	1 495	295	1 426	—	3 242	206	23	40	515	125	551	434	132	268	182
1932 Veebruar — Février	2	18	614	49	657	—	1 197	154	54	30	340	101	337	05	138	169	195
1932 Märts — Mars	31	28	479	868	625	—	276	101	64	53	233	96	312	188	262	92	82
1932 Aprill — Avril	27	9	369	753	843	—	6 118	291	15	06	273	109	276	142	229	84	134
1932 Mai — Mai	65	29	438	2 001	1 164	3 139	6 040	333	41	33	320	72	310	120	208	257	60
1932 Juuni — Juin	102	13	171	3 205	1 875	3 814	7 761	387	38	27	235	116	335	68	82	224	150
1932 Juuli — Juillet	51	23	402	1 526	2 121	2 948	444	173	22	193	322	82	248	47	80	284	98
1932 August — Août	73	15	151	2 107	1 843	2 841	10	213	41	103	379	38	241	80	212	280	74
1932 September — Septembre	57	28	158	1 874	1 813	5 002	72	134	21	157	334	121	224	153	271	201	93
1932 Oktoober — Octobre	33	74	407	1 182	1 465	2 811	793	192	11	58	223	70	159	104	195	191	24
1932 November — Novembre	6	12	168	233	981	1 535	2 262	77	12	44	366	71	167	90	142	145	168
1932 Detsember — Décembre	1	14	394	33	580	00	1 226	80	7	12	337	52	172	112	120	212	118
1932 Jaanuar — Janvier	1	20	401	16	516	—	1 226	64	6	16	274	49	251	120	94	78	89
1932 Veebruar — Février	1	12	520	33	451	—	1 386	60	2	5	160	39	174	84	31	97	25
1932 Märts — Mars	8	14	574	246	459	—	630	82	15	10	81	37	126	230	7	93	69

1) 1 aprillist. 2) Üks Eesti panga kassades olnud vahetusrahata. 3) 1931 a. — 25 ühispanka.

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—1932.

Table with multiple columns: Protetititud vokaldid, Rahakurs, Sellest-Dont, Tähtsamad väljaveoained (tuh. kr.), etc. Rows include various economic indicators from 1922 to 1932.

Commerce extérieur (suite)

Raudteed—Chemins de fer

Table with columns: d'importation en 1 000 kr., Tähtsamad sisseveoained (tonnides), Latareõppeline—Voie large, Kitsareõppeline Voie droite. Rows show trade data and railway statistics from 1922 to 1932.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—1932 a. (järg) —

	Laevandus — Navigation								Kapitali emissioonid — Émissions des capitaux							
	Välisõit Long cours				Rannasõit Cabotage				Aktiiselas ja osahisusi — Sociétés par actions et anonymes							
	Tallinna sadamasse Port de Tallinn		Teistesse sadamatesse Autres ports		Tallinna vana- ja trussadamasse Deux ports de Tallinn		Teistesse sadamatesse Autres ports		Asutatud Sociétés fondées		Kapitali suuren- dat. — Augmenta- tion de capitaux		Likvideeritud Liquidations		Kapitali vä- hendat. — Dimi- nut. de fonds	
	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	Arv Nomb- re	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nomb- re	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nomb- re	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nomb- re	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr
Keskmiselt kuuks 1920 Moyenne mens. 1921	70	77	78	70	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91
1922	147	62	07	6	272	8	197	12
1923	138	56	91	8	230	11	300	19
1924	114	47	90	10	152	8	290	18
1925	131	55	83	9	146	8	373	22
1926	110	48	98	12	127	7	340	20	2,3	152	1,1	203	0,7	56	0,1	3
1927	125	59	97	12	122	7	388	21	2,3	141	1,2	48	0,7	74	—	—
1928	133	63	101	14	108	7	403	23	2,3	404	1,7	147	0,8	36	0,3	155
1929	138	65	75	10	125	8	402	25	2,4	217	1,3	188	0,9	52	0,3	57
1930	144	73	77	9	121	8	406	25	1,7	150	0,5	29	0,3	131	0,2	19
1931	139	72	102	10	118	7	314	20	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku 1. I kuni viimase 1931 andmetega kuuni incl. 1932	191	143	10	1	16	2	13	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1930 Detsember — Décembre	167	110	10	—	13	1	47	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1931 Jaanuar — Janvier	92	59	9	1	12	1	9	1	1	50	2	95	—	—	—	—
Veebruar — Février	50	52	—	—	—	—	2	—	2	520	—	—	3	165	—	—
Märts — Mars	48	32	1	—	2	1	1	—	3	143	—	2	140	1	—	90
Aprill — Avril	78	53	—	—	5	1	1	—	2	80	—	—	—	—	—	—
Mai — Mai	145	64	162	11	184	8	527	33	1	50	—	—	1	120	—	—
Juuni — Juin	208	102	190	20	271	16	574	44	2	2 070	—	1	45	—	2	155
Juuli — Juillet	201	94	155	22	301	14	506	39	2	—	—	—	—	—	—	—
August — Août	221	124	192	25	247	12	605	36	—	—	—	—	—	—	—	—
September — Septembre	198	88	128	15	182	12	539	35	—	—	—	—	—	—	—	—
Oktoober — Octobre	162	67	213	13	139	10	436	25	—	—	—	—	1	30	—	—
November — Novembre	142	64	129	10	93	6	333	22	—	—	—	—	—	—	1	50
Detsember — Décembre	132	60	41	5	24	3	143	9	—	—	—	—	1	30	—	—
1932 Jaanuar — Janvier	76	44	10	—	1	27	1	—	—	—	1	150	—	90	1	100
Veebruar — Février	47	34	—	—	4	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Märts — Mars	44	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Demograafia — Démographie								Loomataudid — Épizooties					
	Rahvalikulemine linnades Mouvement de la population dans les villes								Piripunkt. kaudu Par les cordons de la frontières					
	Stundnuid Nécessaires	Sisestõnuid Arrivés	Korterist sisseko- hjalid-Change- ment du logement	Surnuid Décés	Väljasõnuid Départs	Teadmata kuubi Anciens	Korterist välja- kohjalid-Change- ment du logement	Sisestõnuid Arrivés	Väljasõnuid Départs	Pornataud — Anthrax	Tahtataud — Mollus	Marutaud — Lyssa	Käpnataud — Scabies	Sigade punataud Erysipelas suis
Keskmiselt kuuks 1913 Moyenne mens. 1921	111	112	113	111	115	116	117	118	110	120	121	122	123	123
1922
1923
1924
1925	171	10 579	6 269	277	10 060	974	5 616	2 990	2 525	123	48	69	921	253
1926	199	9 573	6 506	313	8 774	988	5 951	3 810	3 172	75	9	17	280	391
1927	193	10 412	8 057	326	9 073	1 334	7 135	2 944	2 078	80	16	49	299	514
1928	195	10 782	7 034	312	9 412	1 453	6 645	2 944	2 078	79	4	180	211	429
1929	197	10 671	8 390	373	9 535	2 205	7 334	2 944	2 078	85	7	144	245	581
1930	209	9 440	8 851	312	8 410	1 841	7 767	2 944	2 078	129	2	180	185	843
1931	207	7 653	10 315	339	6 435	2 203	9 003	2 944	2 078	185	1	182	101	981
Kokku 1. I kuni viimase 1931 andmetega kuuni incl. 1932	—	—	—	—	—	—	—	44 309	44 156	11	—	2	13	117
1930 November — Novembre	185	7 661	9 056	270	4 804	1 616	7 871	41 101	40 536	10	—	18	6	142
Detsember — Décembre	208	6 444	8 405	313	4 940	1 889	7 492	16 347	16 340	1	—	4	1	141
1931 Jaanuar — Janvier	274	6 511	8 583	403	5 328	1 803	7 321	17 455	17 075	18	—	4	4	109
Veebruar — Février	217	4 714	8 096	402	3 642	1 625	6 984	13 844	15 089	3	—	1	0	61
Märts — Mars	218	5 118	8 256	423	4 255	1 727	6 974	14 767	18 814	3	—	—	1	3
Aprill — Avril	209	5 375	7 530	380	4 810	1 653	6 545	15 758	15 253	5	—	—	1	28
Mai — Mai	173	6 250	9 793	331	7 197	2 350	8 499	18 417	18 598	3	—	4	11	41
Juuni — Juin	173	10 132	10 876	366	12 323	2 811	9 564	25 078	25 572	14	—	3	1	317
Juuli — Juillet	188	9 534	10 420	233	9 047	2 240	9 119	28 155	27 255	7	—	2	17	512
August — Août	180	7 703	10 400	277	8 597	2 251	9 220	29 229	29 766	27	—	5	33	713
September — Septembre	199	13 836	13 548	230	7 389	3 141	11 372	17 309	17 771	5	—	3	21	528
Oktoober — Octobre	224	9 300	13 207	295	5 495	2 500	11 799	17 166	16 620	2	—	1	13	320
November — Novembre	218	7 001	11 846	272	4 568	2 041	10 400	14 025	13 736	11	—	1	—	208
Detsember — Décembre	236	6 275	11 130	340	4 570	2 280	10 220	15 767	15 374	9	—	2	24	47
1932 Jaanuar — Janvier	218	6 300	10 265	311	4 324	1 969	8 084	14 179	13 896	5	—	2	1	68
Veebruar — Février	221	4 131	10 418	341	3 010	1 756	9 103	11 807	11 650	2	—	6	2	36
Märts — Mars	276	3 941	9 563	884	3 697	1 929	7 820	15 115	14 090	3	—	10	3	38

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—1932 (suite).

Tööstus — Industrie 1)

Main table containing economic data with columns for years (92-110) and categories like 'Töötajate arv suurtoetuses', 'Tööstuse tegevus', and 'Toodang'. Includes sub-headers for 'N. des travailleurs dans les grandes entreprises', 'Activité des bourses du travail', and 'Production des entreprises soumises à l'accise'.

Suurmüügindeksid (geom. keskm.) — N.-indices des prix de gros (moy. géom.)

Table of wholesale price indices for 1913 = 100. Columns include categories like 'Sisseveetavad ained', 'Väljaveetavad ained', and 'Sellest-Dont'. Rows show indices from 1925 to 1935.

Elumaksumusindeksid, (geom. keskm.)

Nombres-indices du coût de la vie (moy. géom.)

Table of cost of living indices for 1913 = 100. Columns include categories like 'Toidained', 'Korter', 'Riietus', 'Reisid', and 'Muud kulud'. Rows show indices from 1925 to 1935.

1) II poolaasta keskmine. 2) I poolaasta keskmine.

Tab. 31. Tööõnnetused tööstusettevõtteis märtsis 1932 a.

Accidents du travail dans les entreprises industrielles en mars 1932.

Pour la nomenclature franc. s'adresser à la page 319.	Suurtööstus (20 ja üle tööt. ettevõtted)	Sellest			Kesk- tööstus (5—19 töötajaga ettevõtted)	Kokku	Veebruaris Février 1932
		50 ja üle töötaja- ga ettevõtted	20—49 töötajaga ettevõtted	5—19 töötajaga ettevõtted			
I. Murrud ja kaevandused	80	80	—	—	80	80	
II. Määratõõnnetused ümbertöötamine	12	11	1	—	12	9	
III. Metallitööstus	42	35	7	—	45	57	
IV. Keemiatööstus	9	9	—	—	9	16	
V. Nahatööstus	1	1	—	—	1	2	
VI. Tekstiilitööstus	78	78	—	—	78	71	
VII. Püütööstus	29	23	6	—	30	56	
VIII. Paberitööstus	18	18	—	—	18	15	
IX. Polügraafiatööstus	—	—	—	—	—	—	
X. Toidu-, maitseain- ja jookide tööst. XI. Kehakatte- ja püütööstus	7 1	7 1	—	—	9 1	17 4	
XII. Ehitustööstus	6	—	6	—	6	2	
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevar. XIV. Puhastustööstus	— —	— —	— —	— —	— —	— 2	
Kokku — Total	283	263	20	6	289	337	
Kokku 1/I — 31/III 1932 a. — Total	012	839	73	18	930	—	

Tab. 32. Tööstustöölise arvu liikumise indeksid (1-ks kuup.); ehitustööstus arvestamata.

N. indices du mouvement du nombre de main-d'oeuvre dans l'industrie (au 1-er du mois); bâtiment non compris.

	A. Lükuväl baasil (eelmine kuu = 100 järgmise kuu jaoks) A. Base mouvante (chaque mois précédent = 100 par rapport au mois suivant).										B. Indeksid baasil: 1. I. 1927 = 100 B. Base: 1. I. 1927 = 100	
	Töötajad* — Travailleurs en général*					Töölised — Ouvriers					Töötajad*)	Töölised
	Suur- ja kesk- tööstus	Suurtööstus	Sellest ettev.		Kesk- töös- tus (5—19 tööt.)	En- treprises grandes et moyennes	Grandes entreprises	Dent entr. ayant		En- treprises moyennes (5-19 ouv.)		
			50 ja üle tööt.	20—49 tööt.				50 et plus de travailleurs.	20—49 travailleurs.			
1931 Märts	98,7	98,2	97,6	102,2	101,5	98,0	98,0	97,3	102,6	101,9	101,5	101,9
Aprill	101,8	101,0	101,3	108,0	101,3	102,1	102,1	101,4	106,0	101,6	103,3	104,0
Mai	100,1	100,7	100,4	102,2	98,3	100,2	100,7	100,4	102,5	97,2	103,4	104,2
Juuni	105,0	105,7	106,8	99,3	100,7	105,7	105,7	107,6	99,3	100,8	108,5	110,1
Juuli	100,3	100,7	100,7	100,8	97,2	100,5	101,0	100,9	101,5	97,3	100,8	110,7
August	94,4	93,1	93,8	88,9	103,5	93,7	92,4	93,2	87,4	102,6	102,8	103,7
September	97,9	97,5	97,1	99,9	100,8	97,4	97,2	96,8	100,2	100,3	100,7	101,3
Oktoober	93,8	93,5	97,4	102,2	101,1	98,8	98,4	97,7	102,8	101,2	99,5	100,1
November	99,0	95,1	95,9	98,4	100,3	98,9	98,7	98,9	97,6	100,1	98,5	99,0
Detsember	99,7	99,2	99,2	102,2	99,5	99,1	99,2	99,1	101,0	98,2	98,2	98,6
1932 Jaanuar	94,9	94,7	95,3	91,0	96,0	94,2	94,1	94,3	89,6	94,7	93,2	92,9
Veebruar	99,9	100,2	100,1	100,5	98,6	100,0	100,3	100,2	100,5	98,7	93,1	92,9
Märts	101,1	101,6	101,4	103,3	98,1	101,4	101,8	101,6	108,4	98,7	94,1	94,1
Aprill	99,0	99,2	98,0	106,3	97,7	99,1	99,3	98,0	107,5	97,9	93,2	93,0

Tab. 33. Nakkusehaigused veebr. ja märtsis 1932 a. — Maladies contagieuses en février et mars 1932.

Linnad — Villes	Veebruar — Février										Detsember — Décembre										Kokku Total
	Typhus abdo- minalis	Para- typhus	Morbilli	Scarla- tina	Diph- theria	Tracho- ma	Tuber- culosis	Kokku Total	Typhus abdo- minalis	Para- typhus	Morbilli	Scarla- tina	Diph- theria	Lepra	Mening- cerebr. epit.	Tracho- ma	Tuber- culosis	Kokku Total			
	9	4	1	18	25	7	56	120	11	3	—	31	22	1	1	—	5	62	136		
Tallinn	3	3	—	11	10	6	26	65	1	1	—	2	11	—	1	—	26	53			
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1			
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3			
Narva	2	—	1	—	1	—	4	8	1	—	1	—	—	—	—	—	—	4			
Nõmme	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3			
Paide	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2			
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3			
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Pärnu	—	—	—	2	6	—	8	10	2	—	—	2	—	—	—	—	8	15			
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Rakvere	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	4	—	—	—	—	1	1	7			
Tapa	—	1	—	—	—	—	2	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4			
Tartu	—	—	—	2	2	—	7	11	3	1	—	6	5	—	—	—	14	29			
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Türi	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1			
Valga	3	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7			
Viljandi	1	—	—	1	—	—	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3			
Yõru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Maad — Arrond.	23	2	—	72	48	14	87	246	5	3	62	21	2	—	—	19	109	321			
Yiru	1	—	—	18	7	—	11	37	—	1	11	4	—	—	—	3	8	27			
Järva	—	—	—	1	—	1	4	6	—	—	—	—	—	—	—	1	8	9			
Harju	—	—	—	—	4	1	13	19	1	—	3	1	—	—	—	—	11	18			
Lääne	4	1	—	5	1	—	4	14	—	—	—	—	—	—	—	—	8	10			
Saare	—	—	—	1	15	—	1	17	—	1	—	—	—	—	—	—	1	6			
Pärnu	—	—	—	2	6	—	1	21	—	—	—	—	—	—	—	—	14	15			
Viljandi	1	—	—	—	—	—	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	8	11			
Tartu	—	—	—	1	9	—	12	24	—	—	14	10	—	—	—	—	17	41			
Valga	—	—	—	1	1	1	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5			
Yõru	17	—	—	33	2	1	22	75	3	—	6	2	—	—	—	1	30	42			
Petseri	—	1	—	10	3	7	1	22	—	—	24	1	—	—	—	12	1	38			
Kokku — Total	32	6	1	90	73	24	143	366	16	3	93	43	3	1	24	171	357				

* Ehitustööstusse andmete puudulikkuse tõttu ehitustööstus on jäetud välja ja indeksid 1930 a. detsembrist peale arvutatud tihmer.
 *) Töölised, tehniline personal, ametnikud ja teenijad — Ouvriers, personnel technique, employés et service.

PRINCIPAUX ARTICLES PUBLIÉS DANS LE RECUEIL MENSUEL.

MÉTHODOLOGIE.

La vie économique de l'Estonie en 1930	Nr. 112(3),	page 133—147
Recensement agricole de 1929	" 88(38),	" 133—141
Convention concernant l'unification des méthodes des statistiques économiques	" 87(2),	" 69—80
Influences internationales sur l'organisation des statistiques nationales	" 76(3),	" 161—170
Développement des statistiques, en Estonie	" 75(2),	" 65—72
Relation de la population aux travaux statistiques en Estonie	" 75(2),	" 73—81
La IV conférence estono-lettonne des statisticiens	" 94(9),	" 481—486

DONNÉES INTERNATIONALES.

Production et commerce du monde dans le seigle et froment	Nr. 100(3),	page 169—176
Commerce extérieur des pays Baltes de 1924—29	" 99(2),	" 57—69
Émi- et immigr. mondiale de 1920—1924	" 57(12),	" 5—10
Quelques comparaisons entre les États Baltes de 1920—26	" 72(11),	" 629—633

POPULATION.

Changement de la sujétion de 1920—29	Nr. 110(1),	page 1—4
Population des exploitations agricoles en 1929	Nr. 104(7)-105(8),	" 421—428
Nombre des estoniens en Russie (U.R.S.S.)	Nr. 101(4),	" 193—197
Développement physique des enfants estons en 1926—27	" 84(11),	" 621—629
Taille, poids et dimensions de la tête des nouveau-nés estoniens 1926—27	" 82(9),	" 525—531
Natalité, mortalité, mariages et nombre de la population en 1931	" 124(3)	" 178
Divorces de 1923—28	" 90(5),	" 279—285
Accroissement de la population en Estonie de 1921—25	" 55(10),	" 6—8
Population des villes et bourgs en 1931	" 124(3)	" 173—177
Mouvement de la population traversant la frontière en 1931	" 124(3)	" 169—172
Émigration en 1930	" 113(4),	" 241—243
Stature des jeunes gens terminant leur service militaire en 1924	" 69(8),	" 431—445

INSTRUCTION PUBLIQUE.

Écoles pour différentes nationalités en 1927/28	Nr. 92(7)-93(8),	page 407—419
Temps employé pour la préparat. des leçons et autres occupat.	" 83(10),	" 565—577
Écoles normales d'instituteurs (séminaires) de 1923—27	" 78(5),	" 298—302
Établissements scolaires pendant les années scolaires de 1922—27	" 76(3),	" 200—210
Écoles de navigation de 1923—27	" 74(1),	" 30—34
Écoles primaires et secondaires en 1930/31	" 123(2),	" 69—92
Jardins d'enfants de 1930/31	" 124(3)	" 148—155
L'université de Tartu de 1926—30	" 115(6),	" 360—368
Écoles de continuation de 1923—31	" 125(4)	" 293—231
L'école technique supérieure à Tallinn de 1926—28	" 89(4),	" 240—242
Marché du livre et la presse périodique de 1927—29	" 109(12),	" 677—686
Bibliothèques populaires en 1929/30	" 122(1),	" 39—44
Unions et sociétés de 1929—30	" 113(3),	" 211—215

TRAVAIL ET SALAIRES

Gains dans l'industrie en 1931	Nr. 125(4)	page 231—245
Production et main d'œuvre dans les grandes entreprises industrielles en 1928	" 100(3),	" 129—148
Nombre des ouvriers dans l'industrie	" 101(4),	" 198—202
Chômage et activité des bourses du travail en 1929	" 118(9),	" 449—457
Inspection du travail en 1930	Nr. 116(7)-117(8),	" 619—623
Travaux publics en hêor de 1929/30	Nr. 103(11),	" 538—547
Assurance-maladie en 1930	" 124(3)	" 159—160
Activité industrielle en 1931	" 114(5),	" 257—263
Nombre des salariés et l'emploi de la main-d'œuvre	" 114(5),	" 264—273
Chômage	" 114(5),	" 274—285
Formation des salaires de 1913—30	" 122(1),	" 49—54
Conditions du travail en 1931	" 114(5),	" 304—311
Durée du travail des salariés	" 114(5),	" 312—316
Salaires des ouvriers agricoles	" 114(5),	" 316—319
Conditions du travail et salaires des marins	" 114(5),	" 320—321
Grèves de 1921—30	" 114(5),	" 322—327
Femmes, mineurs et vieillards dans la grande industrie	" 114(5),	" 327—327
Salaires des employés d'administrations locales en 1930/31	" 120(11),	" 677—687

HYGIENE PUBLIQUE.

Maladies traitées aux hôpitaux	Nr. 104(7)-105(8),	415—421
Tuberculose en 1929	" 112(3),	page 156—160
Médecine légale en 1930	" 119(10),	" 620—621
Activité des sages-femmes en 1930	" 119(10),	" 622—623
Mortalité des nourrissons en 1930	" 124(3),	" 155—159
Maladies contagieuses en 1930	" 115(6),	" 367—369
Lèpre de 1919—28	" 84(11),	" 630—632
Causes de décès en 1930	" 123(2),	" 94—103
Médecins en Estonie	Nr. 116(7)-117(8),	" 439—443
Activité des médecins de district en 1930	Nr. 118(9),	" 524—528

ASSISTANCE.

Assistance publique et protection de l'enfance en 1929/30	Nr. 123(2),	page 104—112
---	-------------	--------------

CRIMINALITÉ ET SINISTRES.

Accidents de 1928—29	Nr. 104(7)-105(8),	page 429—432
Justico criminel et civile de 1920—29	Nr. 103(6),	" 313—326
Incendies en 1930	" 118(6),	" 332—337
Délits et infractions aux lois et règlements en 1930	" 118(9),	" 513—519
Suicides en 1929	" 109(12),	" 694—697
Accidents des voitures à moteur et infractions aux règlements de route en 1930	Nr. 116(7)-117(8),	" 444—446

INDUSTRIE.

Industrie moyenne en 1928	Nr. 101(4),	page 218—220
Valeur de la production de l'industrie extractive en 1927	" 91(6),	" 336—338
Production et main d'œuvre des entreprises industrielles	" 121(12),	" 721—738
Consommation des combustibles dans l'industrie en 1928	Nr. 104(7)-105(8),	" 411—414
Machines motrices et emploi de la force mécanique dans les grandes entreprises industrielles en 1928	Nr. 108(11),	" 605—608
Exportation des produits industriels aux marchés étrangers 1923—26	" 70(9),	" 498—502

COMMERCE EXTÉRIEUR.

Influence des traités commerciaux dans l'importation de l'Estonie	Nr. 115(6),	page 393—404
Commerce extérieur des produits forestiers de 1920—23	" 88(3),	" 165—176
Droits de douane et commerce extérieur d'après le tarif douanier en 1930	" 118(9),	" 528—538
Exportation des produits industriels en 1927 et 1928	" 95(10),	" 554—557
Commerce extérieur des produits agricoles et industriels de 1924—28	" 94(9),	" 495—497

PRIX.

Coût de la vie en villes 1922—29	Nr. 90(5),	page 285—289
Prix forains du détail en 1928	" 89(4),	" 229—231
Nombre indices des prix de gros et du coût de la vie de 1913—28	" 77(4),	" 261—269
Coût comparé des diverses denrées alimentaires d'après leur valeur nutritive 1922—27	" 68(7),	" 359—392
Nombre-indices pondérés des prix des produits agricoles	" 65(4),	" 219—220

TRANSPORTS ET COMMUNICATIONS.

Traffic des marchandises par chemins de fer en 1929/30	Nr. 110(1),	page 31—43
Chemins de fer en 1930/31	" 118(10),	" 583—619
Navigaton et transports maritimes en 1930	Nr. 116(7)-117(8),	" 458—476
Marine marchande de I. I. 1931	" 116(7)-117(8),	" 479—484
Voies navigables intérieures en 1931	" 125(4),	" 219—223
Navigaton aérienne privée en 1930	" 118(9),	" 548—549
Postes, télégraphes, téléphones et radio en 1930/31	" 120(11),	" 641—668
Lignes d'autobus en 1930	Nr. 116(7)-117(8),	" 447—448
Véhicules à moteur le I. I. 1931	" 116(7)-117(8),	" 442—444

ASSURANCES.

Pensions de 1925—30	Nr. 112(3),	page 161—173
Sociétés d'assurance en 1930	" 125(4),	" 197—211
Assurance-maladie en 1927 et 1928	" 96(10),	" 567—574

CRÉDIT ET CAPITAL.

Crédits accordés aux exploitat. nouvellem. fondées de 1921—28	Nr. 94(9),	page 524—526
Banque nationale de crédit à long terme 1928	" 89(4),	" 243
Situation financière des sociétés anonymes en 1927 et 1928	" 83(3),	" 176—183
Recettes et dépenses des banques privées en 1930	" 118(9),	" 550—556
Activité de la Banques agraires en 1926—27	" 71(10),	" 586—587

FINANCES.

Circulation fiduciaire de 1919-29	Nr. 95(10)	page 580-587
Charge des impôts en 1928/29	109(2)	707-710
Recettes et dépenses de l'Etat de 1918-27	79(6)	362-366
Recettes et dépenses des administrations communales rurales en 1929/30	122(1)	25-38
Recettes et dépenses des administrations d'arrondissement en 1929/30	120(11)	638-698
Recettes et dépenses des villes et bourgs en 1929/30	113(4)	197-206
Balance des paiements en 1928	Nr. 92(7)-93(8)	420-426
Impôt sur les bénéfices nets en (0)9	Nr. 119(10)	577-582
Impôt sur le revenu en 1930	113(4)	215-224
Impôts des entreprises anonymes et coopératives de 1927-29	113(4)	225-235

COOPÉRATION.

Sociétés de consommation en 1926	Nr. 73(12)	page 725-727
----------------------------------	------------	--------------

AGRICOLE.

Bâtiments des exploitations agricoles	Nr. 106(9)	page 469-478
Rentabilité de l'élevage de poules en 1931	123(2)	113-118
Pêche 1928-31	124(3)	137-147

Forêts d'Etat et l'économie forestière en 1930/31	Nr. 125(4)	page 212-218
Rentabilité des exploitations agricoles en 1930/31	121(12)	739-748

VARIA.

Loterie de 1924-30	Nr. 115(6)	page 388-392
La vie religieuse de 1922-29	109(12)	720-729
Lombards en 1930	118(9)	520-523
Vente des immeubles aux enchères de 1927-29	102(5)	286-288
Tourisme de 1927-30	112(3)	174-176
Statistique sportive de 1920-30	101(4)	221-225
Construction des maisons d'habitation dans villes et bourgs	120(11)	669-676
Contrebande de 1922-30	122(1)	44-49
Stations balnéaires, estivales et de villégiature en 1930	115(6)	353-357
Fonctionnement du fonds de culture	124(3)	161-168
Prix de loyer à Tallinn de 1912-31	121(12)	709-716
Prix de loyer et cout de la vie	121(12)	717-720

RÉFORME AGRICOLE.

Mise en ordre de terres d'Etat et privées en 1927 et 1928	Nr. 94(9)	page 522-524
---	-----------	--------------

LISTE DES ÉDITIONS DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE.

Type A. DÉMOGRAPHIE.

Volume I. Annuaire de la statistique d'instruction publique.	Pages 283 + 136, 1924.	Kr. 6.—
" II. Naissances, décès, mariages et mouvem. de la populat. 1921-1923	52 + 64, 1925.	3.—
" III. Statistique de l'hygiène publique	122 + 80, 1925.	5.—
" IV. Population et l'hygiène publique	306, 1930.	8.—

STATISTIQUE ÉCONOMIQUE.

Volume I. Commerce extérieur en 1923	Pages 20 + 72, 1924.	Kr. 2.—
" II. Ports, marine marchande et navigation en 1924	102, 1925.	2.50
" III. Chemins de fer, poste, télégraphe et téléphones en Estonie	64, 1925.	2.—
" IV. Commerce extérieur en 1924	22 + 92, 1925.	3.—
" V. Industries en Estonie en 1924	30, 1926.	2.50
" VI. Chemins de fer de l'Etat en 1924	88, 1926.	2.—
" VII. Commerce extérieur en 1925	109, 1926.	3.25
" VIII. Commerce extérieur en 1926	IV + 106, 1927.	3.25
" IX. Situation financière des sociétés anonymes et des sociétés coopérat. au 1.1.1926	32 + 34, 1927.	2.—
" X. Commerce extérieur en 1927	106, 1928.	3.25
" XI. Commerce extérieur en 1928	120, 1929.	3.50
" XII. Commerce extérieur en 1929	152, 1930.	5.—
" XIII. Commerce extérieur en 1930	144, 1931.	5.—
" XIV. Commerce extérieur en 1931		

STATISTIQUE AGRICOLE.

Volume II. Annuaire de la statistique agricole II (1923)	Pages 132, 1924.	Kr. 2.25
" III. Elevage du bétail en Estonie en 1924	17 + 105, 1925.	1.50
" IV. Annuaire de la statistique agricole (1925)	3 + 201, 1926.	3.—
" V. Annuaire de la statistique agricole (1926)	VIII + 254, 1927.	2.—
" VI. Annuaire de la statistique agricole (1927)	VIII + 207, 1928.	2.75
" VII. Annuaire de la statistique agricole (1928)	VIII + 213, 1929.	2.75
" VIII. Annuaire de la statistique agricole (1929)	VIII + 224, 1930.	3.50
" IX. Annuaire de la statistique agricole (1930)	VIII + 239, 1931.	3.50
" X. Annuaire de la statistique agricole (1931)		

Type B. 1. Résultats préliminaires du recensement de 1922	Pages 78, 1923.	Kr. 2.—
2. Les enfants infirmes en Estonie	164, 1923.	3.75
3. Elections au Parlement en mai 1923	78, 1923.	3.—
4. Commerce extérieur de l'Estonie en 1921-1922	60 + 38, 1923.	2.50
5. Résultats du recensement de 1922:		

Volume I. Répartition démograph. de la popul. et conditions de logement	Pages 88, 1925.	Kr. 2.—
" II. Répartit. démograph. de la popul. (tableaux)	8 + 183, 1924.	4.—
" III. Répartition de la population par occupations	88 + 84, 1925.	3.—
" IV. Arrond. Viru	24 + 52, 1924.	2.—
" V. " Järva	52 + 60, 1923.	3.—
" VI. " Harju et la ville de Tallinn	40 + 56, 1924.	3.—
" VII. " a) Lääne	20 + 56, 1924.	2.—
" " b) Saare	20 + 56, 1924.	2.—
" VIII. " Pärnu	40 + 84, 1924.	3.50
" IX. " Viljandi	36 + 84, 1924.	3.50
" X. " Tartu et Valga	40 + 92, 1924.	3.—
" XI. " Võru et Põlseri	30 + 46, 1927.	3.—

6. Dépouillement des données du recensement de 1922 et le contenu des tableaux de résultats définitifs	Pages 48, 1923.	Kr. 1.—
7. Les exploitations agricoles nouvellement fondées de 1919-23	40 + 60, 1924.	3.50
8. Résultats du recensement agricole de 1925	4 + 219, 1926.	3.75
9. Album statistique, vol. I. Territoire et populat. (38 dia- et cartogram. en couleurs)	1925.	6.—
Album statistique, vol. II. Economie (24 dia- et cartogram. en coul.)	1926.	6.—
Album statistique, vol. III. Agriculture	112, 1928.	7.50
10. Elections au III. Parlement	43, 1927.	1.75
11. Elevage du bétail et marchés des produits animaux en Estonie et à l'étranger	72, 1928.	—
12. Elections au IV. Parlement	52, 1929.	1.75
13. Résultats du recensement agricole de 1929, v. I.	XI + 236, 1930.	7.60
14. Résultats du recensement agricole de 1929 v. II	IV + 96 + 44, 1932.	3.—
15. Estonie de 1920-1930 (Résumés rétrospectifs)	XV + 406, 1931.	7.—

Type G. REGURIL MENSUEL	1925 Nr. 34-45	Prix total Kr. 15.—	1929 Nr. 88-97	Prix total Kr. 15.—	
1926 Nr. 1-11	Prix total Kr. 10.—	1926 " 46-61	" " 15.—	1930 " 88-109	" " 15.—
1928 " 12-21	" " 15.—	1927 " 62-73	" " 18.—	1931 " 110-121	" " 15.—
1924 " 22-33	" " 15.—	1928 " 74-86	" " 15.—	1932 " 122-126 & Kr. 1.60.	

